

JOKER

EDGAR
WALLACE

EDGAR WALLACE

JOKER

Pána Stratforda Harlowa chvat ktovieako nevábil. Bol podľa akéhokoľvek kritéria príslušníkom blahobytnej triedy a okrem primeranej záhaľky holdoval aj prime ranej zvedavosti.

Pána Harlowa upútavali najvšednejšie javy. Mal všetky potrebné vlastnosti pozorovateľa a potešenie mu nekazila sentimentalita, slabina, čo tak zhubne pôsobí na presnú súdnosť.

Leonardo da Vinci dokázal stáť pri popraviske a na lešení ako na vlastnom pracovnom stole, skicovať agónie mučeného zločincina. O Leonardovi zmýšľal pán Harlow nevel'ký cititeľ maliarov, dobre. Aj on sa vedel pri stavu pri scénach, od akých priemerný človek chvatne bučí. Vedel sa pristaviť — aj keď sa naozaj ponáhl'al — pri pohľade na zapadajúce jesenné slnko, no nie sa nim poeticky kochať, ale si iba zapamätal nezvyčajnú krásu.

Bol štyridsaťosemročný, chlapisko, svetlovlasý a akomak plešivý. Vyholená tvár bez vrások, pokožka bez úhony, Belasé oči sa nepokladajú za krásne, no sfarbením svojich očí vzbudzoval pán Harlow v mnohých citlivých ľuďoch priam úžas — akoby boli nevidomé. Nos veľký a dlhý, od koreňa po koniec rovnako hrubý. Pery sýto červené, mäsité a takmer ustavične ohrnuté. A napokon okrúhla brada s jamkou uprostred a nezvyčajne malé uši.

Mocné auto zatiahol na okraj cesty, pravými kolesami až na zelený pás, a potom s rukou na volante sa díval na zorad'ujúcich sa chlapov na lúke. V takýchto chvíľach rozjímania a rojčenia sa pánu Harlowovi rodili v hlave skvelé myšlienky a veľké plány sa vynárali odkiaľsi kde už nedovidiť. A zaujímavé, zakaždým ho inšpirovali väznice.

Pod velením Štíhleho dozorca unavene pochodovali lúkou veselí opálení chlapi vo väzenských uniformách.

Ľavá! Ľavá! Ľavá!

Väzni došli na cestu a skrátli sa smerom k autu. Veliaci dozorca podozrieľavo zazrel na neznámeho elegantného muža, no v chlapoch nevzbudil svedok ich pohany ani rozpaky, ani tieseň. Pochodovali skôr bezočivo, akoby si uvedomovali, že sa neznámy díva na cenné a nezvyčajné divadlo. Dvojice v prvých radoch tak trochu zaškúlili na neho, no v treťom rade sa uškľabil iba jeden. Druhý nepozrel ani napravo, ani naľavo, ba sa zamračil, ironicky uškľabil tenkými perami a vyzýľavo a

opovržlivo mrdol plecom, ani nie na adresu zvedavého diváka, ako si pán Harlow uvedomil, ako skôr svetu slobodných ľudí, ktorých muž v aute reprezentoval.

Pán Harlow sa obrátil na sedadle a díval sa za kolónou. O chvíľu prechádzali vážni popod Oblúk zúfalstva a zmizli za zamrežovanou bránou, ktorú však z auta nebolo vidno.

Stúpil na štartér, nakreslil pneumatikami polokruh a opatrne manévroval, pokým sa dlhý podvozok neobrátil čelom k Princetownu. Tavistock a Ellenbury ak bude treba, počkajú deň, aj týždeň. Veľkú myšlienku treba sformovať a zužitkovať.

Auto ticho zaslalo pred hotelom Duchy a vrátnik zbehol dolu schodmi.

„Stalo sa niečo, pane?“

„Nie. Iba som si to rozmyslel. Zostanem ešte deň. Apartmán je ešte voľný? Ak nie uspokojím sa s Izbou.“

Dozvedel sa, že apartmán je voľný, a tak mu kufor znova vyniesli hore.

Vtom mu zišlo na um, že by Ellenbury — autom by nemal ďaleko — mohol prísť slatinou, veď ešte jeleň deň v Tavistocku by ho načisto otrávil.

Zdvihol slúchadlo a u chvíľu začul Ellenburyho úzkostlivý hlas.

„Príďte do Princetownu. A tvárte sa, že ma nepoznáte. Zoznámime sa po obede vo fajčiarskom salóne.“

Keď došiel Ellenbury malý tenký a nervózny človečik s bielymi vlasmi, pán Harlow sedel pri striedmom obede, odkiaľ bolo dobre vidieť neupravené námestie pred botelom. Len čo človečik vošiel do veľkej jedálne, rýchlo sa poobzeral, strhol sa, keď zočil Harlowa, a sadol si za najbližší stolík.

V jedálni bolo hostí neveľa. V náprotivných kútoch obedovali dve dvojice, čo prišli autami ad Torquay, a ustavične drkotali. Pri ďalšom stole sedel starší pán so statnou manželkou a obďaleč, akoby sa ostatných stránilo, sedelo dievča. Pána Harlowa zaujímali ženy iba ak sa vyskytli v probléme, ktorý riešil, alebo ako prvok v pokuse, no keďže klasifikoval všetko, na čo sa pozrel, všimol si, že je pekná, a preto nezvyčajná. Prevažná časť ľudského pokolenia mu pripomínala biedne uličky na periférii, kde ľudstvo bývalo, a jednotvárne obchodné štvrte, kde si nachádzalo obživu.

Raz na istej rušnej ulici v strednom Anglicku stál dvanásť hodín a prezeral si ženy. Za tých dvanásť hodín prešli popri ňom tisíce a tisíce, no iba jednu-jedinú ohodnotil ako obstojne peknú a dve ako nie špatné. Videlo

sa mu teda nezvyčajné, že dievča — videl ju z profilu — je pekné. A bolo nezvyčajne pekné. Oči nevidel, no čo videl, bolo dokonalé, a plet' bez chybičky. Vlasý sa jej leskli ako orech, ba aj spôsob, ako narábala s príborom, sa mu páčil. Veril, že z rúk sa dá vyčítať intelekt. Postava — ako ju vystihnúť? Pán Harlow ohrnul gamby. Slovník mal chladný a presný, kvetnatosti v ňom nebolo. Hádam „graciózna“. Znova ohrnul pery. Hej, graciózna — hoci prečo graciózna ... Zahĺbil sa nad koreňmi jazyka a vtom dievča nadvihlo hlavu a pozrelo naňho. Z profilu bola milá, no ...

„Krásavica,“ konštatoval v duchu Stratford Harlow, „no hlasom by ma isto-iste dohnala do šialenstva.“

No aj tak si zaumienil, že rozčarovanie riskne. Zaujímal sa n ňu neosobne. V jeho živote zohrali dôležitú úlohu dve ženy, jedna mladá, druhá stará, a o ženách rozmýšľal neovplyvnený skúsenosťami. Páčili sa mu, či nepáčili tak, ako sa mu páčila, či nepáčila franesská váza — možno ju obdivovať, hoc nie je ktovieako užitočná.

O chvíľku prišiel čašník po tanier.

„Slečna Riversová,“ odvetil tichým hlasom na otázku. „Mladá dáma prišla ráno a vráti sa do Plymouthu posledným vlakom. Prišla na návštevu.“ Významne sa zadíval a pán Harlow zdvihol huňaté obočie.

„Do väznice?“ spýtal sa ticho.

Čašník prikývol.

„K ujovi — Arthurovi Inglovi, tomu hercovi.“

Harlow prikývol. Meno mu bolo povedomé. Ingle? ... Kytica, ovisnutý kvet... a sudca s nádchou v nose.

Začal asociovať myšlienky a rekonštruovať. Kyticu videl na súde v Old Baily — nosieva ju tam každý sudca. Zvyk pochádza zo starých čias, keď sa ešte verilo, že viazanička liečivých bylín ochránila jeho milosť pána sudcu pred maláriou v Newgate. Keď sudca kládol kyticu na poličku, vypadli z nej tri bedrovníky a ocitli sa koncipistovi na hlave. Už si pamätá! Ingle! Asketická tvár, skrivená zúrivosťou. Ingle, herec, falšoval peniaze a podvádzal, a napokon ho odhalili. Pán Stratford Harlow sa nežne usmial — rozpamätal sa nielen na meno, ale aj na chlapa. Dopoludnia ho videl v kolóne väzňov; ironicky sa uškľabil a mrdol plecom. Veru Ingle! A bol hercom.

Do Princetownu sa vrátil len preto, aby si to overil. Pán Harlow zdvihol hlavu. Dievča sa ponáhlalo von z jedálne. Vstal a vyšiel za ňou, no hala zívala prázdnotou. Vybral si najodľahlejší kútik a zacengal, aby mu

priniesli kávu a cigarety. O chvíľu vošiel Ellenbury, no vtom zaujalo Harlowa inšie. Oknom zazrel slečnu Riversovú — mierila námesťm k pošte. Vstal, pomaly vyšiel z hotela a pobral sa za ňou. Keď vošiel, práve kupovala známky. S potešením konštatoval že aj jej hlas má všetky vlastnosti, aké si len možno želať.

Štyridsaťosemročný muž má isté privilégiá a vie nájsť možnosti, aké by v dvadsaťročnom vzbudzovali večné rozpaky.

„Dobrý deň, slečna. Aj vy bývate v hoteli, pravda?“

Pozdravil sa s úsmevom, ktorý možno interpretovať ako otcovský. Vrhla naňho pohľad a usmiala sa. Usmieva sa príchotne, pomyslel si, čo je smutné — po návšteve vo väznici.

„V Duchy som obedovala, ale nie som tam ubytovaná. Hrozné je toto mestečko!“

„Má aj svoje krásy,“ zaprotestoval Harlow.

Hodil na pult šesťpencovku a zdvihol z neho cestovný poriadok. Počkal, kým dievčaťu vydali, a keď vychádzala z pošty, pripojil sa k nej.

„Aj romantiku,“ doložil. „Napríklad hostinec Feathers. A je tu aj budova, čo postavili francúzski vojnoví zajatci.“

Z miesta, kde zastali, bolo z väznice vidieť iba vrcholec jedného z vysokých komínov.

„Prirodzene, to druhí miesto je hrozné — hrozné! Snažil som sa dodať si odvahy a vojsť, no akosi nemôžem.“

„Máte tam ...“ nedokončila otázku.

„Hej — priateľ'a. Kedysi mi bol veľmi drahým priateľ'om, no chudák nevedel sa držať priamej cesty. Napoly som si sľúbil, že ho navštívim, no desím sa toho.“

Pán Harlow nemal priateľ'a v nijakom väzení.

Pozrela naňho zamyslene.

„Nie je to takú strašné. Už som tam bola,“ podotkla vôbec nie v pomykove. „Mám tam uja.“

„Naozaj?“ V hlase mu zaznelo presne toľko sympatie a porozumenia, koľko bolo treba.

„Za štyri roky som tu bola dvakrát. Protiví sa mi to, prirodzene, a budem rada, keď bude po všetkom. Je to dosť — krušné.“

Pomaly kráčali k hotelu.

„Prirodzene, vám je to priam hrozné. Ľutujete chudáka ...“

Usmiala sa. Takmer sa pohoršil.

„Ani nie. Akiste neľudské takto vravieť, ale naozaj nie. Ujo...“ zaváhala, „ujo ma nemá rád, ja nemám rada uja, no som jeho jedinou príbuznou a vzala som si na starosť jeho záležitosti...“ pochytili ju rozpaky, ako to vysvetliť, „... a jeho peniaze. A dosť ťažko mu vyhovieť.“

Vzbudila v pánu Harlowovi náramný záujem. O takomto aspekte návštevy by sa mu nikdy nebolo ani prisnilo.

„Hrozné by bolo, keby som ho mala rada, alebo keby on mal rád mňa,“ doložila a zastala pred schodmi do hotela. „Takto sme sa iba vecne pohovárili a to bolo všetko.“

Priateľsky mu kývla hlavou a pobrala sa do hotela. Pán Harlow stál vo dverách, hľadel do prázdna a veľmi usilovne rozmýšľal. Napokon sa pomaly vrátil k vychladnutej káve a hneď sa rozhovoril o počasí a úrode s nervóznym človečikom, čo ho tam čakal.

Boli celkom sami. Dvojice z áut už zmizli v hrmote a zmätku a starší gentleman so statnou staršou dámou sa pobrali na prechádzku, len čo vošiel.

„Všetko v poriadku, Ellenbury?“

„Áno, pán Harlow,“ odpovedal človečik horlivo. „Všetko v najlepšom poriadku. Vybavil som žalobu, čo podala na spoločnosť Rata, tá francúzska poisťovňa, vybavil som ...“

Z ničoho nič stíchol, Harlow pozrel oknom, kam vytriešťaľ oči Ellenbury.

K železničnej stanici kráčali dolu ulicou ôsmi väzni. Pán Harlow ukázal na nich prstom.

„Neveľmi milý, či príjemný pohľad,“ poznamenal.

V prorockých chvíľkach mával hlas sýty a príjemný. „No stvrdnutí Princetowčania si tuším zvykli. Asi ich odpravujú do inej väznice. Viete si vôbec predstaviť, ako by ste sa cítili, keby ste boli, povedzme, na čele takej skupiny, sputnanej ako divé zvery...“

„Prepánaboha, prestaňte!“ vykrikol človečik chrapľavo. „Nehovorte o tom, nehovorte o tom!“

Roztrasenými rukami si zakryl oči.

„Strašne som sa bál ísť sem,“ doložil tichučko. „Nikdy som tu nebol... Keď auto šlo popri tom hroznom oblúku, takmer som zamdlel!“

Pán Harlow s jedným okom na dverách sa zhovievavo usmial.

„Nemáte sa čoho báť, drahý Ellenbury,“ upokojoval ho otcovským hlasom. „Ja som vám ten ťažký zločin v istom zmysle odpustil. V istom

zmysle,“ zdôraznil starostlivo. „Či by bol rovnakej mienky sudca, to už neviem. V paragrafoch sa vy vyznáte lepšie. Isté je jedno: ste na slobode, dlžoby sa zaplatili, peniaze, čo ste ukradli klientom, sa vrátili, a máte, nazdávam sa, príjem, ktorý je, povedzme, uspokojivý.“

Človečik prikývol a prežrel. Ešte aj pery mu zbeleli, a keď sa pokúsil zdvihnúť pohár s vodou, ruky sa mu tak roztriasli, že ho hneď zložil.

„Som vám veľmi vďačný,“ preriekol. „Veľmi-veľmi vďačný ... Prepáčte — celkom ma to vyviedlo z rovnováhy.“

„Prirodzene,“ zamrmal pán Harlow.

Vytiahol z vrecka notes, veľmi rozvážne ho otvoril a hodnú chvíľu doň písal. Malý advokát ho pozoroval. Keď dopísal, vytrhol stránku a podal mu ju ponad stôl.

„Chcem o tom Arthurovi Inglovi vedieť všetko,“ podotkol. „Kedy mu vyprší trest, kde býva, aké má finančné prostriedky, a najmä — čo má proti životu. Neviem, čo je to, ale podľa všetkého čosi závažné. Chcem tiež vedieť, kde pracuje jeho neter. Meno jej nájdete na lístku, dal som za ním otáznik. Chcem tiež vedieť, kto sú jej priatelia, aké má záľuby, aj finančné polozenie je veľmi dôležité.“

„Chápem.“ Ellenbury pozorne vložil papier do ošúchanej náprsnej tašky a doložil, pričom sa strhol ako zvyčajne: „Na jedno som zabudol, pán Harlow. Minulý pondelok ma na Lincoln's Inn Fields navštívili z polície.“

Posledné slovo vyslovil ľútostivo, akoby bol zodpovedný za povolanie návštevníka. Harlow pomaly obrátil bledé oči na spoločníka a dlho mu študoval tvár.

„V akej súvislosti?“ spýtal sa napokon.

„Ani neviem,“ odvetil Ellenbury. Dokázal odzrkadliť na tvári každý pocit, ktorý opisoval: „Dost’ ma zmiatol,“ vystrúhal rozpačitý výraz. „Viete, pán Carlton nepovedal, o čo mu vlastne ide.“

„Carlton?“ opýtal sa Harlow — naňho dost’ rýchlo. „Ten chlap z Ministerstva zahraničných vecí?“

Ellenbury prikývol.

„No a?“

„Vypytoval sa na ten požiar kaučuku — v továrni United International, pamätáte? Chcel vedieť, či bol kaučuk poistený aj v Rate. Odpovedal som mu, prirodzene, že pokiaľ viem, u nás ho nepoist’ovali.“

„Nevravte 'u nás',“ opravoval ho Harlow jemne. „Ale 'v syndikáte Rata'. Ste právnik a pracujete v tichej spoločnosti, kde, ako viete, sú šéfovia

anonymní. Čo ďalej?“

„Ďalej nič,“ odpovedal Ellenbury. „Hovoril veľmi neurčito.“

„Vždy hovorí neurčito,“ skočil mu do reči Harlow a pousmial sa, „a koná bez okolkov — to si pamätajte, Ellenbury. Podinšpektor James Carlton je najmenej škrupulózny muž, aký kedy dostával plat v Scotland Yarde. Raz ho istotne zničia, alebo povýšia. Veľmi ho obdivujem. Neviem na celom svete o nikom, koho by som si hodnotil vyššie čo do inteligencie, ostrovtipu a — neškrupulóznosti! Má teóriu, ktorá vzbudzuje aj obdiv, aj rozpaky. Čo znamená, že teória je správna. Keďže počestnosť vzbudzuje zo všetkých ľudských vlastností najväčšie rozpaky, nikdy neviete, či chlap koná správne a čo urobí ďalej. Znie to takmer ako epigram, Ellenbury. Mali by ste si to poznačiť. Ak vás raz požiadajú, aby ste napísali moju biografiu, budete mať materiál na obveselenie čitateľa.“ Pozrel na hodinky. „Na Park Lane budem v piatok večer o jedenástej, poskytnem vám desať minút.“

Ellenbury nešťastne pomykal plecami.

„Nebudeme riskovať — totiž vy?“ vyhrkol. „Možno som hlupák, no nechápem, načo... načo riskovať. Máte toľko peňazí...“

Harlow sa oprel o vypchaté operadlo a bledé oči sa mu pobavene zaligotali.

„Keby ste mali milión, čo by ste urobili? Odišli by ste na odpočinok, prirodzene. Postavili alebo kúpili by ste si utešený dom — a potom?“

„Neviem,“ odvetil starší neurčito. „Možno by som cestoval ...“

„Angličania poznajú dva pojmy šťastia: prvé — cestovať, druhé — necestovať! Lietať po svete, alebo sa usilovne obracať doma! Mohol by som sa oženiť — nechcem sa. Mohol by som si zadovážiť dostihové kone — protivia sa mi dostihy. Mohol by som si kúpiť jachtu — nenávidím more. A čo vzrušenie! Hej, toho sa mi žiada! Umenie žiť znamená umenie víťaziť. Poznačte si to. V čom spočíva šťastie v kartách, v golfe, v dostihoch, pri ženách — v čom všetkom inom? Poviem vám: vo víťazstve nad najlepším protivníkom! To je amerikanizmus. V čom je radosť z horolezectva, z bádania, z vedeckého objavu? Počínať si lepšie ako iní — vystúpiť vyššie, položiť nohu na hlavu najlepšieho hneď za vami.“

Vyfúkol dym otvoreným oknom a počkal, kým sa hmlistý oblak nepotrhal a načisto nerozplynul vo vetríku.

„Keď ste milionárom, alebo sa uzavriete do seba a stane sa z vás beštia, alebo vyjdete zo seba a znepríjemňujete život spolublížnym. Ak ste

Napoleonom, hráte o moc, ak Leonardom, hráte o vedomosti. Nie n čo sa hrá, je ktovieako dôležité — ale — sama hra! Zručnosť vzrušuje — aj keď mocnejšie udriete golfovú loptičku ako spoluhráč, aj keď pokryjete bojisko mŕtvolami nepriateľa. Ja si ťažšie prídem na svoje ako väčšina iných. Som milionár. Mojm vojskom je šterling a dolár — mám právo si vytvárať vlastné pravidlá boja a viesť zbojské prepady svojim spôsobom. Už sa nevpytujte!“

Mávol rukou k dverám a Ellenbury odišiel. O chvíľu odhrkotal v prenajatom aute hore víškom popri väzenskej bráne. Pán Ellenbury zámerne odvrátil tvár.

Asi o osem mesiacov sa na londýnskom Embankmente stala nehoda. Dievča v žltom nepremokavom plášti a muž v čiernej baretke si zmysleli to isté — silou-mocou, hoci nie z rovnakého dôvodu, čo najrýchlejšie dostať sa na druhú stranu na najnebezpečnejšom úseku Embankmentu. Riedkou hmlou, čo sľubovala, že do večera poriadne zhustne, sa cedil drobný dáždik a vylihtaný povrch vozovky znamenal riziko, na aká by nepristala nijaká poisťovňa.

Blatník na starodávnej fordke zachytil Aileen Riversová hneď pod ľavým lakťom. Predviedla niekoľko nepreskúmaných piruet, potom trafila nosom do vylešteného gombíka, pokĺzla sa a romanticky si klakla pred rozhorčeným policajtom. Zdvihol ju, pozrel na ňu, veľmi prísne ju odtisol a pobral sa na miesto, kde chladič auta upreto a smutne hľadel na zohnutý stĺp pouličnej lampy.

„Čo vám to zišlo na um?“ spýtal sa zhurta a vytiahol zápisník.

Mladý muž v baretke si opakovane ruky utrel špinu na tvári a ešte väčšmi sa umazal.

„Je dievča ranené?“ vyhrkol.

„O dievča sa nestarajte, radšej ukážte preukaz.“

Mladý muž si úradnú výzvu nevšimol a zamieril k Aileen, ktorá v rozpakoch, keď sa okolo nej zhŕkol zástup chodcov, ubezpečovala zopár starých pani, že sa jej nič nestalo. Stála na oboch nohách, aby videli, že vraví pravdu.

„Pomrvte prstami,“ radila zachrípnutá žena. „Ak sa hýbu, chrbtová kosť nie je zlomená!“

Pokus sa neuskutočnil, lebo v tej chvíli sa mladý muž pretisol doprostred zvedavého zástupu.

„Neublížil som vám?“ spýtal sa úzkostlivo. „Strašne ľutujem — naozaj! Zbadal som vás, až keď som bol celkom pri vás.“

Zo zástupu ho napomenuli.

„Mali by ste byť opatrnejší, mister! Mohli ste ju zabiť.“

„Povedzte mi, prosím, ako sa voláte.“

Strčil ruku do vrečka, nahmatal starú obálku a zmĺkol

„Naozaj netreba. Nič ta mi nestalo,“ nástojila, ale aj on trval na svojom.

Poznačil si na starú obálku meno a adresu, a vtom sa zástupom pretlačil k nemu rozzúrený policajt.

„Tak!“ prevravel hlasom, v ktorom sa miešala zlosť s výčitkou. „Nebudete utekať, keď sa s vami zhováram, priateľko! Pekne stojte a ukážte mi vodičský preukaz.“

„Ten modrý rolls ste si všimli?“ opýtal sa mladý muž. „Keď som narazil do stĺpa, bol celkom predo mnou.“

„O modrý rolls sa nestarajte,“ odvetil policajt chladne, ale zlostne. „A ukážte mi preukaz.“

Mladý muž strčil ruku do vrečka, potom ju vytiahol a ukázal policajtovi čosi na dlani. Vyzeralo to ako vodičský preukaz, no vodičský preukaz to nebol.

„Čo je to?“ spýtal sa policajt prchko.

Schytil knižočku v plátenom obale, otvoril ju a posvietil do nej lampášom.

„Hmh!“ zašomral. „Prepáčte, pane.“

„Nič sa nestalo,“ odpovedal podinšpektor James Carlton zo Scotland Yardu. „Pošlem dakoho dať to tu do poriadku. Rolls ste videli?“

„Áno, pane — bol hneď pred vami. Poškodená nádrž na benzín.“

Carlton sa zachichotal.

„Aj to ste si všimli! Nezabudnem na vás. To dievča by ste mali zaviezť domov taxíkom — nie, ja pôjdem s ňou.“

Aillen si vypočula návrh bez entuziazmu.

„Radšej pôjdem peši,“ namietla definitívne.

Energicky ju vyviedol spomedzi ľudí — už sa rozchádzali. A dôverne, ako sa momentálne dalo, jej prezradil, kto je, čo je.

„Vlastne som policajt.“

Začudovane otvorila oči.

Nevyzeral ako policajt, hoc hmľa dokáže kadejaké triky. Skôr ako automechanik, a nie prosperujúci. Na hlave čierna baretka, ktorá už zažila lepšie časy, až po kolená visel na tom starý plášť do dažďa, a rukavice, čo mal pod pazuchou, sa černeli masťou.

„Nedá sa nič robiť,“ doložil pevne, akoby sa bola začudovala nahlas. „Som policajt. No nie obyčajný policajt. Som inšpektor zo Scotland Yardu, vlastne podinšpektor, no istotne ma povýšia.“

„Načo mi to tu všetko rozprávate?“

Už bol zavolať taxík a otváral dvierka.

„Aby ste sa dali odprevadiť — obyčajnému policajtovi by ste možno nedovolili,“ vysvetľoval zľahka, „ja som však taká šarža, že gardedáma nie

je potrebná.“

Vošla do taxíka napoly v smiechu, napoly v slzách, lebo ju laket' boľeľ väčšmi, ako si priznávala.

„Riversová — Aileen Riversová,“ rozjímal, keď sa taxík už opatrne šinul po Embankmente. „Priam mi je na jazyku, odkiaľ vás poznám, no nie a nie si spomenúť.“

„Iba ak by ste nazreli do môjho záznamu v Scotland Yarde,“ navrhla napáľená nad toľkou bezočivosťou.

„Už som na to myslel,“ odvetil pokojne. „Aileen Riversová?“ pokrútil hlavou. „Nie, neviem si spomenúť.“

Spomenul si, prirodzene. Neter Arthura Ingla, herca, čo kedysi hrával v Shakespearových hrách a teraz si odpýkáva päťročný žalár za dôvtipné podvádžanie a falšovanie peňazí.

Pán Carlton bol neškrupulózný, ako sa bol vyslovil pán Harlow. Bol vynaliezavý, no vedel sa znížiť aj k najmalicheľnejším úskokom — aj keď bol dobre vychovaný a na rast jeho duševných schopností sa vynaložili veľké peniaze.

„Fotheringay Mansions.“ Pohrával sa s ušpinenou bradou. „Vyslovene exkluzívne!“

Zvrtla sa k nemu nazlostene.

„Pristala som, že ma odprevadíte, pán...“ zamĺkla urážľivo.

„Carlton,“ zahundral, „nevlastný brat hotelom, no v nijakom príbuzenskom pomere s klubmi. A to už dačo znamená! Vraveli ste...?“

„Chcela som povedať, aby ste radšej mlčali. Pred chvíľou ste sa ma snažili zabiť, tak mi dajte aspoň umrieť v pokoji.“

Pozrel na okienka zahalené hmlovým závojom.

„Pri westminsterskom moste predáva istá starenka chryzantémy, hádam tam zastaneme a kúpime vám kvety.“ A potom vyhrkol: „Veľmi ľutujem, už sa vás nič neopýtam, aj sa zdržím poznámok o vašom plutokratickom sídle.“

„Nebývam tam,“ bránilo sa dievča. „Všet' ta zájdem, či sa dom udržuje v poriadku. Patrí istému... istému môjmu príbuznému, nateraz v cudzine.“

„V Monte Carle?“ zašomral. „Veselé, príjemné miestečko! Rien ne va plus! Faites vos jeux, monsieurs et mesdames! Ja dávam prednosť San Remu. Modré nebo, modré more, zelené kopce, biele vily — všetko ako na plagátoch. Keď sme pri tej modrej farbe,“ skrútol reč na inšie, „mali ste šťastie, že vás nezrazil ten modrý rolls. Šiel rýchlejšie ako ja, no má lepšie

brzdy. V tej hmle si poškodil benzínovú nádrž, ale aj tak nezastal,“

V tme našpúlila pery.

„Teda zločinec unikajúci spravodlivosti? Strašne romantické!“

Mladý muž sa zasmial.

„Teda nie. Bol to milionár a šiel na banket do City. A jediným zločinom, z ktorého by som ho mohol obviňovať, je, že v manžetách na košeli nosieva veľké diamantové gombičky, čo je skôr prečin proti môjmu estetickému vkusu ako proti našim zákonom. Varu tak!“

Auto spomaľovalo a taxikár sa vykláňal nabok aby zistil, či je už na mieste.

„Tu sme,“ konštatoval Carlton, otvoril dvierka a ešte z idúceho auta vyskočil.

Auto zastalo pred portálmi na Fotheringay Mansions.

„Ďakujem, že ste ma dovezli domov,“ poďakovala Aileen ostýchavo a zdvorilo a doložila nie bez zlomyseľnosti: „Pekne ste ma pozabávali.“

„Mali by ste počuť rozprávať tetu,“ odvetil mladý muž. „Akoby ste počúvali číru poéziu!“

Díval sa za ňou, kým ju nepohltila tma, a vrátil sa k taxíku.

„Scotland Yard,“ povedal šóférovi lakonicky, „a akomak risknite.“

Taxikár riskol, koľko sa dalo, a šťastlivo doletel pred pochmúrny vchod do policajného riaditeľstva. James Carlton kývol na bratský pozdrav seržantovi za stolíkom, vybehol schodišťom — dva schody naraz — a vošiel do svojej izbičky. Zvyčajne sa o svoj vzhľad ktovieako nezaujímal, no vtedy sa pozrel do zrkadielka nad umývadlom — a zastonal.

Práva si stieral z tváre masťný tlak, keď sa vo dverách objavila melancholická tvar inšpektora Elka.

„Do spoločnosti?“ spýtal sa pochmúrne.

„Nie,“ odvetil namydlený James „Často sa umývam,“

Elk smrkol, sadol si na kraj tvrdej stoličky a pomaly a dôkladne šmátral vo vreckách.

„Sú v kabáte, vo vnútornom vrecku,“ zamrmľal Carlton. „Vezmi si jednu, porátať som ich.“

Elk si sťažka vzdychol, vytiahol z kabáta dlhú koženú tabatierku, vybral z nej cigaru a pripálil si.

„Cigary už nie sú také, ako boli, keď som bol chlapec,“ poznamenal a znevážlivo sa zahľadel na cigaru. „Za šesť pencí si dostal ozajstnú havanu. V New Yorku fajčí cigary každý. Veď tam policajti aj majú plat — môžu

si to dovoliť.“

Carlton pozrel naňho ponad uterák.

„Nepamätám že by si si bol kedy kúpil čo len jedínú cigaru,“ odpovedal rozvážne. „Lacnejšie ako zadarmo ich nedostaneš nikde!“

Inšpektor Elk sa neurazil.

„Za mladi som fajčil znamenité cigary,“ pokračoval. „U prokurátora, ešte za Gordona — tuho, čo zlikvidoval Žabie bratstvo — totiž spolu so mnou,“ opravil sa starostlivo.

„Žabie bratstvo? Á, hej, pamätám. Gordon mával dobré cigary, pravda?“

„Veľmi dobré,“ odvetil Elk opatrne. „Nevravím, že tvoje sú horšie, ale lepšie nie sú. Už si capol Stratforda Harlowa?“ spýtal sa nezmeneným hlasom.

James Carlton sa zatváril znechutene.

„Prezraď mi, za čo by som ho mohol capnúť,“ nabádal Elka.

„Vieme, že má pätnásť miliónov,“ odpovedal Elk, „Pätnásť miliónov si nikto nikdy nezarobil poctivo.“

James Carlton sa obrátil bledou, mokrou tvárou k spoločníkovi.

„Po otcovi zdedil tri, po jednej tete dva, po druhej jeden. Harlowovci boli vždy boháči a za posledných desať rokov zostali iba staré tety. V Amerike mal brata, čo mu poručil osem miliónov dolárov,“

Elk vzdychol a poškrabal si tenký nos. „A je aj v Ratách!“ žaloval ďalej.

„Pravdaže je v Ratách!“ posmieval sa James. „Kryje ho Ellenbury, a keby aj nie, v Rate niet ničoho protizákonného. Aj keby ho nekryli, nedalo by sa nič robiť.“

„Och!“ naznačil Elk skúšobný nesúhlas.

Na syndikáte Rata nebolo nič zatajované, či pokútne. Bol zaregistrovaný ako tichá spoločnosť a mal kancelárie vo Westshire House, na Old Broad Street, v City of London a v New Yorku na Wall Streete. Syndikát Rata uverejňoval bilancie, zamestnával desiatich úradníkov, z ktorých traja ako riaditelia spoločnosti dostávali ešte tantiémy, predsedom bol akýsi pešiacky plukovník vo výslužbe. Základný kapitál bol nezvyčajne malý, ale finančné prostriedky obrovské. Keď Rata skupovala kaučuk, z jej bankových účtov sa na šeky vyplátilo do päť miliónov libier a všetko do centíka z veľkej finančnej transakcie bolo zaevidované v knihách — okrem päťdesiatistíc dolárov, ktoré ktosi vyplatil Lee Hertzovi a jeho dvom priateľom.

Lee prišiel z New Yorku raz v piatok popoludní. Sklady spoločnosti United Continental Rubber vzbĺkli v nedeľu. V obrovskom požiari zhorelo takmer osemnásťtisíc ton kaučuku a za dvadsaťštyri hodín vyskočili ceny kaučuku o osemdesiat percent, za týždeň o dvesto percent. Z veľkých skladov kaučuku, čo rovnomerne zásobovali trh, za okamih nezostalo nič - na prospech syndikátu Rata.

V kábelograme z policajného riaditeľstva v New Yorku do Scotland Yardu sa oznamovalo:

Lee Hertz, Jo Klein a Philip Serrett známi podpaľáči asi v Londýne stop ich opis u zázname N Y 9514 odoslanom 7 októbra stop súvis s požiarom United Continental možný.

Medzitým Scotland Yard zistil, že Lee bol v tom čase v Paríži, v dobre známej úlohe amerického gentlemana upútaného pamätihodnosťami.

„Mne sa to nevidí,“ zašomral Elk a pôžitkársky zabafkal z cigary. „Rata si skupuje kaučuk bez najmenejšej šancičky, že zdražie. A tu báb! Štvrtina všetkých zásob vo Veľkej Británii zhorí a ceny a zisky, prirodzene, stúpnu. Rata skupovala kaučuk mesiace. Nevedeli, že United Continental vyjde na psi tridsiatok?“

„Možno náhoda,“ podotkol James, hoci mu také niečo nikdy nežišlo na um.

„Čerta rohatého náhoda!“ odvrkol Elk, „Sklady podpálili na troch miestach — hasiči zistili, že benzínom. Nočný strážca deň predtým popíjal s chlapíkom, ktorý sa podľa popisu ponáša na Jo Kleina. Strážca síce prisahá, že toho vtáčika v živote nevidel, no iste klame. Takí chlapíci ešte ochotnejšie klamú, ako pijú. Desať miliónov, a ak je Harlow za Ratou, zarobil na tom kaučuku ešte viac! Rata skupovala všade! V Toronte, v Riu, v Kalkate — všetok kaučuk do kvintlíka zmizol z trhu. Potom požiar a ceny hybaj hore! Chcem povedať ...“

Vtom chrapľavo zacengal telefón a James Carlton zdvihol slúchadlo.

„Ktosi vás volá, inšpektor,“ oznamoval úradník v centrále.

V slúchadle cvaklo, potom nastalo ticho a napokon sa ozval ustarostený hlas:

„Je tam pán Carlton?“

„Áno, slečna Riversová.“

„Ach, to ste vy?“ ulľavilo sa jej a Carltonovi polichotila, „Mohli by ste

prísť na Fotheringay Mansions číslo 83?“

„Stalo sa niečo?“

„Neviem, no jedna zo spální je zamknutá, a určite niet v nej nikoho.“

Keď dvaja muži vyšli z výťahu, stála vo dverách do bytu. Trochu sa znepokojila, keď zočila inšpektora Elka, no Carlton ho predstavil ako priateľa a výrečným gestom ho zdegradoval na svojho zástupcu.

„Tuším som mala zatelefonovať na tunajší okrsok, no z istých ... istých dôvodov som to neurobila.“

James by si nebol nikdy pomyslel, že by sa mohla natoľko vzrušiť. Zamknuté dvere ju celkom vyviedli z rovnováhy — ledva jej rozumel, keď vysvetľovala.

„Prišla som vybrať ujove listy,“ pokračovala. „Je v cudzine ... volá sa Jackson,“ doložila so zatajeným dychom. „Byt upratuje každý štvrtok istá žena. Ja nemám čas, chodievam do úradu.“

Nechali Elka na chodbe, kde sa zahĺbil do akejsi rytiny, a Carlton využil príležitosť, aby jej uľahčil spočiatku dosť nepríjemné položenie.

„Slečna Riversová, váš ujo je Arthur Ingle,“ preriekol láskavo a Aileen sa začervenala. „Celkom pochopiteľné, že si neželáte, aby sa to rozhlásilo, no je hádam lepšie, že som vám to povedal — ušetrím vás mnohých zbytočných ...“ zmlkol v rozpakoch.

„Klamstiev, — chceli ste povedať,“ doložila úprimne. „Pravda, Arthur Ingle tu býval, ale pod menom Jackson. Vedeli ste to?“ spýtala sa úzkostlivo.

Prikývol.

„Tamto tie dvere,“ ukázala.

Byt bol nezvyčajný. Vo veľikánskej jedálni s drevenou povalou a drevom obloženými stenami bolo trojo dverí — jedny do kuchynky, druhé, ako vysvetľovala, do Inglovej spálne a tretie do miestnosti, kde mával kadejaké haraburdie. Ukázala práve na dvere do komôrky.

James stlačil kľučku. Dvere sa ani nehli. Zohol sa, zaškúlil kľúčovou dierkou a zazrel otvorené okno a v ňom žltú hmlu.

„Nebývajú zamknuté?“

„Nikdy,“ zdôraznila. „Dakedy žena, čo tu upratuje, príde predomnou. Dnes mešká a ja som prišla včasnšie.“

„A tamto tie dvere?“

„Tie sú do kuchyne.“

Vošla pred ním do neveľkej miestnosti. V čistučkej kuchynke bolo okno zarovno s oknom, čo uvidel kľúčovou dierkou. Pristúpil k nemu a pozrel sa

do bezodnej hlbiny. Hneď pod oknom vystupoval zo steny úzky múrik. Prehodil nohu ponad rímsu a vtom ho dievča zúfalo zdrapilo za laket’.

„Nesmiete, zabijete sa!“ vyhrkla a Jim sa zasmial. Polichotila mu — riziko nebolo vlastne nijaké.

„Nebojte sa, seba si náramne cením,“ odpovedal a celý sa prešvihol za okno. Zachytil sa za spodok rámu na susednom okne a vytiahol sa do miestnosti.

V temrave rozoznal iba obrysy troch na sebe navŕšených kufrov. Otočil vypínačom a zadíval sa na neporiadok v izbe. Aby sa mohol voľnejšie pohybovať, vlamač nakládol kadejaké staré škatule a kufre jedno na druhé a odtiahol ich doprostred miestnosti. Vo výklenku na stene uvidel trezor — dvierka boli otvorené. Na dlážke pred ním ležal okrúhly kus ocele vypálený z dvierok — ešte bol horúci, keď sa ho dotkol — a pri ňom vlamačova spájkovacia lampička.

Odomkol dvere a vpustil Elka a dievča.

„Solídna práca,“ podotkol Elk. Nadaných porušovateľov zákona úprimne a objektívne obdivoval. „Trezor je prázdny! A nenechal ani cigaretový papierik. Solídna práca! Toby Haggit alebo Lew Yakobi — také niečo dokážu v Londýne iba tí dvaja!“

Dievča vytriešťalo oči na „solídnu prácu“. Jim si všimol, že je veľmi bledá.

„Čo bolo v trezore?“ spýtal sa jej. Pokrútila hlavou.

„Neviem — ani som netušila, že je tu trezor. Bude zúriť!“

Carlton si domyslel, že Ingle.

„Istý čas prejde, kým sa dozvie...“ ubezpečoval ju, no skočila mu do reči.

„O týždeň, prepustia ho v stredu.“

Elk sa zamyslene poškrabal na brade.

„Ktosi sa to dozvedel,“ poznamenal. „Partnerov nemával.“

Arthur Ingle naozaj pracúval sám. Z podvodov, čo napáchal, ho nepodozrievali ani priatelia z divadla, hoci, kým ho nezatkli a neodsúdili, hrával s nimi dvanásť rokov. Nikto netušil, že skvelý charakterový herec bol majiteľom firmy Lobber a Syne, klenotníctvo v Clerkenwelle, a iných kadejako pomenovaných firiem, z ktorých ťažil ako zo zlatej bane.

„Vy ste sa neprevinili,“ poznamenal Jim Carlton a jemne sa jej dotkol pleca. „Kvôli tomu sa netrápte.“

Elk si pod svetlom prezeral spájkovaciú lampičku.

„Stavím sa, že to bol Toby,“ prehovoril a podišiel k oknu. „Jeho štýl. Ostrieľaný vlamačský kocúr a vie sa tváriť ako mačiatko pri hre s kľbkom! Tobymu sú výstupky na stenách ako Great West Road — vedel by zastať a namanikúrovať si nechty na päť centimetrov širokom drobiacom sa pieskovci.“

Jima trápila vlamačova totožnosť menej ako dievčinu. Mozog mu pracoval ako samočinný počítač. V hlave sa mu zarajili stovky dôvodov spáchaného vlámania, stovky možností a vysvetlení, no celkom ho neuspokojilo ani jedno.

hrával s nimi dvanásť rokov. Nikto netušil, že skvelý charakterový herec bol majiteľom firmy Lobber a Syne, klenotníctvo v Clerkenwelle, a iných kadejako pomenovaných firiem, z ktorých ťažil ako zo zlatej bane.

„Vy ste sa neprevinili,“ poznamenal Jim Carlton a jemne sa jej dotkol pleca. „Kvôli tomu sa netrápte.“

Elk si pod svetlom prezeral spájkovaciu lampičku.

„Stavím sa, že to bol Toby,“ prehovoril a podišiel k oknu. „Jeho štýl. Ostrieľaný vlamačský kocúr a vie sa tváriť ako mačiatko pri hre s kľbkom! Toby mu sú výstupky na stenách ako Great West Road — vedel by zastať a namanikúrovať si nechty na päť centimetrov širokom drobiacom sa pieskovci.“

Jima trápila vlamačova totožnosť menej ako dievčinu. Mozog mu pracoval ako samočinný počítač. V hlave sa mu zarajili stovky dôvodov spáchaného vlámania, stovky možností a vysvetlení, no celkom ho neuspokojilo ani jedno.

Iba ak ...

Skvelý Harlow sa mu stával fixnou ideou. Z tajomstiev usvedčeného podvodníka sa nedali vytĺcť obrovské sumy peňazí — a že v trezore boli peniaze, neveril Jim ani na okamih. Kriminálnici ako Ingle si neskrývajú majetok v trezoroch. Skôr si ich uložia do banky na viacero účtov pod vymyslenými menami.

Vrátili sa do jedálne obloženej drevenými panelmi. Apartmán Jima zaujal — bol svedectvom luxusu a vycibreného vkusu. Zariadenie určite stálo tisíce libier. A potom si spomenul, že Arthura Ingla usvedčili z troch obvinení. Na ďalšie — a obrovské zisky ťažil nielen z čoho ho usvedčili — nebolo dôkazov, alebo boli privratké. Apartmán svedčil o úspešnejších kúskoch, ako Arthurovi Inglovi aj dokázali.

„Uja poznáte veľmi dobre?“

Pokrútila hlavou.

„Kedysi sme sa stretávali častejšie,“ odvetila. „Keď bol hercom, kým... kým nezbohatol! Som na svete jeho jedinou príbuznou.“ Zdvihla hlavu a zbystrila pozornosť. Na dvere na chodbu ktosi zaklopal.

„Možno upratovačka,“ prehovorila a pobrala sa chodbou otvoriť dvere.

Pred dvermi stál muž, vysoký, veliteľského vzhl'adu a vznešený vo večernom obleku od znamenitého krajč'ira. Na snehobielej košeli sa jagali a trblietali diamanty. Ligotali sa aj gombičky na bielej veste.

Pastva pre oči bola častou primitíva v ňom, takže nevidela na ňom nič vulgárne. Cúvla pred čímsi iným, pred čímsi, čo bolo v bledých očiach. Pojal ju čudný a nevysvetliteľný pocit — akoby stála pred nadpozemskou mocou. Gniavila ju jeho nesmierna prevaha. Tak by sa možno cítila, keby sa ocitla pred tigrom.

„Volám sa Harlow — zoznámili sme sa v Dartmoore,“ prehovoril a v úsmeve ukázal rad pekných zubov. „Môžem vojsť?“

Nezmohla sa prekvapená ani na slovo. Odvetil za ňu Jim Carlton.

„Nech sa páči, pán Harlow,“ zatiahol. „Rád by som sa dozvedel, ako sa vám zapáčil Dartmoor. Naozaj je tam tak živo, ako sa povráva?“

Harlowov postoj k bezočivému podinšpektorovi sa dievčaťu zazdal pozoruhodným. Správal sa voči nemu mierne, takmer dobromyseľne, akoby Jamesa Carltona nebral vážne. A bol to veľký Harlow! Dozvedela sa to ešte v Princetowne.

Pracovať v City a nepočuť o Harlowovi, o jeho kúskoch a úspechoch, sa nedalo. Veľkí bankári sa zhovárali o ňom so zatajeným dychom. Harlowove peniaze boli neisté — tiekli ako voda, čo prúdi sem a tam v privaloch poväčšine ničivých, vše sa stratí pod zemou a potom sa znova vyvalí na povrch a ešte ničivejšie vyoráva nové korytá v starej, obrobenej zemi, a napokon znova zmizne, zanechávajúc za sebou skazu.

A prirodzene, počula aj o policajnej stanici. Keď Harlowa zaujalo verejné blaho, venoval sa mu dôkladne a nekonvenčné, jeho listy o paenológii, čo bol posielal do novín, bolo to najlepšie, čo sa na uvedenú tému vôbec kedy objavilo v tlači. Nedával pokoja ministrom a splnomocnencom plánmi na vzornú policajnú stanicu, a keď mu, nadšencovi, návrhy odmietli, urobil, čo ešte filantrop, čo ako zaujatý verejným blahom, nikdy nespravil: kúpil parcelu na Ivory Street — z Lane Parku by ste k nej dohodili kameňom — za dvestotisíc libier postavil vzornú policajnú budovu a daroval ju splnomocnencom z Ministerstva bezpečnosti. Policajná stanica bola vzorná v každom ohľade. Lepších bytov pre mužstvo, aké boli povyššie stanice, nebolo na svete. Ešte aj cely boli pohodlné, hoc v nich nechýbali kavalce, aké sa vyžadujú v predpisoch. O dare sa hovorilo deväť dní. Satirické časopisy o nej vtipkovali a karikaturisti si uťahovali z vlády.

V City ho prestali pokladať za výstredného a nazvali ho „ostrým“ a nežičlivo ho porovnávali s otcom. Obávali sa ho. Jeho peniaze boli neisté — narušovali stabilitu.

S úsmevom kývol hlavou Jamesovi Carltonovi a uprene sa zadíval na nešťastného Elka.

„Nevedel som, že sa poznáte s mojím priateľom Carltonom. Dúfam, že nie som de trop,“ doložil zmeneným hlasom.

Hlasom a držaním tela akoby bol celkom zrozumiteľne vyslovil: „Tuším vás z polície prišli navštíviť kvôli vášmu smutne známemu ujovi.“

Dievča to vytušilo a James to vedel.

„Ktosi sa sem vlámал a slečna Riversová nás zavolala,“ vysvetlil.

Harlow zamrmlal, že ľutuje a chápe.

„Gratulujem, že ste si zabezpečili najbystrejšieho detektíva v Scotland Yarde,“ povedal dievčaťu zdvorilo. „A Scotland Yardu gratulujem,“ pozrel na Jamesa, „že vás získal z Ministerstva zahraničia — chradli ste tam, pán Carlton, ak smiem takto bezočivo vysloviť svoju mienku.“

„Ešte som na Ministerstve zahraničia,“ odvetil James. „V Scotland Yarde bývam vo voľnom čase. Aj policajti majú nárok na rozptýlenie. Ako na vás zapôsobil Dartmoor?“

Skvelý Harlow sa smutne usmial.

„Veľmi, veľmi tragicky,“ odvetil. „Prirodzene, mám na mysli Princetown, kde som zopárkrát prenocoval.“

Aileen čakala, čo povie, načo prišiel. Hoc ju pojala tieseň a zlá predtucha, predsa ju trápila zvedavosť, aký rozmar priviedol supermagnáta do domu odsúdenca.

Pomaly odvrátil zrak od nej a poďíval sa na detektívov a James pochopil, čo chce. Pozrel na Elka a odišiel s ním do komory s haraburdím.

„Zišlo mi na um,“ prehovoril Harlow, „že by som vám mohol poskytnúť pomoc. Možno vám je moje meno nie celkom neznáme — som Stratford Harlow.“

Prikývla.

„Vedela som,“ odpovedala.

„Povedali vám v Duchy, pravda?“ Akoby mu bolo odľahlo, že ho dievča už pozná.

„Prišiel som v dosť delikátnej záležitosti, no zišlo mi na um — veľakrát som na vás myslel, odkedy sme sa stretli — že možno... že by som vám vedel nájsť dobré miesto. Vaše polozenie — prepáčte, že vám to vravím — je trochu tragické. Zväzok s... s... s trestancom, či s človekom poznačeným v trestnom registri, trápi jemné povahy.“

Usmiala sa.

„Inými slovami, pán Harlow,“ odvetila pokojne, „vidí sa vám, že žijem dosť biedne a že by mi bolo treba život uľahčiť?“

Zažiaril.

„Presne tak,“ potvrdil.

„Ste láskavý — veľmi láskavý,“ odpovedala a myslela to úprimne, „no mám veľmi dobré miesto u istého advokáta.“

Milostivo naklonil hlavu.

„Pán Stebbings je ku mne veľmi dobrý ...“

„Pán ...“ Mykol hlavou. „Stebbings, Field a Farrow — ale nevravte! Pred pár rokmi mi boli advokátmi.“

Aj to vedela.

„Dobrí ľudia, ibaže trochu staromódni,“ podotkol. „Tak ma teda pán Stebbings spomínal?“

„Len raz,“ priznala sa. „Je veľmi diskrétny a o klientoch nikdy nehovorí.“

Harlow si zamyslene zahryzol do pery.

„Znamenity chlapík! Často som rozmýšľal, či som nespravil chybu, keď som si vzal iného advokáta. Mohli by ste mu to spomenúť, keď budete s ním. Nazdal som sa, že pracujete v New Library Syndikate.“

Usmiala sa.

„Zaujímavé. Tiež majú kancelárie na Lincoln's Inn Fields, ale v susedných dverách.“

„A! Už chápem, ako sa urobila chyba,“ doložil rýchlo. „Istý môj známy, ktorý vás pozná, vás videl vojsť do... do... kancelárie, a nevšimol si, do ktorej.“

Kto je ich vzájomným známym, nepovedal, a Aileen to ani ktovieako nezaujímalo.

Tentoraz bolo zaklopanie energetickejšie.

„Prepáčte,“ ospravedlňovala sa, „akiste upratovačka a veľmi rada mi rozpráva o svojich trampotách. Možno sa s ňou chvíľu zdržím.“

Odišla a pán Harlow počul, ako otvára dvere. Vtom sa vrátili do jedálne James Carlton a Elk.

„Náramne šarmantná mladá dáma,“ poznamenal Harlow.

„Náramne,“ súhlasil James Carlton.

„Ženy ma nevelmi zaujímajú,“ skvelý Harlow chytil do prstov kratučkú bavlnenú nitku na kabáte a pustil ju na zem. „Rozmýšľajú spôsobom, ktorý mne ťažko sledovať. Aj sú citové — zmietané strachom a pochybnosťami...“

Z chodby začuli hlasy. Prenikavý sa ponosoval:

„... a tá hmla a vôbec, slečna, šťastie, že som vôbec došla...“

Otvorenými dverami prešla ošúchaná postava a za ňou Aileen.

„Ingla nepoznáte, pán Harlow?“ James si prezeral fotografiu na rímse na kozube. „Starý podvodník, chytrák, ale ešte aj v tej jeho vrtošivosti sú vrtochy! Verí v revolúciu a kadečo také... krv a gilotíny a káry na odvážanie mŕtvol. Vo všelijaké úskoky...“

Čosi ho primalo obrátiť sa.

Stratford Harlow stál prostred miestnosti, krčovite zachytený o stôl, aby nespadol. Tvár bledá, ustatá, a v bledých očiach toľkú hrôzy, koľko James Carlton v mužskej tvári ešte nevidel. Elk prikročil k Harlowovi, chytil ho omdlievajúceho a zaviedol k veľkej pohovke. Stratford Harlow klesol na pohovku, naklonil sa dopredu a zakryl si tvár rukami.

„Ó, bože!“ zamrmal, zaknísal sa z boka na bok a zvalil sa na zem.

Obor zamdlel

„Menšie trampoty so srdcom,“ vysvetľoval s úsmevom pán Harlow a odložil pohár s vodou. „Strašne ma mrzí, že ste mali so mnou toľko trápenia, slečna Riversová. Už roky som nemal záchvat.“

Ešte bol bledý, no tak nezvyčajne sa vedel ovládať, že ruka, čo odkladala pohár, sa ani nezachvela.

„Och!“ Utrel si celu hodvábnuu vreckovkou a opatrne sa postavil.

Elk zaujatý prozaickou prácou — oprašoval mu z kolien prach — zdvihol hlavu.

„Môžem vás zaviezť domov, pán Harlow?“ spýtal sa.

„Vôbec netreba — vôbec,“ odpovedal, „pred domom mám auto a prostriedok na všetky takéto ťažkosti! A nie liek z lekárne!“ usmial sa.

No Elk aj tak zišiel s nim k autu.

„Bud'te taký láskavý a povedzte šoférovi, aby ma zaviezol do elektrárne na Charing Cross,“ požiadal prekvapeného Elka. Auto už dávno zmizlo v hmle a Elk ešte stál na chodníku a hútal, načo ide multimilionár do elektrárne.

V elektrárni pána Harlowa podľa všetkého dobre po znali. V návšteve nevideli nič zvláštneho. Strojník, čo fajčil pri dverách, ustúpil a dovolil mu vojsť do veľkej haly, kde boli stroje, a pritiahol mu stoličku. A pán Harlow sedel v hale polhodinu a dynamá bzučali, veľké stroje šumeli a búchali a hojili a utišovali jeho utrápenú myseľ.

Do elektrárne chodieval vymýšľať veľké plány, lebo sa mu najlepšie snovali v lakom prostredí. Nič hu nevedelo tak podnietiť ako mocné a veľkolepé velikánske kolesá, rytmus nepokojných hnacích remeňov, tienené svetlá nad mramorovými rozvodnými doskami, hrmotné ticho. Pociť, že stojí celkom pri srdci toľkej sily, ho inšpiroval. Jemu bola vysokánska hala ozajstným stánkom bohov.

Prešla polhodina, hodina a pán Harlow si zhlboka vzdychol a vstal. Na tvári sa mu pomaly rozžiaril úsmev.

„Ďakujem, Hany, ďakujem.“

Podal mu ruku. Strojníkovi zacvendžalo pár m in e v tvrdej dlani. O chvíľku sa už viezol cez skvele osvetlený Piccadilly Circus a priateľsky pokyvoval hlavou roztrblietaným a žiarivým svetlám, zrod ktorých videl a ktorých trbleť bol holdom oceľovému božstvu.

Aby sme pánovi Stratfordovi dokonale porozumeli, musíme ho poznať.

Keď sa narodil Stratford Selwyn Mortimer Harlow, harlowovská rodina pozostávala z piatich členov a všetci boli nesmierne bohatí. Matka mu umrela týždeň po pôrode a keď mal tri roky, umrel mu otec. Dieťa zostalo v opatere u tety Mercy, starej dievky ktorú aj láskaví príbuzní pokladali za „čudáčku“. Do školy chlapec nechodil, lebo bol chatrného zdravia, a tak ho vzdelávala teta. Velikánsku boháčku život vôbec nezaujímal, a tak zverenca žiarlivo strážila. Zásahy do chlapcovej výchovy zo strany ostatných príbuzných vyvolávali v nej záchvaty zúrivosti. Návšteva, ktorou ju sestry poctili, keď mal chlapec sedem rokov, sa skončila scénou, ktorú slečna Alica, mladšia sestra, takmer pri každej príležitosti spomínala vyše desať rokov.

Hlavným dôsledkom škriepky medzi slečnou Mercy a jej sestrami, starými dievkami, bolo, že zavrela Kravelly Hall a odsťahovala sa aj so svojou slúžkou pani Edwinsovou do domca pri Teignmouthe. Tam prežila v pokoji sedem rokov. Potom sa na tri roky presťahovala do Scarborough a odtiaľ do Bournemouthu. Sestrám a bratovi, starému mládencovi v New Yorku, písala pravidelne raz za mesiac a všetky listy boli navlas rovnaké:

Slečna Mercy Harlowová Vás pozdravuje a dovoľuje si Vám oznámiť, že chlapec je zdravý a dostáva sa mu patričnej výuky v základných predmetoch, ako aj zdravej výchovy v zásadách protestantskej viery.

Za domáceho učiteľa prijala bradatého mladíka z oxfordskej univerzity — čo sa jej uráčilo oznámiť v liste bratovi, lebo s ním sa nepovadila — menom Marling. Teta Alica sa o mladíkovi dopytala čosi, čo vzbudilo v nej pochybnosti o súcosti pána Marlinga modelovať poddajnú myseľ chlapcovi — u akomsi škandáliku v Oxforde. Slečna Alica si pokladala za povinnosť oznámiť sestre, čo sa dopytala, a po dlhom čase dostala odpoveď:

Slečna Mercy Harlowová si dovoľuje poďakovať slečne Alici Harlowovej za správu a zároveň si dovoľuje oznámiť, že si zadovážila dôkladné a podrobné informácie o obvinení proti pánovi Saulovi Marlingovi a s uspokojením prijala na vedomie, že pán Marling konal veľmi čestne a neurobil nič, čo by si mohol vyčítať a za čo by bol nesúci usmerňovať chlapcovo štúdium.

Stalo sa to rok pred smrťou slečny Mercy. Keď príroda vykonala svoje a slečna Mercy sa odobrala k Stvoriteľovi, slečna Alice sa náhlivo vybrala do Bournemouthu, kde v domci v ústraní pri Christchurchi uvidela vysokého, vážneho dvadsaťtriročného mladého muža, trochu ťarbavého v čiernom obleku. Neplakal, skôr — ako sa zdalo tete Alici — tešil sa, že sa oslobodil spod drastického vedenia tety Mercy.

Pani Edwinsová, slúžka, jej so slzami v očiach vysvetľovala, že bradatý domáci učiteľ odišiel od nich dva týždne pred smrťou slečny Mercy.

„Keby nebol odišiel sám,“ poznamenala slečna Alice i zaťala pery, „bola by som sa s ním pohovárala veľmi nakrátko! Chlapca utláčali! Ved' si netrúfa otvoriť ústa!“

Zasadla rodinná rada, na ktorej sa zúčastnil aj rodinný advokát — Stratforda videl prvý raz. Dohodli sa, že chlapec bude bývať v byte na Park Lane a za spoločníka bude mať staršieho muža, v ktorom sa budú snúbiť znalosti svetskej s náklonnosťou k pobožnosti. Takého človeka našli v ctihodnom Johnovi Barthurstovi, magistrovi umení, bývalom námorníckom kapitánovi. Pani Edwinsovú dali do penzie a začiatok Stratfordovho samostatného života oslávili večerou a návštevou predstavenia Karlova teta“, komédie vyvolávajúcej všeobecný búrlivý smiech, no nie na nehybnej kamennej tvári mladíkovej.

Opatrovníctvo trvalo takmer rok, no potom z ničoho nič tichý mladík ožil, vyplatil svetského a nábožného spoločníka tisíc librami, povolal pani Edwinsovú za domácu, kúpil a opravil dom vojvodu Greenharta na Park Lane.

A odvtedy sa Harlowovo meno objavovalo v záznamoch o dôležitých transakciách. Do lona mu spadol rodinný majetok. Teta Mercy, rozprávkovo bohatá, mu poručila všetko do penny, okrem 'sto libier pre Lucy Edwinsovú ako uznanie za vernú službu, pričom si uvedomujem, že uvedenú sumu nebude pokladať za neprimeranú vzhľadom na veľkú službu, ktorú som jej preukázala'. Potom zomrela slečna Henrietta, a keď sa zaplatili dane z pozostalosti, dostal mladý muž dva milióny libier. Po slečne Alici zostalo viac, no strýko, starý mládenec v New Yorku, zomrel takmer chudák — zanechal mu iba žobrácych šesťstotisíc libier.

Harlowov dom bol nepekný, trojposchodový, stál na neveľkej samostatnej parcele a vchádzalo sa doň nie z exkluzívnej triedy, ale z bočnej ulice. Pán Harlow odomkol dvere a vošiel do haly. Oproti boli dvere do pracovne. Na stole ležali listy. Zbežne si ich prezrel, no otvoril

iba jediný. Od Ellenburyho. Hneval sa naňho, lebo mu poslal chybnú informáciu o Aileen Riversovej — vyzeral pred ňou ako chumaj.

List si prečítal pozorne a potom ho hodil do ohňa a díval sa, ako černie.

„Užitočný chlapík, no trochu bojazlivý. Hádam ho netreba toľko napínať. Uľavím mu,“ rozhodol sa pán Harlow. Pomocníkovi treba naliať trochu z pánovho sebavedomia. Je v ňom priveľa túžby vyhovieť a priveľa strachu pred neúspechom — také boli Ellenburyho slabé stránky.

Stlačil zvonec zo slonoviny na písacom stole, sadol si, vystrel ruku k stene, odtisol drevenú vložku a vybral čiernu fľaštičku, sifón a pohár. Nalial si whisky, ale iba na samé dno, a až po okraj dolial sódomkou. Dopil práve do polovice, keď bez zaklopania vošla pani Edwinsová, čo mu viedla domácnosť. Žena vysoká, tvár žltá, oči čierne, žeravé. Nebolo na nej badať pomalosť, či vetchosť, aká by sa dala očakávať u ženy takmer sedemdesiatročnej

„Cengali ste?“

Bývalá slúžka u slečny Mercy mala hlas ostrý a jasný ako poľnica.

Stala si pred písací stôl, s rukami za chrbtom a očami opretými naňho.

„Hej,“ odvetil a ešte raz obrátil listy. „Všetko v poriadku?“

„Všetko,“ zaznelo ako z poľnice, aj takmer tak prenikavo.

„Nemohol by dakto spávať v dome?“ pokračovala. „Včera som bola hore do jednej, a o siedmej bolo treba vpustiť služobníctvo.“

Naozaj zvláštne, že na Park Lane číslo 704 nespával ani jediný sluha, jediný prípad v celom Anglicku, že v takom veľkom dome s náročným služobníctvom spávali všetci inde. Pán Harlow sa pred známymi vyhovárал, že by to bol drahý špás, no takéto tvrdenie vyvracala skutočnosť, že služobníctvu prenajal drahý dom na Charles Street.

„Nie, hádam netreba,“ odvetil a ohrnul pery. „Nazdával som sa, že to chápete.“

„A čo ak umriem, alebo v noci ochoriem,“ namietala pani Edwinsová pokojne, „čo si počnete?“

Uškrnul sa.

„Čo si vy počnete?“ odpovedal znamenitým humorom. „Nestalo sa nič?“

Zamyslela sa.

„Ktosi vás prišiel navštíviť,“ odvetila napokon, „no o tom neskôršie.“

Pozabávala ho.

„Na návštevy chodí veľa ľudí Správate sa záhadne!“

Vstal zo stoličky a vyšiel z miestnosti. Pani Edwinsová vyšla za ním. V hale bol malý výťah, akurát pre dvoch, no Edwinsová doň nevošla.

„Vyjdem po schodoch,“ zasmiala sa mäkka.

„Len pred chvíľkou ste sa ponosovali, že bývate unavená,“ odvrkol a zatvoril mriežkové dvierka na lifte.

Stlačil horný gombík a výťah sa pohol rýchlo a ticho. Zastal na treťom poschodí. Pán Harlow vyšiel na štvorcové odpočívadlo s kobercom. Viedli z neho dve dvere. Pán Harlow čakal a tichučko si pospevoval. Napokon sa na záhybe schodov objavila pani Edwinsová.

„Ste atlétka,“ poznamenal priateľsky a vytiahol krúžok s kľúčami. Oddelil jeden a odomkol dvere naľavo.

Vošiel do veľkého a umelecky zariadeného apartmánu osvetleného skrytým svetlom na rímse a zo zeme dvoma lampami s červenými tienidlami. V jednom kúte stála červená politúrovaná, bohato zdobená drevená posteľ okrášlená zlatými čínskymi kresbičkami. Za empírovým písacím stolíkom pri okne s ťažkými záclonami sedel muž. Bol takmer taký vysoký ako Stratford Harlow. Upútalo jeho veľké klenuté čelo a dlhá zlatožltá brada nesfarbená sivou farbou, hoci mal istotne toľko rokov ako Harlow.

Štíhlu dľaň mal na líci a oči upieral do knižky, čo ležala na písacom stolíku. Zdvihol zrak, až keď Harlow prevravel.

„Servus, Marling!“ oslovil ho jemne.

Muž sa oprel o operadlo na stoličke, mechanicky založil stránku nožom z tenkej korytnačej mušle a zavrel knihu.

„Dobrý večer,“ odvetil jednoducho.

„Je čas na prechádzku.“

„Áno, pravdaže,“ odpovedal muž a vstal.

Mal na sebe krátky župan z tmavomodrého zamatu a na nohách červené marokénové papuče. Pohľadom zabľúdil ku knihe — podľa všetkého nerád prerušil čítanie.

„Horácieve ódy,“ vysvetľoval, „v anglickom preklade, no plnom chýb.“

„Pravda, pravda,“ usmial sa Harlow. „Na Horácia je trochu neskoro.“

Žena stála pri dverách, meravo vystretá, so založenými rukami pred sebou a očami upretými na svojho pána.

„Vieš, kto si, priateľ môj?“ opýtal sa Harlow.

Bradáč si položil bledú ruku na čelo.

„Som Saul Marling, absolvent balliolskej univerzity,“ odpovedal.

Pán Harlow prikývol.

„A — čo ešte?“ vypytoval sa ďalej.

A zasa sa zdvihla ruka ku klenutému čelu.

„Zabudol som... absurdné! Niečo, čo som videl, však?“ spýtal sa úzkostlivo.

„Niečo, čo si videl,“ súhlasil Harlow, „krátko pred smrťou slečny Mercy.“

Marling si sťažka vzdychni.

„Zomrela náhle. Bola ku mne láskavá. Tak náhle! Sedávala pri mne na stoličke a zhovárala sa so mnou a raz po večeri odpadla.“

„Na zem,“ prikývol pán Harlow takmer veselo. „Ale niečo si videl, pravda?“ pobádal ho. „Fľaštičku s belasou tekutinou. Prebud' sa, Marling! Predsa si pamätáš fľaštičku s tou belasou tekutinou!“

Chlap pokrútil hlavou.

„Nie jasne... bolo to predtým, čo ste ma s pani Edwinovou odviekli. Pijával som tie biele prášky — sipeli ako šumivý prášok z minerálky — a potom...“

„Na vidiek,“ usmial sa Harlow. „Bol si chorý, chudáčik môj, tak sme ti dali predpísať dačo na upokojenie. Už sa cítiš dobre?“

„V hlave sa mi všetko trochu pletie...“ začal, no Harlow sa zasmial, láskavo ho chytil za lakeť, otvoril úzke dvere a vyviedol spoločníka hore príkrymi schodmi. Aj hore boli dvere. Harlow ich odomkol. Vyšli na strechu, široké, rovné priestranstvo z asfaltu obopnuté múrikom po prsia. Pol hodiny sa prechádzali hore-dolu, pričom vyšší neprestával hovoriť.

Hmla bola hustá a lampy dolu na ulici svetielkovali ako matné žlté fláky.

„Zima ti je? Ved' som ti povedal, aby si si vzal šál, chumaj!“ Pán Harlow bol dobre naladený, aj keď sa hneval. „Pod', zídeme dolu.“

Dolu v izbe zamkol úzke dvere a spokojne sa poobzeral po komfortnom apartmáne. Zdvihol jeden z ôsmich zväzkov, čo ležali na stole.

„Čítanie zdokonaľuje — historky z doby Augustovej sú príťažké aj absolventovi z Oxfordu, čo? Dobrú noc, Marling, dobre spi!“

Zamkol dvere a s pani Edwinovou sa pobral k výťahu. Tvrdým pohľadom sa mu uprene dívala do tváre. Mlčala, kým sa neozval.

„Je celkom v poriadku,“ konštatoval.

„Naozaj?“ prenikavý hlas zaznel nepríjemne. „Ako môže byť v poriadku, keď číta a aj píše?“

„Píše?“ vyhrkol. „Čo?“

„Ach, čosi o Rimanoch, ale má to zmysel.“

Pán Harlow sa zamračil a zamyslel.

„Nič to. Neobťažuje nás.“

„Nie,“ odvetila stručne. „Znepokojuje ma,“ pokračovala, „hoc sa správa slušne. Kto je ten Carlton?“

Harlow zatajil dych.

„Bol tu?“

Prikývla.

„Hej — popoludní. Spytoval sa, či som bola slúžkou u slečny Mercy — akiste nemal ani rok, keď zomrela.“

„Je starší, ako vyzerá — no a?“

„Videlo sa mi to čudné, no povedal, že ho poverili vystopovať Saula Marlinga.“

„Kto?“

Aj pohľadom sa priznala, že nevie.

„Neviem, ale ukázal mi papiere. Z Eastbourne. Povedala som mu, že Marling zomrel. 'Kde?' opýtal sa. 'V južnej Amerike,' odpovedala som mu.“

„V Pernambucu,“ zdôraznil pán Harlow, „cez morovú epidémiu. Mh! Šikovné!... a neškrupulózne. Ďakujem.“

Prešiel popri nej do výťahu a stratil sa jej z očí. Prešla k dverám do druhej izby. Aj táto miestnosť bola príjemne zariadená. Otočila vypínačom, sadla si a otvorila veľkú kartónovú kabelu. Vytiahla nedokončenú pančuchu a napravila si ihlice na pletenie. Ako sa hýbali čulé prsty, tak sa jej pohybovali aj pery.

„V Pernambucu — cez morovú epidémiu,“ šomrala si popod nos.

Aileen Riversová bývala v Bloomsbury, čo bolo výhodné — mala blízko do práce. Prežila nepokojnú noc a aj nasledovný deň bol plný mrzutostí. Pán Stebbings, jej bezprostredný šéf, neprišiel do práce, lebo prechladol, a jeho spoločník — bola v ten deň neprestajne s ním v styku — bol popudlivý a neprijemný človek, navyknutý zapotrošovať dôležité doklady a potom váľať vinu na suseda.

Večer o šiestej s vd'ačným povzdychom zamkla písací stôl, tešiaca sa na ľahkú večeru a včasný spánok. Oknom zazrela pri chodníku stáť auto a sprvoti si pomyslela, že čaká na dakoho z klientov, takže ju trochu prekvapilo a vôbec nepotešilo, keď širokým chodníkom zamieril ku schodišťu v staromódnom dome, kde mali úrad, mladý muž a zdvihol klobúk.

„Ach, to ste vy!“ vyhrkla trochu preľaknutá.

„Hej, ja,“ prisvedčil James Carlton. „A vravíte to urážlivo,“ doložil prísne. „Podľa zákona by sme vás s Elkom, ak by sa nám zachcelo, mohli vypočúvať celý deň.“

„Čo by som vám, prepánakráľa, povedala?“ spýtala sa podráždene. „O vlamaní viete už všetko — predpokladám, že máte na mysli vlamanie.“

„Vlamanie,“ odvetil James. „Vidno, že o políciu neviete naskrze nič. Predstavujete si, že v Scotland Yarde povedia 'Na Victorii sa v noci vlámali. Zaujímavé! No nikto nič nevie, tak prípad pustíme dolu vodou.' Veľmi sa mýlite.“

„Som hladná, nechce sa mi zhovárať.“

„Čo som aj predpokladal,“ skočil jej do reči. „Na King Cross je skromná reštaurácia, kde vám sole bonne femme dajú za dobré slovo.“

Váhala.

„Dobre teda,“ prehovorila napokon nevel'mi zhovievaví! „To je vaše auto? Aké smiešne!“

„Na aute niet ničoho smiešneho,“ namietol dôstojne, „a nie je moje. Požičal som si ho.“

Bola jasná mesačná noc s nádychom mrazu v povetrí. Nebola by si za svet pripustila, že sa za chvíľku, čo sedela v aute, cítila príjemne. Zastali pred bočným vchodom do veľkej reštaurácie preplnenej labužníkmi najrozmanitejších chutí.

„Dal som rezervovať stôl,“ vysvetľoval a viedol ju koridorom

žuvajúcich čel'ustí do kúta v ústraní prístavku.

Prostredie náramne uspokojivé. Ružové tienidlá na stolných lampách utišovali a Aileen Riversová si ho mohla prezrieť pokojne a dôkladne. Vlastne preto sa v ten deň zlostila, že sa nevedela dobre rozpamätať, ako Carlton vyzerá. Pamätala si len, že ju neodpuďzoval a tiež sa jej marilo, že vyzeral obstojne, ibaže nos mal krátky. No teraz videla, že nos bol solídne dlhý. Oči mal belasé a bol trochu starší, ako sa nazdávala. Polovička neúcty voči nemu pochádzala z ilúzie, že je veľmi mladý.

„Tak čakám na všetky strašné otázky,“ začala, keď si stiahla rukavice.

„Po prvé,“ začal. „Čo vám navrhol Harlow, keď som od vás včera večer na chvíľku diskrétno odišiel?“

„To nemá nič spoločné s vlámaním,“ vyhrkla. „Nič dôležité. Poviem vám — ponúkol mi miesto.“

„Kde?“ — opýtal sa rýchlo.

Pokrútila hlavou.

„Neviem. Tak ďaleko sme sa nedostali. Povedala som mu, že som u Stebbingsa celkom spokojná — kedysi, mimochodom, bol Harlowovcom rodinným advokátom.“

„Povedali ste mu to?“

Nedočkavo sa naklonil.

„Ale nie — on mi to povedal, hoci som to 'prirodzene' vedela,“ odpovedala.

„Prekvapilo ho, keď ste spomenuli Stebbingsa?“ spýtal sa po chvíli a Aileen sa zasmiala.

„Aký ste smiešny! Vážne, pán — pán...“ urážlivo zmlkla.

„Carlton,“ zahundral, „nevlastný brat hotelom, no vôbec nie príbuzný klubom.“

„Tak isto ste to povedali včera,“ konštatovala.

„A budem zakaždým, keď sa budete tváriť, že ste zabudli, ako sa volám! Ostatne, preukázali ste sa hrubou nevedomosťou, čo si moderná mladá žena nemôže dnes dovoliť. Patrím k najslávnejším ľuďom v Londýne.“

„Vidí sa mi, že aj to ste už povedali,“ zacigánila. „Ale teraz vážne, pán Carlton...“

„Konečne ste si zapamätali!“ zašomral.

„Čo ešte chcete vedieť o tom vlámaní?“

„Nič,“ odpovedal nehanblivo. „Vlastne som vás ušetril mnohých

mrzutostí — namiesto vás som policajnému riaditeľstvu dodal všetky podrobnosti, ktoré potrebovali. Zajtra sa objaví váš strýko, viete o tom?“

„Zajtra?“ zopakovala a pochytilo ju zlé tušenie.

„Elk mu pôjde v ústrety a zatupí mu trochu žihadlo hnevu. Bude sa hnevať?“

„Zúriť,“ odpovedalo dievča utrápene a po chvíľke si vzdychlo. „Budem strašne rada, keď sa 'objaví' ako ste spomenuli. Za tie trampoty mi platí dve libry týždenne, no bez nich sa ľahko zaobídem.“

„Arthur Ingle by sa mal hanbiť, že vás zatiahol pod svetlo, čo osvetľuje hriešnikov,“ podotkol. „Len jedno by som chcel o ňom vedieť — možno mi poviete. Bol váš ujo veľký špekulant?“

„Ani nie. No neviem. Investície predtým mnou nespomínal. To ste mali na mysli?“

„Práve to,“ odpovedal James.

Ťažko mu bolo spytovať sa a neuraziť ju.

„Chodievali ste k nemu a akiste ste sa zhovárali aj o jeho obchodoch. Nežiadam, aby ste mi prezradili, s čím sa vám zdôveril, a vôbec nepochybujem, že by ste neprezradili. Nikdy nespomínal bezpečné zahraničné investície?“

Ani nedopovedal, a už krútila hlavou.

„Nikdy,“ odvetila. „A pochybujem, že by o nich niečo vedel. Pamätám, keď som bola uňho v Oartmoore prvý raz, povedal, že neverí akciám a peniaze by do nich nevložil. Prirodzene, veľmi dobre viem, že má peniaze, no to viete aj vy — podľa všetkého ukradnuté peniaze, niekde...“

„Ukryté — áno,“ prisvedčil James.

Bol veľmi vážny. Takého naladeného ho videla prvý raz a páčilo sa jej to.

„Ešte jednu otázku. Neviete, či nemá niečo s firmou zvanou Rata?“

A keď mu odpovedala, že o takej firme nikdy nepočula, bolo po vážnej nálade.

„A vyšetrovanie sa skončilo, posledná stránka, koniec!“

Oprel sa o operadlo, aby tučný čašník mohol položiť misu na stôl.

„Sóle bonne femme unavenému zamestnanému dievčaťu pochutí. Želáte si víno, či iba čistú vodičku?“

A potom sa znova správal ľahkovážne. Uja už nespomenul a o sebe — hoci veľa — rozprával zaujímavo, lebo hovoril vecne a rozprávať o Scotland Yarde nie je nezaujímavou témou.

„Radšej vám dám telefónne číslo, ak by ste ma potrebovali.“ Načarbal adresu do rožku na zadnej strane jedálneho lístka a odtrhol ho.

„Načo by som vás potrebovala?“

„Neviem. Možno ma budete potrebovať. Som jasnovidec — viete, čo je jasnovidec?“

Vedela si domyslieť.

„Mojou silnou stránkou sú kadejaké znamenia, šiestym zmyslom telepatia. Nuž mám tušenie... Možno sa mýlim. Dúfam, že sa mýlim.“

Raz-dvakrát pozrel na hodinky, príliš nenápadne, pomyslela si, no zdalo sa, že je ochotný nejst' na nijakú schôdzku — pomaly popíjal čiernu kávu. Napokon si Aileen z ničoho nič natiahla rukavice a urobila koniec šťastnému večeru.

„O vás som sa veľa nevypytoval,“ podotkol v aute cestou k jej bytu. „Takej bezočivosti sa naozaj ľakám. No domnievam sa, že nie ste vydatá — ani zasnúbená,“ doložil.

„Nemám nápadníkov,“ odvetila pokojne, „a dúfam, že priznaním nedodávam odvahy policajtom-záletníkom!“

Chichotal sa hodnú chvíľu.

„Dobré,“ podotkol napokon. „'Policajtov-záletníkov' budem používať pri zvláštnych príležitostiach. Ste prvá žena ...“

„Mlčte!“ varovala ho.

„... prvá žena s ozajstným zmyslom pre humor, s ktorou som sa zoznámil,“ doložil. „Ľutujem, že som vás sklamal.“

„Nesklamali ste ma. Nazdávala som sa, že povieť niečo banálne. Bývam v treťom dome naľavo... ďakujem.“

Vystúpila, podala mu ruku, a keď sa pozrel na domové dvere, doložila:

„Číslo 163, no písať nemusíte, iba ak by sa to týkalo vyšetrovania. Dobrú noc!“

James Carlton sa usmieval celou cestou k Whitehall Gardens a dobrá nálada ho neopúšťala, aj keď kráčal za lokajom do pracovne Sira Josepha Laytona.

Meno „Joseph Layton“ poznajú všetci majitelia cestovného pasu, pretože je ministrom zahraničia. Je trochu naklonený dopredu, asketickej tváre a pravdepodobne najkarikaturenejším politikom v Británii.

Keď vošiel James, pozrel ponad okuliare v kostenom rámku.

„Sadnite si, Carlton.“ Vysušil pijakom list, čo bol napísal, punktičkársky ho zasunul do obálky, širokým rozmachom napísal adresu a

až potom pokračoval.

„Práve som prišiel z Parlamentu. Už ste tu boli?“

„Nie, pane.“

„Uhm!“

Usadil sa pohodlnejšie na vypchatej stoličke, spojil končeky prstov a znova sa ponad okuliare skúmavo zadíval na detektíva.

„Tak, ako sa to vyvíja?“ spýtal sa. „Čítal som telegramy, čo ste poslali,“ doložil. „Zaujímavé — veľmi zaujímavé, naozaj. Zadržali ste ich?“

„Podaktoré, pán minister,“ odvetil James. „Veľa korešpondencie syndikátu Rata ide inými kanálmi. No aj z toho mala vidno, že Rata sa chystá na veľké zabíjanie. Viem si domyslieť, že každá veľká burza na svete dostala podrobné inštrukcie.“

Sir Joseph Layton odomkol zásuvku na písacom stole, vytiahol ju a vybral z nej niekoľko papierov spätých veľkým medeným spínadlom. Pomaly v nich listoval.

„Tuším tento je typický,“ prevravel napokon.

Bola to správa adresovaná syndikátu Rata na Wall Street:

Pripraviť na predaj so stratou 15 percent. Predávať nižšie uvedené papiere.

Nasledoval na dvoch stránkach dlhý zoznam a pri každej účastine, koľko sa ich má predat’.

„Ann,“ pokračoval Sir Joseph a zamyslene si hladkal bielu briadku. „Veľmi zvláštne, veľmi pozoruhodné! Ako ste spomenuli v liste, ide o tovary, ktoré by, ak by hrozila vojna, hneď zdraželi. Ale proti komu, prepánakráľa, budeme bojovať? Medzinárodná situácia nebola nikdy pokojnejšia. Marocká otázka sa vyriešila. Čítali ste moju včerajšiu reč v Parlamente?“

James prikývol.

„Čestné slovo,“ pokračoval Sir Joseph, „veľmi starostlivo som sa vyhýbal neoprávnenému optimizmu, no čo ako skúmam svet od Východu na Západ, nevidím na obzore jediného obláčika.“

James Carlton sa načiahol po listiny a pozorne si ich prečítal.

„Možno,“ preriekol minister zahraničia a zažmurkal, „šípate dajaké diabolské sprisahanie, čo by zaplietlo svet do vojny. Je tak? Tajní agenti, tajné plány, schôdzky zamaskovaných vysokých diplomatov v

pivniciach?“

„Nič také romantické,“ usmial sa James. „Nie. Nie v takej škole ma vychovávali. Viem, ako sa robia vojny

Strhnú sa ako búrka — z oparov, čo sa zbierajú nad bažinami a lúkami. Označte ich 'stúpajúce mračná nacionálnych predsudkov' a máte výstižné pomenovanie“

„Tak teda, pán Carlton, kto je podľa vás ideálnym sprisahacom? Viem, kto. Nazdávate sa, že za syndikátom Rata stojí Harlow a že si na rozoštvanie národov vymyslel dajaký diabolský plán?“

„Nazdávam sa, že Harlow je za väčšinou nepokojov,“ odpovedal James pomaly. „Má priveľa peňazí, Nemôžete mu z nich čo-to vziať?“

„Snažíme sa,“ odvetil minister zahraničia sucho, „no patrí k tým málo ľuďom v Anglicku, ktorí sa môžu bez obáv pozrieť inkasantovi daňových prirážok rovno do očí.“

James sa vrátil do Scotland Yardu, že tam nájde Elka. No dozvedel sa, že inteligentný inšpektor sa už predvečerom vybral do Devonshire. Mal počkat' na Ingla po prepustení z väznice a odprevadiť ho do Londýna. Na misiu sa Elk istotne nevybral kvôli Aileen, ani z humánnych príčin: pripraviť väžňa na zlú novinu o vlámaní.

Sprvoti sa nazdávali — čo sa ukázalo nesprávne — že za vlámaním treba hľadať dôvod a intelekt. Odcudzilo sa čosi, čo stálo za to riziko. Náhlým príchodom do bytu hneď po vlámaní presvedčil Harlow Jamesa Carltona, že miliónár má v tom prsty. Harlow mal byť na bankete v City — James ho sledoval celý deň a vedel, kde na mieri naposledy. A v ranných vydaniach novín sa medzi hosťami na bankete objavilo aj Harlowovo meno. Pritom o hodinu po karambole na Embankmente sa objavil na Fotheringhay Mansions, a neuráčilo sa mu ani ospravedlniť, že nebol na bankete, hoci isto-iste vedel, že ho sledujú.

Včasráno stál uzímený inšpektor Elk na nástupišti v Princetowne. V pristavenom vlaku bolo iba niekoľko cestujúcich — dvaja-traja robotníci, čo vystupovali na prechodnej stanici, a obchodný cestujúci, ktorý sa na noc zdržal v Princetowne a už sa tešil na pohodlie v Plymouthe — to bolo všetko. Do odchodu chýbala už len minúta a inšpektorovi Elkovi sa videlo, že strácal čas, keď ráno vstával tak zavčasu, vtom sa však na nástupišti objavili dvaja muži. Jeden väzenský dozorca a druhý chudý muž v neprímeranom modrom obleku. Dozorca zmizol k pokladnici a o chvíľu sa vrátil s lístkom a podal ho spoločníkovi.

„Tak zbohom, Ingle!“ lúčil sa poddôstojník a vystrel ruku. Bývalý väzeň mu ju nežičlivo chytil.

Ingle nastúpil do vozňa, a práve sa zvrtol zavrieť dvere, keď vošiel Elk. Hneď ho spoznal. Arthurovi Inglovi sa do pohľadu vkradlo hlboké podozrenie.

„Čo chcete?“ spýtal sa príkro.

„No toto! Ingle!“ Elk prekvapene otvoril ústa. „Ajajaj! Ako ten čas letí...“

„Čo chcete?“ zapakoval Ingle.

„Ja? Nič! Bol som vo väzení poinformovať sa u jedného z kumpánov o istom jeho kamarátovi, ale viete, akí sú škoda mi bolo chodiť,“ odpovedal Elk, pripaľujúc si cigaru a otrčajúc tabatierku spoločníkovi.

Ingle si vzal jednu, ovoňal ju, zúrivo odhryzol konček a dal si pripáliť. Medzitým sa vlak pohol a už ich nikto nevyrušoval.

„Počkajteže. Po tieto dni som o vás počul... Čo to len bolo?“ Pán Elk sa v pomykove chytil za čelo. „Aha? Vlámali sa vám do bytu.“

Cigara vypadla Inglovi na zem.

„Vlámali?“ zachripel. „Čo ukradli?“

„Otvorili vám trezor v izbe s haraburdím.“

„Trezor!“ takmer zvrieskol. „Otvorili trezor — doparoma! Nestačilo im, že ma na päť rokov poslali do toho pekla, znova ma chcu dostať, pravda...?“

Elk sa mu ponechal vyzúriť. Napokon chlap už iba chrčal.

„Dúfam, že vám neukradli peniaze.“

„Peniaze!“ odvrkol Ingle, „Nazdávate sa, že patrím k chumajom, čo si dávajú peniaze do trezoru? Viete, o čo som prišiel?“ ukázal žalujúcim prstom na detektíva. „Vy policajti ste to spravili! Preto ste tu, čo? Znova ma zatknúť, pravda?“

„Človeče dobrý!“ Elk sa zatváril trpitel'sky. „Čo to rozprávate! Zatknúť vás? Ak by vlak stál, mohli by ste hneď a zaraz slobodne odísť!“

„Čo ukradli?“ spýtal sa po chvíli.

Dlho trvalo, kým sa herec spamätal.

„Ak naozaj neviete, tak vám poviem,“ prevravel napokon. „Raz...“ zaškrípal zubami a oči sa mu rozhoreli fanatizmom. „Vy a vám podobní ma volajú zlodejom!“ Zvýšil hlas a rozprával rýchlo. „Obiľagovali ste ma a posadili za mreže — oddelili ste ma od ľudí, páriu, malomocného! Začo? Že som si vzal trochu z ukradnutej smotany! Že som si vzal trochu peňazí,

vyžmýkaných zo spotených tiel a puknutých sŕdc! Boli moje — moje!“ Udrel sa do prs kostnatou päťou, oči mu blčali. „Peniaze patrili mne — mojim priateľom!“ Ukázal dozadu, kde za vrškom stála pochmúrna budova väznice. „Vzal som ich vypaseným špinavcom a som rád! O jeden šperk menej budú mať ich strašné ženy, o jedno auto menej budú čistiť ich otroci!“

„Veľká myšlienka.“ zašomral Elk zúčastnene.

„A vy! Čo ste? Lokaj istej triedy.“ uškľabil sa Ingle „Najatý mučiteľ — kľmič väznic!“

„Tak je,“ zašomral Elk, započúvaný so zavretými očami.

„Ak našli tie papiere, budú mať o čom rozmýšľať — počujete? Čo im nebude dať spávať! A ak sa vzbúria, som ochotný vrátiť sa do Princetownu.“

Elk rýchlo otvoril oči.

„Och, teda to ukradli!“ podotkol sklamane. „Revolučný materiál?“

Ingle prikývol.

„Nazdal som sa, že niečo, čo stojí za to!“ doložil Elk otrávene. „Také pletky, Ingle!“

„Vám áno, mne nie,“ odsekol herec. „Nenávidím Anglicko! Nenávidím Angličanov! Nenávidím všetkých meštiakov, tie uškierajúce sa samoľúbe svine! Nenávidel som ich, keď som hladoval ako herec, a oni vysedávali v lôžach s úškľabkom na vypasených tvárach.“ zalapal dych.

„Na ochranu vypasených ľudí sa dá povedať veľa.“ rozjímal Elk. „Napríklad taký Harlow — hoci ho ťažko nazvať vypaseným.“

„Harlow!“ posmieval sa Ingle. „Ďalší z vašich zlatých bôžikov!“

Zrejme sa na čosi rozpamätal, lebo z ničoho nič začúchol.

„Zlatých bôžikov...?“ pobádal ho Elk

„Neviem,“ pokrútil hlavou herec. „Možno nie je, aký sa zdá. Tam,“ mykol hlavou dozadu, „vravia, že je podvodník od hlavy po päty! No chudobu neokráda. Odtrháva veľké kusy vypasencom.“

„Ak je tak, nemám čo povedať. Je na strane zákona a poriadku,“ poznamenal Elk jemne. „Kto podaruje štátu na Vianoce policajnú stanicu, nemôže byť celkom zlý!“

Medzitým došli do Plymouthu. Inšpektor Elk bol presvedčený, že sa od Ingla už niet čo dozvedieť. Vyšiel z vlaku a poslal z pošty Jamesovi telegram, stručný a výstižný.

Do Londýna šiel tým istým vlakom ako Ingle, ibaže v inom kupé. No keď vlak preletel Bathom, zašiel na polhodinu k Inglovi. Bol podľa všetkého vítaný, lebo sa Ingle hneď rozhovoril.

„Videli ste moju neter? O vlámaní vie! Tuším ste mi už vraveli, no tak som sa nazlostil, že si nepamätám.“

Elk mu vyrozprával všetko dopodrobna.

„Harlow! Načo prišiel? Vravíte, že sa s Aileen zoznámil v Dartmoore?“ Zamračil sa, no zrazu si tľapol po kolene. „Pamätám si ho! Keď sme sa v ten deň vracali z lúky, roztáhoval sa v aute, čo stálo na kraji cesty. Tak to bol Harlow! Pozná sa s Aileen?“ spýtal sa podozrieavo.

„Zoznámili sa v Dartmoore, viac neviem.“

Ingle pokrčil plecami.

„Behá za ňou? Pekné dievča! Takému človeku na peniazoch nezáleží. A ona už má dosť rokov a vie sa postarať a seba aj bez mojej pomoci.“

A tak utopista nechal Aileen Riversovú napospas osudu.

Z Plymouthu jej poslal telegram, aby večer prišla k nemu na byt. Prišla, keď už dojedol večeru, čo si sám prichystal.

„Áno, o vlámaní viem,“ stručne prerušil jej otázky, „Neukradli nič, čo by stálo šiling, vďaka bohu! Prečo si volala políciu?“

Omráčila ho.

„A koho som mala volať — lekára?“ spýtala sa.

Prvý raz ju videl takúto samostatnú. Z väznice jej bol poslal list — prepašoval ho prepustený väzeň — aby sa starala o byt a cez krátke návštevné hodiny sa zhovárali zväčša obchodne.

„Čo sa zvyčajne robí, keď sa zistí vlámačka?“ opýtala sa. „Zatelefonovala som na políciu — prirodzene!“

Zúrivo na ňu vypliešťaľ oči, no zrak nesklopila prvá ona, ale on.

„Dobre teda.“ povedal napokon. „Vraj poznáš Harlowa,“ doložil.

„Zoznámila som sa s ním v Dartmoore.“

„Priateľ?“

„Taký ako ty,“ odvetila a znova ho zošokovala.

„Nebudem sa s tebou škriepiť a nechápem, prečo sa správaš ku mne bezočivo,“ odvrkol. „Pomohla si mi, a ja som nebol nevďačný. Harlow ti je priateľ...“

„Prišiel večer, keď sa sem vlámali, a ponúkol mi zamestnanie,“ odvetila, ale bez vonkajšieho príznaku, že ju pochytáva hnev. „Zoznámila som sa s ním v Princetowne a možno sa nazdal, že ako tvoja príbuzná si ťažko nájdem zamestnanie.“

Zašomral si popod nos. Nerozumela čo, iba si všimla, že malého tyrana nastrašila, hoci nie úmyselne.

„Už ťa nebudem potrebovať.“ Vytiahol peňaženku a vybral z nej bankovku. „Ako prídavok,“ vysvetľoval. „Už ti nebudem platiť.“

Očakával, že odmietne, a nezmýlil sa.

„To je všetko?“ spýtala sa, no bankovku si nevšímala.

„Všetko.“

Prikývla, zvrtila sa a pobrala k dverám.

„Večer príde upratovačka,“ podotkla. „Mala by chodievať aj ďalej — no asi máš svoje plány.“

Nepočkala na odpoveď a vyšla z miestnosti. Počul buchnúť domové dvere. Vložil bankovku nazad do peňaženky. Neľutoval ju, veď pravdu

povediac, bol pán Arthur Ingle, pri všetkej veľkosti svojich politických názorov náramný lakomec.

Práce bolo vyše hlavy — pootvárať debny, roztriediť, čo v nich bolo, a povytáľhovať z kadejakých úkrytov všelijaké listiny a memoranda. Sedadlo na veľkej pohovke, na ktorej toľkokrát vysedávala Aileen, keď čakala, kedy upratovačka dokončí prácu, sa otváralo na vrchnák a pod ním sa v

oceľovej debničke tajili dokumenty a vkladné knižky. Polícia by ich pri prehliadke nebola našla, aj keby bola vedela, kde býva, keď ho zatkli.

Inge bol človekom širokej politickej činnosti. Nie straníkom — v strane, čo zodpovedala jeho názorom. Patril skôr k vášnivým a násilníckym mysliteľom, čo sú nevedome zárodkami hnutia. Nespravodlivosť videl v najprostejších dôsledkoch príčiny a následku. Zlodeja z neho nespravili jeho názory, tie iba ospravedlňovali jeho ignorovanie zákona a jeho povinnosti voči spoločnosti. Väzenie ho nepolepšilo, ani nezhoršilo, iba v ňom utvrdilo isté teórie. Nelogicky nenávidel spoluväzňov, ktorí popáchali zločiny z iných, nie z jeho vysokých motívov. Ich spoločnosť mu bola nákazou. Nenávidel aj kaplána. Na tom hroznom mieste pôsobil na nežnosť, čo v ňom ešte zostala, jediný obyvateľ väznice: starý slepý kôň v maštali, ktorému prozreteľnosť odobrala zrak, akiste aby nebol svedkom degradácie najvyšších cicavcov, čo kráčavali v kruhu, alebo sa vliekli do kopca, či prechádzali väzenskými bránami.

Bol jediným väzňom, čo bol vďačný, keď sa za ním večer zavreli a zamkli dvere cely. Odporní starí trestanci, tie reči, to chvastúnstvo, všetko to strašné, o čom sa nesmie písať... dvíhal sa mu žalúdok, keď si na nich pomyslel. Vlastne by nebol pohlol prstom, ak by bol mal pootvárať väzenské cely a vypustiť na slobodu spoločenský odpad, ktorý, ako vyznával, chcel zachrániť.

Keď skončil prácu, zapálil si cigaretu, starostlivo ju zastrčil do jantárového cigarníka, ponaprával podušky na pohovke a ľahol si. Pofajčieval a rozmyšľal, kým ho nevyrušil telefón. Vstal.

Hlas v telefóne mu bol celkom neznámy.

„Pán Ingle?“

„Hej,“ odvetil stručne.

„Vedeli by ste sa spreneveriť svojim zásadám?“ zaznela prekvapivá otázka a Ingle sa kyslo uškrnul.

„Všetkým, čo mi ešte zostali. Čo by ste chceli?“

Možno starý priateľ potrebuje peniaze. Rozhovor nebude dlhý. Arthura Inglea netrápili bláznivé myšlienky o dobročinnosti.

„Mohli by sme sa dnes večer stretnúť na chodníku oproti Horse Guards Parade?“

„Myslíte v parku?“ spýtal sa prekvapený Ingle. „No hneď popredku vám vravím, že dnes nie som ochotný zoznamovať sa s neznámymi ľuďmi. Som veľmi ustatý.“

„Volám sa ...“ neznámy na chvíľku zmlkol, „Harlow.“

Ingle nechtiac skríkol údivom.

„Stratford Harlow?“ spýtal sa neveriaci.

„Áno, Stratford Harlow.“

Arthur hodnú chvíľku mlčal.

„Dost' nezvyčajná žiadosť, no viem, že nie bez účelu. Len či ste Harlow?“

„O chvíľu mi zatelefonujte domov,“ odvetil hlas. „Prídete?“

„Prídem,“ odpovedal Ingle. „O koľkej?“

„Presne o desiatej, aby ste v tej zime nepostávali. Sadnete si ku mne do auta a trochu sa prevezieme.“

Ingle zložil slúchadlo trochu popletený. Bol opatrný človek a po chvíli zalistoval v telefónnom zozname a vytočil Harlowovo číslo. Ozval sa už známy hlas.

„Ste spokojný?“

„Áno, prídem ta — o desiatej,“ pristal Ingle.

Mal ešte dve hodiny času. Upratovačka prišla až o deviatej. Povedal jej, čo robiť, a kedy má prísť na druhý deň. Potom sa vrátil do jedálne a hútal o čudnej žiadosti Stratforda Harlowa. A čím dlhšie rozmýšľal, tým menšiu chuť mal ísť na schôdzku. Napokon vykročil k písaciemu stolu, vytiahol hárok papiera a načarbal:

Vážený pán Harlow,

asi vás sklamem. Ako bývalý väzeň si nemôžem dovoliť ani najmenšie riziko. Úprimne vám poviem preto: možno schôdzku narafigčili moji priatelia z polície, takže by bolo prinajmenšom hlúpe ísť na schôdzku a nevedieť, čo vlastne chcete, alebo nemať čierne na bielom, že ste si to želali vy.

Váš Arthur Ingle

Vložil list do obálky, napísal adresu a do rohu tučnými literami 'Do vlastných rúk. Súrne.' Ale ani to ho neuspokojilo. Podišiel k telefónu, že zavolá poslička, no slúchadlo nezdvihol. Pochytila ho zvedavosť. Musí sa dozvedieť, a čo najskôr, prečo sa Stratford Harlow chce stretnúť s Arthurom Inglom, nedávnym obyvateľom trestaneckého ústavu v Dartmoore. A prečo má byť schôdzka tajná! Človek Harlowovho postavenia by nestratil rešpekt, aj keby bol poňho poslal, aby ho doviezli k

nemu domov. Zrazu sa rozhodol. Pohodil list na stôl, pobral sa do spálne a prezliekol sa do tmavého obleku.

Keď si obliekol zvrchník, už bol presvedčený, že sa rozhodol múdro. Upratovačka bola v kuchyni. Otvoril dvere, aby ju ešte napomenul. Kľáčala a kefou drhla dlážku. Pozrel dolu na dlhú, ukonanú tvár a na tenké pramienky šedivých vlasov.

„Idem von. Nemusíte čakať. Skončíte robotu a príd'te ráno pred ôsmou,“ zavrčal na bezvýznamnú príslušníčku proletariátu a buchol dvermi. Keď zišiel dolu schodmi, pojala ho dobrodružná nálada. Cítil sa takmer mladým.

Keď došiel na Birdcage Walk, hodiny na Horse Guards práve odbíjali tri štvrte na desať. Zabočil na osamelý chodník, čo leží rovnobežne s Horse Guards a po kraji širokého cvičišťa. Času bolo dosť. Pustil sa prechádzkovým krokom, práve takým, aby mu nebolo zima a aby nevzbudil podozrenie, že sa poneviera v zmysle zákona.

Bol presvedčený, že nejde o nástrahu. Človek ako Harlow by sa neprepožičal na také niečo. Na dne duše Arthur Ingle ani na chvíľku vážne neuveril väzenskej legende, že rafinovaná polícia stroji úklady nevinným ľuďom.

Pod pouličnou lampou pozrel na hodinky. O pat minút desať. Obrátil sa a pobral cestou, ktorou prišiel. Zastal oproti bráne, čo uzaviera oblúk na Horse Guards. Od Westminsteru sa popri chodníku ticho šinulo auto a zastalo pred ním. Dvierka sa otvorili.

„Nech sa páči dnu, pán Ingle,“ ozval sa tichý hlas.

Ingle bez slova vošiel do auta, zavrel dvere za sebou a klesol na mäkké sedadlo k mužovi, ktorého hneď spoznal. Bol to skvelý Harlow, ktorého meno symbolizovalo ešte aj v Dartmoore bohatstvo, o akom sa ani nesníva.

Auto sa rozbehlo rýchlejšie, zabočilo na Mall, zamierilo k Buckingham Palace a cez Corner do Hyde Parku. Spomalilo a Stratford Harlow sa rozhovoril...

Polhodinu šlo auto pomaly po Circle. Padal drobný dážď. Ako vo sne počúval ohúrený Ingle, čo mu navrhoval spoločník.

No tak či onak, sedel v pohodlí. Podinšpektor James Carlton — sledoval ich v starom otvorenom aute — bol premrznutý a premoknutý a okrem toho veľmi citlivý mikrofón, čo umiestnil Harlowovi do auta, zlyhal a neumožnil mu vypočuť si nesmierne dôležitý rozhovor.

Arthur Ingle došiel domov do bytu skoro po jedenástej. Upratovačka už

bola odišla, čo ho potešilo. Ved' hoc aj hlúpa a bez fantázie, možno by rozlúštila svit, čo mu žiaril z očí, alebo vycítila, ako mu jasá srdce.

Navaril si kávy, sadol za písací stôl a čarbal poznámky. Raz vstal, vošiel do spálne, zažal svetlo nad toaletným stolíkom a dlho sa díval do zrkadla. Skúmavý pohľad ho asi uspokojil, lebo sa usmial, a znova sa pustil do poznámok.

Úsmev mu neschádzal z perí, ba raz sa zasmial nahlas. Stalo sa čosi, čo ho nezvyčajne obšťastnilo.

Mohli by ste prísť cez obed ku mne? A. R.

James Carlton sa díval na A. R. Lístok mu priniesol do Scotland Yardu poslíček pred pol hodinou. Keď Aileen vyšla z kancelárie, čakal ju doslova na koberci pred dvermi. Podľa všetkého bola rada, že ho vidí.

„Akiste sa nehneváte, že som poslala po vás kvôli maličkosti,“ začala, „veď máte toľko práce ...“

„Nepoviem, čo si myslím,“ skočil jej do reči, „lebo by ste sa nazdali, že som neúprimný.“

„Viete, ste jediný policajt, ktorého poznám, aj to ešte nie veľmi dobre, no hádam mi prepáčite. Pani Gibbinsová zmizla. Ani včera večer, ani predvčerom neprišla domov.“

„Napínavé,“ odpovedal. „A manžel sa obáva toho najhoršieho?“

„Nemá manžela, je vdova. Ráno prišla ku mne jej domáca. Strašne zničená.“

„A kto je tá pani Gibbinsová?“

„Pani, čo chodí upratovať do ujoého bytu. S neupravenými vlasmi vyzerala dosť biedne. Aj ma to trápi, lebo nemá priateľov. Ráno som telefonovala ujovi, odpovedal mi takmer zdvorilo, že neprišla ani včera, ani dnes.“

„Možno ju zrazilo auto,“ pripomenul logicky.

„Telefonovala som do všetkých veľkých nemocníc a nikde o nej nevedia. Poradte mi, čo robiť. Ide o takú maličkosť, že si trpezlivo vypočujem akúkoľvek nezdvorilú poznámku.“

Pani Gibbinsová ho nezaujímalá. Keď sa vo veľkomeste stratí z povrchu zeme osamelá žena, ide o bežný prípad. Ťažko sa nadchnúť do pátrania. Lenže Aileen na pani Gibbinsovej veľmi záležalo, nuž bol by surovec, keby jej prosbu bral na ľahkú váhu. Popoludní — mal voľno — vybral sa do Stanmore Rents v Lambethe, malej chudobnej periférnej štvrti pri Temži, prípad osobne vyšetriť.

Domáca mu povedala, že pani Gibbinsová býva u nej päť rokov. Dobrá, rozvážna, poriadna žena, nechodíeva nikde, nemá priateľov a žije zo zárobku a z libry do týždňa, čo jej štvrťročne posielala akási vzdialená rodina. Práve v pondelok má dostať peniaze. Najväčšou jej cnosťou je, že si nájomné vypláca každý pondelok a nie sú s ňou trampoty.

„Smiem si prezrieť jej izbu?“

Domáca súhlasila a hneď ho aj viedla do izby. Pojal ju pocit vážnosti, veď bude prítomná pri prehliadke.

Zaviedla Jamesa do zadnej izbičky, čistučkej, s posteľou a domácky urobenou skrinkou zavesenou na stene v kúte a zahalenou lacným závesom. Bolo v nej skromnučké šatstvo nezvestnej ženy: dve-tri sukne, ľahký letný zvrchník, ktorý už zažil krajšie časy, a klobúk. Skúsil pootvárať zásuvky. Jedna bola zamknutá. Otvoril ju prvým kľúčom zo zväzku, čo si priniesol, na úžas a obdiv pani domácej. Našiel aj dôkaz blahobytu nezvestnej ženy — poštovú vkladnú knižku s vkladom sedemdesiatosem libier, štyri nové librové bankovky a ošúchanú kabelku so zlomenou prackou. V kabelke dva-tri dôkazy večnej ženskej márnosti: mastný púder, akési lacné čačky a za podšívku poskladaný papier. Zaniesol kabelku k oknu a hneď zistil, že sa papier za podšívku nedostal náhodou, pretože bol o ňu starostlivo prišitý. Vybral nožík, povytáhoval stehy a vytiahol poskladaný hárok, vlastne dva, ako sa ukázalo, keď papier rozprestrel.

Domáca natiahla krk a silou-mocou sa usilovala hodiť „pohľad na popísaný papier. No James zbadal manéver.

„Nezišli by ste dolu,“ požiadal ju zdvorilo, „a nepohládali v nádobe na popol...“

„V nádobe na smetie,“ opravila ho.

„V nádobe na smetie obálku na adresu pani Gibbinsovej?“

Keď sa vrátila, prirodzene naprázdno, papiere už zmizli a James Carlton sa opieral o úzky okraj okna a s cigarou medzi zubami si prezeral ošúchaný koberec náramne uprene. Domáca bola presvedčená, že objavil krvavé škvrny.

„Čože?“ strhol sa z dúm. „Nenašli ste? Škoda. Čo som vám to kázal priniesť? Ach, pravda, obálku. Ďakujem. Bola v kabelke.“

Zamkol zásuvku, ešte sa poobzeral po izbičke a pobral sa k zadným schodom.

„Hádam sa neutopila, pán inšpektor?“ spýtala sa domáca trasľavým hlasom.

„Nie, prečo? Vravela, že sa zmámi?“

„Od istého času bola taká ubitá, chuderka!“ Domáca si utrela zásterou líce a James si prekvapený všimol, že utreté miesto je oveľa čistejšie.

„Nie. Sotva spáchala samovraždu,“ doložil. „Možno sa objaví. Ak by

prišla, poslali by ste mi láskavo telegram?“

Načmáral na papierik, čo našiel vo vrecku, meno a adresu a podal jej peniaze.

„Istotne ju stihlo nešťastie,“ nástojila domáca. „Zavraždili ju, alebo také dačo. Kúpila si látku na šaty, mám ju v kuchyni — prišla jej predvčerom večer.“

Ukázala mu balík, ešte neotvorený.

„Včera dopoludnia prišla moja neter, že jej ukáže, ako si ich vystrihnúť,“ pokračovala domáca, „no ako viete, pani Gibbinsová neprišla domov, a neter býva až v Peckhame, hodný kus cesty...“

„Hej, pravda,“ poznamenal James neprítomne.

Zišiel dolu na smradľavú ulicu, nasadol do auta, čo ho čakalo celkom na konci, a po Westminster Bridge sa pomaly vracal do Scotland Yardu.

Elk nebol v kancelárii, a aj keby bol, Jamesovi nebolo do reči. Vystrel na stole papiere, čo našiel v kabelke pani Gibbinsovej, pozorne ich prečítal, zaznačil si zopár poznámok, potom papiere znova poskladal a vložil do náprsnej tašky. Napokon hodinu diktoval listy, ale adresátom, o ktorých by ste si nikdy nepomysleli, že ich bude zaujímať nezvestná upratovačka.

Aileen sa nenazdala, že ho uvidí ešte v ten deň, nuž ju prekvapil, a takmer príjemne, keď vošiel do predsieni a poslal jej navštívenku. Práve sa zbierala domov a poslíček, už len čakal, kedy bude môcť odísť — si chybne vysvetlil červeň, čo jej vystúpila na líca.

„Kazíte mi povest', pán Carlton,“ podotkla, keď vyšli na ulicu.

„Nepovedal som vám, že som krstným menom James?“ spýtal sa. „Nepokúsime sa zohnať čo-to pod zuby dakde v reštaurácii? V Soho je istá...“ navrhol.

„Nie, hádam pôjdem domov.“

„Chcel som sa pozhovárať s vami o pani Gibbinsovej,“ namietol ľahkovážne, hoci sa vôbec necítil ľahkovážne. „A okrem toho som povedal v Scotland Yarde, kde ma nájdú, ak bude treba.“

„Niečo ste sa dozvedeli?“ spýtala sa a James podľa kajúcneho hlasu uhádol, že Aileen na upratovačku celkom zabudla. Tak či onak vôbec sa neprotivila, keď ju usádzal do auta, aj na reštauráciu, hoc špinavú, pristala bez protestu.

Práve zamierili z ulice do reštaurácie, keď James začul svoje meno. Poobzeral sa a zbadal policajta zo Scotland Yardu.

„Telefonovali, len čo ste odišli, pán inšpektor.“

James prečítal napochytro načmáraný odkaz.

„Prídem o hodinu,“ povedal policajtovi a pobral sa za dievčaťom — čakala ho vo vestibule.

„Povedzte mi,“ začal James, keď si sadli, „bola pani Gibbinsová v ujo vom byte, keď sa uňho vlámali?“

Zamyslela sa.

„Nie, nebola. Aspoň tam nemala byť. Prišla neskoršie, pamätáte sa. Otvárala som jej dvere.“

„Pravdaže!“ zvolal a Aileen sa usmiala.

„Čo to 'pravdaže' znamená? Hádám si namyslíte, že sa vlámala ona!“ vyhŕkla.

„Nie, to si nemyslím,“ odpovedal veľmi vážnym hlasom. Rada by bola vedela prečo. „Porozprávajte mi o nej. Bola vzdelaná?“

Aileen pokrútila hlavou.

„Nie, trochu vedela písať a čítať. Napísala mi veľa lístkov a ledva som ich rozlúštila. A výslovnosť mala — nuž veľmi originálnu.“

„Pravdaže!“ povedal znova a Aileen by ho bola najradšej vyzauškovala.

„Tak teda!“ ozval sa napokon. „Hádám ani váš ujo, hoc je známy svojou láskou k ľudstvu, nevyleje za ňou tichú slzu. Nebola ničím, nikým — slankou pochytenou vetrom a odnesenou bohvie kde! Vysušený ohryzok ovocia pod smetiarovou metlou. Strašné, čo? Len si pomyslíte! O chvíľu sa zaplnia divadlá a diváci sa budú rehoť na komédiách a veselohrách! V Palace bude štátny ples a večer budú na stovkách parkiet tancovať šťastní muži a ženy. Komu záleží na pani Gibbinsovej?“

Bol veľmi vážny a pred chvíľkou takmer veselý.

„Smrť osamelej ženy neznamená takmer nič.“ Nahnevane si počúchal nos. „Ale teraz znamená čosi veľké!“ doložil, varovne zdvihol prst a pozrel na ňu. „Gibbinsová vrta v hlave osemnásťtisíc londýnskym policajtom, ktorých, ak bude treba, podporí celá brigáda stráže, a ako jeden muž vykročia aj veselí ľudia z tanečných parkiet, z divadiel, z reštaurácii a neoddychnu si, kým nenájdu vraha, čo ju udrél a hodil úbohé, zodraté telo do vód Regent's Canal!“

Napoly vstala, no James kývol, aby si sadla.

„Pokazil som vám večeru, aj sebe,“ doložil.

„Mŕtva?“ zašepkala.

Prikývol.

„Zavraždili ju?“

„Hej... tak to vyzerá. Vytiahli ju z kanála chvíľku predtým, čo som odišiel z Yardu. Podľa stôp na tele ju udreli palicou. Správu mi doniesol jeden policajt. Čo robila pri Edgware Road — v Regent's Parku, prosím vás? Nieslo ju ta dva dni.“

Medzitým prišiel čašník a zastal pri stole. Dievča pokrútilo hlavou.

„Nemôžem jest’.“

„Omelety,“ rozkázal James. „To nie je jedlo, iba výživa.“

Arthura Ingla polícia prekvapila nepríjemne, no o Gibbinsovej nevedel nič, oveľa menej ako jeho neter.

„Videl som ju, no nepoznal by som ju, nech ju stretnem.“

To zodpovedalo informácií, ktoré už mali, a tak obaja detektívi, čo ho navštívili, vypili ponúknutú whisky so sódou a odišli.

Ani domáca zo Stanmore Rents nevedela viac, ako už bola povedala deň predtým.

K ctihodnej domácej zašiel sám James. V pondelok totiž prichádzal 'presne ako hodiny' list so štvrt'ročným dôchodkom. Domáca bola veľmi znervóznená, lebo list došiel.

„Nie, pán inšpektor, nikdy nie doporučene, preto mi je to také nepríjemné. Ľudia si pomyslia... môžete sa opýtať poštára.“

„Už som sa opýtal,“ usmial sa James. „Neviete, kde podávali listy na poštu? Hádám ste si na niektorom všimli pečiatku.“

Zaverila sa, že nie. Nie je zvedavá, lebo nečíta noviny, veď zvedavosť tak vznikla.

Policajný inšpektor z tamojšieho okresu vyprázdnil skrinku, zásuvky, aj kabelku.

„Povedala som mu, že v kabelke boli aj papiere, no nenašiel ich, hoc ju poprevracal hore-dolu.“

„Neboli v nej papiere,“ zacigánil James.

Ocitol sa v delikátnej situácii. Zatajil dôležitý dôkaz možno vo veľmi vážnom prípade. Dalo sa urobiť iba jedno, a to aj spravil. Keď sa vrátil do Sootland Yardu, požiadal o rozhovor s komisárom a priznal sa, čo urobil. Úprimne im povedal, aké má podozrenie, a požiadal ich, aby sa dôkaz mohol zatajiť. Porada sa odložila, kým neprišiel zástupca verejného žalobcu, no napokon James dosiahol svoje. Na vyšetrovaní smrti Annie Maud Gibbinsovej vyniesla porota otvorený rozsudok, čo znamenalo, že sa uspokojili s konštatovaním, že nebohú ženu „našli mŕtvu“ a nevyslovili názor, ako zahynula — rozsudok chvályhodný, lebo ani jediný člen poroty,

ba ani ohliadač mŕtvol, ani lekár, čo svedčilo s mnohými výhradami, nemali poňatia, ako vyhasol život pani Gibbinsovej.

Aileen Riversová sa zlostila, a keďže predmet jej hnevu bol s ňou v jednej miestnosti, či ako sa vraví ľudovo, pod jednou strechou, vznikla náramne neuspokojivá situácia. Zlostila sa, lebo už týždeň nevidela pána Jamesa Carltona. No zlostila sa najmä na seba, že sa zlostí. Pán Stebbings, tučný advokát, bol už vo veku, keď človek nie je ktovieako citlivý na okolitú atmosféru, a predsa si všimol, že jeho obľúbená zamestnankyňa je akomak vykoľajená. Opýtal sa jej, či sa necíti dobre a navrhol jej vziať si týždennú dovolenku v Margate. Margate spomenul číro mechanicky — na všetky neduhy tela aj duše zásadne predpisoval Margate, keďže si kedysi v ďalekej minulosti v tom milom mestečku kuríroval somársky kašeľ. Podnebie v Margate by jej nepomohlo a Aileen ta ani nezamýšľala ísť.

„Pamätám,“ pán Stebbings vystrel ťažké záhyby na trojitej brade a zadumane sa zadíval na povalu, „pred niekoľkými rokmi som poradil aj slečne Mercy Harlowovej — hm ...“

Zišlo mu na um, že dievča nebude vedieť, kto bola Mercy Harlowová, a že jej meno nepovie nič, lebo už nechápal, ako vysoko sa vyšvihol žijúci Harlow.

„Istý čas ste boli aj advokátom Harlowovcov, pán Stebbings, či nie?“

„Hej,“ odvetil Stebbings opatrne. „Bola to — bola to — veľká zodpovednosť. Nemrzelo ma, keď si mladý Stratford našiel iného advokáta.“

Viac nepovedal, no na pána Stebbingsa aj to bolo veľa. Jednou zo zhôd okolností, každodenných čŕt života, však znova natrafila na harlowovskú rodinu.

Stebbings mal úradne preskúmať akýsi závet. Na súde predložili testament a vzdialený príbuzný oponoval dedičovi. Malo sa zistiť, či na jar istého roku poslal dedič istú sumu jednému z početných užívateľov uvedených v testamente, aby ho nakriatol odísť z Británie. Pán Stebbings poslal Aileen prezrieť si pokladničnú knihu, keďže oponent tvrdil, že sa peniaze vyplátili prostredníctvom advokátov. Zápis našla raz-dva a keď napokon kontrolovala v registri, či nenájde ešte dajaký zápis týkajúci sa prípadu, prst jej zastal na menách:

Harlowová, Mercy Mildred.
Harlow, Stratford Selwyn Mortimer.

Nebola by ženou, keby si nebola vyhľadala patričné stránky. Štvrt'hodinu sedela pohrúžená do účtov nebohej slečny Mercy, prísnej a výstrednej ženy, keď zbadala položku 'L. Edwinsovej 125 libier'. A o štyri mesiace ďalšiu položku 'L. Edwinsovej 183 libier, 17 šilingov, 4 pence'. Aileen vedela o pani Edwinsovej, videla kópiu poslednej vôle Mercy Harlowovej — nazrela do nej, keď sa vrátila z Dartmooru, lebo sa momentálne zaujímal n miliónára.

Vrátila sa k Stratfordovmu účtu — bol nepatrný. Harlow zrejme neplatil prostredníctvom advokátov. Keby sa bola naskytla príležitosť, Aileen by sa bola povypytovala o Harlowovcoch, hoci veľmi pochybovala, že by jej pán Stebbings prezradil veľa.

Príležitosť sa nenaskytla, a tak sa Aileen vrátila k zamestnaniu, čo ju vtedy najväčšmi zaujalo: k údivu a nesúhlasu nad vzťahom medzi Aileen Riversovou a Jamesom Carltonom. Vedel, kde býva, zreteľne mu povedala číslo domu. Lenže aj to bola pravda, že ho požiadala, aby jej písal iba o úradných záležitostiach. Akýmsi zázrakom ju nepredvolali na súd svedčiť, a Aileen zistila, že na jeho zásah. Ale ani to nevyváži, že si ju nevšimol celý týždeň.

„Smiešne,“ ozývalo sa v nej normálnejšie Ja odsudzujúcim hlasom. „Ledva ho poznáš! Len preto, že bol k tebe zdvorilý a pozval ťa dvakrát na večeru — aj to viacmenej úradne — očakávaš, že sa bude správať, ako by ti bol snúbencom!“

Nezmierená Aileen Riversová iba pohodila hlavou a nehanbila sa.

Mohla, prirodzene, napísať, zámienok bolo dosť, a raz si aj sadla, že mu napíše, no nad takým škandalóznym správaním sa pozastavilo aj jej nenormálne Ja.

Prešla sobota, nedeľa. Nevyšla z domu, ak by...

Prišiel v nedeľu večer, keď sa už vzdala všetkej, ak už nie nádeje, tak všetkého očakávania.

„Bol som na vidieku,“ oznamoval James.

Zhovárali sa v obývacej izbe, kde jej domáca dovolila prijímať formálne návštevy.

„Nechceli by ste ísť dakde? Už ste večerali?“

Večerala.

„Podťe sa prejsť, vonku je celkom pekne. Dakde si vypijeme kávu.“

Mala mu povedať, že všeličo nepokladá za samozrejmé, no nepovedala. Vyšla si hore po zvrchník a o chvíľočku už kráčala s ním po Bloomsbury

Square.

„Znepokojujem sa kvôli vám,“ prevravel.

„Naozaj?“ začudovala sa úprimne.

„Hej, trochu. Raz ste mi tuším povedali, že sa vám Gibbinsová zverovala so svojimi trápeniami.“

V hlase mu zaznel starostlivý tón.

„Občas sa mi zdôverila.“

„Spomínala niekedy svoju minulosť?“

„Nie, nie,“ vyhrkla Aileen. „Pováčšine spomínala matku, čo jej umrela pred štyrmi rokmi.“

„Spomenula niekedy aj krstné meno — myslím matkino.“

„Luisa,“ odvetilo dievča pohotovo. „Ste strašne záhadný, pán Carlton, Čo to má spoločné s chuderkou pani Gibbinsovou?“

„Len to, že sa volala Annie Maud a štvrtročný dôchodok jej prichádzal na meno Luisa do Birminghamu, Kennet Road 14. Dnes prišiel list.“

„Chudera!“ prehovorilo dievča tichu.

„Hej.“

Prekvapovalo ju, ako mu dobre rozumela, po takej krátkej známosti. Vedela napríklad, keď myslí na iné — zvýši sa mu trochu hlas.

„Nie je to čudné! Pamätáte, raz som vám spomínal osemnásťtisíc policajtov a brigádu stráže a celé zhromaždenie blahoslavených. A teraz sa tí všetci znepokojujú, že sa matka pani Gibbinsovej volala Luisa! Ten objav — nemusel som sa vás ani spytovať, lebo som to vedel — dokazuje po prvé, že asi pred pätnástimi rokmi spáchala pani Gibbinsová zločin a po druhé, že teraz umrela druhýkrát.“

Zrazu sa uvoľnil a mäkko rozosmial.

„Mlčte,“ upozorňoval ju, „poznám totiž románového detektíva a napodobňujem ho! Prípad je dosť komplikovaný. Pozval som vás na večeru, či na kávu?“

„Na kávu,“ odpovedala.

Reštaurácia, do ktorej vošli, bola plná, a tak sa ihneď pobrali von, keď ich obslúžili.

Keď kráčali po Coventry Street, popri nich pomaly prešlo veľké auto. Muž za volantom bol v smokingu — v manžetách mu zazreli zatrblietať sa diamantové gombíky a červený konček cigary.

„Okrem skvelého Harlowa sa na svete netrblíeta takto nikto,“ poznamenal James. „Čo však robí v tejto časti sveta v takúto hodinu?“

Auto sa skrútilo doprava na Leicester Square a dolu po Orange Street prešlo nezvyčajne majestátne. Ako by bolo predvojom veľkolepého sprievodu. Zišla im na um rovnaká myšlienka.

„Mal by chodievat' s hudbou!“

„Aj mne to zišlo na um,“ zasmialo sa dievča. „Keď v ten večer prišiel do bytu, strašne som sa naľakala. Totiž, keď som otvorila dvere. Vyzeral taký veľký, mocný a neľútostný, že sa mi duša schúlila pred ním v strachu.“

Kráčali opustenou Long Acre. Bolo ešte zavčasu a vozy s tovarom sa ešte neposchádzali. Ulica bola pustá. Zrazu sa jej ruka ocitla v jeho. Prísnejšie ja slečny Aileen Riversovej prižmúril oboje oči a tvárilo sa, že nič nevidí.

„Vzbudzujete vo mne veľmi priateľské city,“ prevravel James chrapľavo. „Neviem prečo, ale vzbudzujete. A ak spomeniete policajta-záletníka, nikdy vám to neodpustím.“

Z postrannej uličky sa z ničoho nič vynorili traja muži. Hrmotne sa škriepili a pomaly sa približovali k dvojici, James sa obzrel. Na ulici bol jediný človek — chodec, čo prešiel popri nich pred chvíľkou.

„Prejdeme na druhú stranu,“ povedal James. Chytil ju pod pazuchu a rýchlym krokom ju viedol na druhú stranu ulice.

Rozvadená skupinka sa zvrtila a James zastal.

„Bežte na koniec ulice a doved'te policajta,“ kázal jej ticho. „Urobíte to? Bežte!“

Poslušne sa obrátila a rozbehla. Jeden z chlapov sľedivo vykročil k nemu.

„Tak čo je?“ skríkol. „Už ani poškriepiť sa nedá, aby sa do nás kde-kto nezastaral!“

„Zostaňte, kde ste, Donovan,“ odpovedal James. „Poznám vás a viem, čo chcete.“

„Oval' ho,“ ozvalo sa zlostne a James Carlton vytrhol kožený obušok, čo nosieval vo vrecku, a zahnal sa na najbližšieho chlapa. Pružná koža trafila na pravom mieste a chlap sa zvalil ako podťatý. Vtom ďalší dvaja priskočili k detektívovi. James si uvedomil, že mu ide, ak už nie o život, tak o dokaličenie, aké by ho vyradilo na celé mesiace.

Znova zasvišťal obušok a druhý chlap sa zatackal. A vtom už uháňal dolu Long Acre taxík. Aj na jednej, aj na druhej strane stál na schodíku policajt...

„Nie na Bow Street,“ prikázal im James, „zavezte ich na Cannon Row.“ Aileen sedela v taxíku a nevyzerala hrdinsky — len-len sa rozplakať.

„Tušil som, čo zamýšľajú,“ vysvetľoval James cestou domov. „Jeden z najstarších trikov na svete, ako vyvolať bitku na ulici.“

„Ale prečo? Prečo to spravili? Vaši starí nepriatelia?“ spýtala sa nechápavo.

„Jeden z nich,“ odpovedal. „Donovan.“ Odpovedi na prvú otázku sa starostlivo vyhol.

Pán Harlow vo svojom majestátnom aute sa tam neocitol náhodou. Po Orange Street sa viezol zdanlivo do klubu Vira, no skratkou cez St. Martin's Lane došiel na koniec Long Acre skôr, ako by ta bolí došli James s Aileen. A ešte dôležitejšie bolo, že si James jasne uvedomil, že ich oboch pozorujú a že ho sledovali, odkedy odišiel z klubu, kde býval, až po bitku na ulici Long Acre.

Nebolo ťažko pochopiť, prečo naňho zaútočili, aj keby sa vylúčila veľmi nepravdepodobná možnosť, že to spravili v spojitosti so smrťou Gibbinsovej. A tú možnosť vylúčiť musel, ak nechcel Harlowovi pripísať nadprirodzené sily.

Odprevadil dievča domov a vrátil sa de Scotland Yardu. Tam ho čakal telegram. Došiel z pátracieho oddelenia v Birminghame. Znel nasledovne:

Vo veci nebohej Lutsy Gibbinsovej. Listy, ktoré jej dochádzali pravidelne každý štvrtok a ktoré potom posielali pani Gibbinsovej do Stanmore Rents v Lambethe, mali zakaždým pečiatku z Norwoodu. Túto skutočnosť sme si overili u podnájomníka nebohej Gibbinsovej v našom meste. Annie Maud Gibbinsová sa v skutočnosti volala Smithová. Vydala sa za Williama Smitha, robotníka na Midlandskej trati. Ďalšie podrobnosti nasledujú. Hooge. Koniec.

Mnohé v správe bolo Jamesovi už známe. No informácia o norwoodskej poštovej pečiatke bola vzácna, pretože v Norwoode, v jednom z londýnskych predmestí, býval pán Ellenbury. Ďalšie podrobnosti nepotreboval.

James Carlton sa však nepustil po stope hneď, lebo ho celkom zaujalo čudné správanie Arthura Ingla. Bývalý herec sa zrazu utiahol, odmietal akýkoľvek styk s vonkajším svetom, zamkol sa do bytu a oddal sa štúdiu kinematografie.

Nasledovné dni mal James Carlton roboty vyše hlavy a za celý týždeň si len raz našiel čas na návštevu u Aileen. Porozprávala mu, aké má trápenie. Do penziónu sa nast'ahoval nový nájomník, atletický mladík, a býva hneď pod jej izbou. A tak ju obdivuje, že ju každý deň odprevádza do práce v úctivej vzdialenosti.

„To by mi neprekážalo, ale si zaumienil vyčkávať ma pred úradom, keď chodím na obed, a aj keď idem večer domov.“

„Prihovoril sa vám?“ spýtal sa James so záujmom.

„Ale nie, správa sa veľmi korektne, neotvorí ústa ani v jedálni.“

„Vydržte,“ poradil jej James a žmurkol. „To je trest za to, že ste dosť pekná.“

James sa pohováral s novým ctiteľom slečny Riversovej.

„Na tôňu ste akomak ťažký, Brown,“ podotkol. „Mali ste ju sledovať, aby nič nezbadala.“

„Mrzí ma to, pán inšpektor,“ ospravedlňoval sa detektív Brown a odvtedy ju sledoval menej nápadne.

Zaujímavé, že ani na jednej z každodenných vychádzok podinšpektor James Carlton nevidel Arthura Ingla ani jediný raz. Úmyselne chodieval do reštaurácií a na miesta, čo mal kedysi Ingle najradšej. A akiste sa ich nestránil, že by sa hanbil alebo že by sa nechcel stretnúť so starými známymi a spoločníkmi, ktorí sa poslušnejšie pridržali zákona. Veď sa pýšil svojou šikovnosťou a vo svojich fantastických predstavách sa pokladal za verejného dobrodincu. Nikto ho nevidel, ani len strážnikov, ktorým s potešením rečnieval v dusných zábavných miestnostiach v Soho, nepočul rečou, či svojou prítomnosťou.

„Ani čoby bol prešiel ku kapitalistom,“ poznamenal jeden z nich.

„Nezbadal som trepotat' sa zástavy na Piccadilly,“ odpovedal James.

Raz večer sa prechádzal ulicou za Fotheringay Mansions a keď pozrel hore, zočil za zelenou roletou na hornom poschodí jasné svetlo. Zistiť, kde býva pán Ingle, sa dalo náramne ľahko — podľa úzkeho múrika. Izba s haraburdím bola za štvrtým oknom od požiarneho rebríka.

Keďže si s ním vyšiel na prechádzku aj Elk, zdôveril sa, čo zamýšľa, tomuto rozvážnemu mužovi.

„Podá žalobu na súd, že ho polícia prenasleduje,“ namietal Elk.

Vyšiel hore výťahom, hoc ho liftboy odhováral.

„Pán Jackson nie je doma,“ oznamoval. „Pred hodinou mu klopal na dvere akýsi pán a nikto mu neotvoril.“

„Ja zaklopem mocnejšie,“ odpovedal James.

Vyzváňal a vyklopkával, no dvere sa neotvorili. Nahol sa ku škáre, za ktorou bola schránka na listy, či nie je pokazený zvonec, a bol by odprisahal, že za dverami začul kradmé kroky. Prečo sa Ingle tají?

Bola tu, prirodzene, možnosť, že sa chlap chystá na nový podvod. No skúsený James Carlton vedel, že sa podvodníci nikdy neskrývajú, keď zamýšľajú vyviesť dajaký kúsok.

Odpočívadlo dolu bolo pusté. Tam by nevidený nevzbudil podozrenie v liftárovi. Zišiel dolu, zastal a započúval sa. Zrazu začul zvuk, ktorý ho poplietol — akýsi bzukot. Zvuk mu bol známy, kdesi ho už počul, no nevedel sa rozpamätať, kde a ani z čoho pochádza. Bzukot slabučký, akoby spoza zavretých dverí...

Zazrel stúpať výt'ah a vyšiel k dverám. Výt'ah zastal o poschodie vyššie a až potom sa spustil dolu a zastal pred Jamesom.

„Vedel som, že nie je doma,“ konštatoval liftár s uspokojením, aké mávajú ľudia, ktorým sa splní strašné proroctvo. „Po tieto dni nikto nebol uňho. Ani na obedy ho nevidno chodiť.“

„Má slúžku, či nie?“

„Už nie,“ odvetil liftár zachmúrene, keď už klesali šachtou. „Mával, no...“ Porozprával mu o Gibbinsovej. „Vidí sa mi, že pán Jackson chystá čosi nezvyčajné,“ dodal, keď zastali na prízemí a roztvoril dvere na výťahu.

„Čo myslíte pod tým 'čosi nezvyčajné'?“

Chlap sa poškrabal na hlave.

„Vlastne ani neviem čo. Asi pred štyrmi dňami mu priniesli dlhú čiernu škatuľu — takú, v akých nosia filmy...“

Filmy!

James Carlton už chápal. Spoza dverí bzučal premietач!

„Vyniesol škatuľu hore a odovzdal ju pánu Jacksonovi. Spýtal som sa ho — toho pána, čo to priniesol — či sa pán Jackson dal na filmovú dráhu, no chlap mi vôbec neodpovedal. Pravdaže, ak by som si bol istý, že sú v byte filmy, musel by som to zahlásiť na patričnom mieste. Viete, nebezpečenstvo požiaru...“

James počúvaj, ale nepočul. Čo sa dozvedel ho priam ohúrilo. Každý človek má tajnú slabôtku, no nikdy by sa nebol nazdal, že Arthurovi

Inglovi sa tak náramne žiada dívať sa na filmy. Takú svojráznosť by mu veru nebol pripisoval.

Elk ho čakal na ulici s kýptikom cigary medzi zubami a s veľkým nevystretým dáždnikom v ruke. James mu stručne oznámil, čo sa dozvedel.

„Tak klesnúť!“ pokrútil Elk hlavou. „Nikdy by som si nebol pomyslel! Zvlášťne, ako títo švindlíeri podliehajú kadejakým slabôstkam. Poznal som istého chlapíka, najšikovnejšieho vlamača v Európe, ktorý riskoval väzenie kvôli ping-pongu! Aj istý Moses — bol šéfom najnebezpečnejšej bandy podvodníkov v Anglicku...“

„Poďme za dom a ešte raz sa pozrime,“ skočil mu James bezohľadne do spomienok.

Za tmavozelenými roletami sa znova rozsvietilo jasné svetlo, no hneď zhaslo. Keď si oči privykli na tmú, uvideli slabý svit odrazeného svetla. A znova v Inglovej izbe — teda pán Ingle sa venuje novému koníčku.

James pozrel na požiarny rebrík. Treba vyliezť na múr. Hádám by bolo ľahšie odomknúť — zväzok kľúčov mal pri sebe — dvere na dvor. Odomknúť nebolo treba, dvere boli otvorené. Vošiel na kameňom dláždený dvor, odkiaľ až po strechu stúpali železné schody. Na spodku bola krížom cez priečky pripevnená železná tyč, ale načo, nie celkom chápal, lebo sa na rebrík dalo vystúpiť aj nad tyčou, aj pod ňou.

„Možno, aby bol rebrík vzduchotesný,“ podotkol Elk. „Alebo aby sa mali o čo udrieť nešťastníci, čo nezhoria na smrť. Ideme hore?“

James prikývol a inšpektor Elk stúpал za ním čoraz vyššie a vyššie. Napokon došli k poschodiu, na ktorom býval Ingle. James sa prešvihol na úzky kamenný výstupok, nebezpečne zabalansoval, potom sa rýchlo nahol dopredu a zachytil sa o najbližšiu rímsu. Postupovať popri oknách s nervami, aké mal James Carlton, nebolo ťažké. Nebezpečenstvo číhalo, len kde nebolo okna a kde sa mu prichodilo spoľahnúť iba na jemný zmysel pre rovnováhu. Elk trnul a James pritísnutý o stenu sa centimeter za centimetrom pomaly pomkával čoraz bližšie a bližšie k oknu, za ktorým neprestávala rapkať premietačka.

James si uvedomil hneď, len čo došiel k cieľu, že námaha bola márna. Cez roletu zočil malú premietačku, hoc ho oslepovalo blikavé svetlo a v žiari odrazenej neviditeľným plátnom uvidel Arthura Ingla. Bývalý herec sa upreto díval na film. Podinšpektorovi Carltonovi najskôr udrelo do očí strapaté biele strnisko na brade a dlhé, neučesané šedivé vlasy.

Ale na aký film sa díva tak uprene? James natáhoval krk, ale z ľavej

strany mu zavadzal okenný rám. Nezostávalo nič inšie, iba sa tichučko pobrat' nazad k požiarnemu rebríku.

Nebol ani v polceste, keď priam zdrevenel. Pod nohami sa mu poddal kameň a kúsok z neho sa odlomil a spadol dolu do dvora. Možno drobivý, pomyslel si James, a pomkol sa opatrnejšie. Nech sa mu múrik poddá medzi oknami, nič by ho nebolo spasilo. No myšlienku na takúto stránku dobrodružstva si nepripúšťal.

Práve došiel k poslednému oknu hned' pri rebríku, opatrne nahmatávajúc nohou, keď múrik pod ním pukol. Podarilo sa mu zachytiť o drevený rám na okne a nohy mu ovisli nad priepasťou. Začul Elkov vzrušený šepot a zazrel, že mu starší kolega otrča rukoväť dáždника, no rúčka bola ďaleko, nedočiahol by ju.

Zostala iba jediná nádej: sňal si klobúk z hlavy, strčil doň ruku a pritlačil na sklo. Len-len nespadol, keď sa tabuľa rozbila. Poodstraňoval z rámu kúsky skla, mocne sa oň zachytil a vytiahol hore. Prestrčil otvorom ruku, vytiahol záchytku a odtisol rám. O chvíľku bol už v miestnosti. Zastal a načúval. Treskot rozbitého skla si zrejme nikto nevšimol. Vyklonil sa z okna a zašepkal vzrušenému Elkov:

„Neviem, či je to byt. Počkej ma pred domom.“

Na prstoch prešiel k dverám, nahmatal vypínač a zažal svetlo. Stál v spálničke, kam akiste už dávno nikto nenakukol, pretože na nábytku a na poskladaných vlnených prikrývkach ležala hrubá vrstva prachu. No zariadená bola elegantne a štýlom harmonizovala s celkovým zariadením v Ingiovom byte. Do izbičky pravdepodobne vôbec nechodieval.

Opatrne otvoril dvere. Jedáleň tonula v tme a z izby s haraburdím ustavične vrčala premietačka.

Riskne, že ho odhalia, a upokojí svoju zvedavosť?

Takmer by to stálo za to. Ešte uvažoval, keď sa v jedálni rozcengal telefón. Cúvol do spálničky a rýchlo zavrel dvere za sebou. Začul, keď Ingle cvakol vypínačom ...

„Haló — hej, tu Jackson... ach, to ste vy! Dúfam, že telefonujete z búdky. Dobré. Hej, všetko v poriadku... Hej, počul som ho — no iba v rádiu. Budem musieť zájsť na dajakú schôdzu. Že dobrý rečník? Ha! Aj ja! Skvelý rečník — zasmejete sa. Raz mi dve minúty tleskalo štyritisíc ľudí. Netrápte sa ... nie, ďakujem, peňazí mám dosť.“

Slúchadlo duto kleplo o aparát, svetlo zhaslo a dvere na izbe s haraburdím sa zavreli.

Skvelý rečník? Koho má pán Ingle omráčiť svojou výrečnosťou?

Premietačka sa znova rozvrčala a James na prstoch prešiel jedálňou. Znova ho priam bolestivo pokúšalo pozrieť sa na filmové predstavenie, no Ingle by ho isto-iste zbadal a James, ako všetci detektívi, sa hrozil obžaloby „policajného prenasledovania“.

Zasvietil lampášom na stôl — možno nájde niečo, čo ho privedie na stopu. Uvidel hrubú obálku a na nej názov Cunard Company. Ešte nebola otvorená, no James si domyslel, že Ingle zamýšľa navštíviť Spojené štáty, a možno Kanadu.

Premietačka zmlkla. Rýchlo vyšiel do predsieni, otvoril dvere na chodbu a rýchlo ich zavrel za sebou. Výťah práve stúpал, keď James schádzal dolu schodmi — aspoň nemusí liftárovi nič vysvetľovať. Trpezlivý Elk si šúchal dlane, aby mu nebolo zima, a poťahoval z kýptika cigary.

Našťastie Jamesov klub bol iba štvrt'hodinku chôdze.

„Bol to Inglov byt, čo?“ spýtal sa Elk, keď kráčali parkom.

„Tak vyzerá.“

„Čo ho tak vzrušuje?“ pokračoval Elk. „Nerád sa priznávam, ale najlepšie sa mi spí v kine. A či sa díval na kreslené grotesky?“

„Dal by som veľa, keby som to vedel,“ odpovedal James a zopakoval rozhovor, čo bol vypočul.

„Vyčerpá som všetky svoje teórie — ty máš akú teóriu?“ spýtal sa James.

„Pivovú,“ odvetil Elk neprítomná, keď kráčali hora schodmi do klubu.

„Vidí sa mi, že si rýchlo zarobí obrovské peniaze,“ doložil Elk, keď vošli do jedálne. „Lenže panebože, ako vedieť, o čom rozmýšľajú ľudia ako Ingle! A okrem toho je aj herec — takže je aj vrtošivý. Akiste si chystá prednášku na tému 'Päť rokov pekla' — všetci to robia.“

James bezmocne pokrútil hlavou.

„Neviem, čo si myslieť o tej jeho najnovšej pochabosti.“

„Úpadok,“ odpovedal Elk lakonicky. „Všetci títo vtáčkovia tak končia, ver mi.“

Čašníik sa mu nakláňal nad lakeť.

„Pivo,“ zdôraznil Elk.

Vonku štípal mráz a James, hoci sa rozohrial rýchlou chôdzou, bol rád, že je v útulnom klube. V ten večer sa už nemienil vrátiť do Scotland Yardu a vlastne sa lúčil s Elkom pred dvermi obrátenými na Pall Mall, keď ho

zavolať klubový vrátnik, že má preňho súrny odkaz. James vošiel do telefónnej búdky a zavolať si jedného z hlavných inšpektorov.

„Hľadám vás celý večer,“ oznamoval mu inšpektor. „Jeden zo strážcov parku našiel miesto, kde, ako sa nazdáva, zhodili Gibbinsovú do kanála. Mám ho na linke. Navrhuje, aby ste sa stretli pred budovou Zoologickej spoločnosti.“

„Povedzte mu, že hneď prídem,“ vyhrkol James, vyšiel na ulicu a stručne oznámil novinu.

„Nevedia tí amatérski detektívi nájsť dačo aj na jasnom božom slniečku?“ zaúpel Elk. „Už je po deviatej a mrzne ako na póle. Najvhodnejší čas ísť snoriť okolo kanála!“

No aj tak nástojil, že pôjde s Jamesom.

„Štvoro očí viacej vidí,“ zašomral Elk, keď sa taxík rozbehol na sever. „Chýbajú ti moje pozorovacie a dedukčné schopnosti. Ostatne, stavím sa, že márnime čas. Pravdepodobne nám ukážu dieru vo vode, kde spadla.“

„Kanál je zamrznutý,“ usmial sa James. „Vlastne, odkedy našli telo, je zamrznutý.“

Pán Elk si iba hundral popod nos, no James nevedel, či na počasie, alebo na strážcov parku.

Pred budovou Zoologickej spoločnosti ich nečakal strážca parku, ale inšpektor. Strážca našiel miesto už popoludní, ale na polícii to oznámil neskoro večer. Inšpektor nasadol do taxíka a potom sa chvíľočku spoločne vracali cestou, ktorou prišli, na miesto, kde most ponad kanál ústi na Avenue a Okružnú triedu oddeľuje od kanála zo dvadsaťmetrový pás trávniku a stromov. V lete sa na trávniku hrávajú deti a spúšťajú sa po prudkom svahu až ku kanálu, oddelenému od parku kolovým plotom a ostnatým drôtom, aby sa nedalo cezeň poškriabať. Na detské ihrisko sa vchádzalo širokou železnou bránou rovnobežnou s mostom. Bránu, ako im vysvetľoval inšpektor, na noc zamkynali.

„No niekedy ju zabudnú zamknúť,“ dodal. „Pamätám sa, že aj ráno, keď žena zmizla, mi hlásili, že brána nebola zamknutá.“

Opatrne viedol spoločníkov dolu strmým svahom k oplotenému brehu. Popri plote viedol hrboľatý chodník. Vykročili po zamrznutej zemi.

„Dnes odpoludnia si šiel jeden z našich strážcov poprezerat' plot,“ pokračoval inšpektor, „a zistil, že ktosi bol odtrhol zopár latiek, no potom ich dal naspäť, takže sme nič nezbadali.“

Došli na miesto, jasné svetlo lampáša osvietilo poškodený plot, jeden

ostnatý drôt bol roztrhnutý a jedna latka zlomená. Inšpektor iba zľahka potlačil a plot sa ako opilec vyvalil ku kanálu. Zavízzgal, keď naň inšpektor stúpil a podišiel ku kanálu.

„Strážca sa nazdával, že plot pokazili chlapci, pokým neuvidel klobúk.“

„Aký klobúk?“ spýtal sa James rýchlo.

„Nechal som ho tak, ako ho našiel.“

Hlavný inšpektor blúdil svetlom lampáša po kroví a o chvíľu sa lúč zastavil na zhúžvanom, hne dom predmete zachytenom medzi dvoma konárkami. James oslobodil smutnú pamiatku — hnedý plstený klobúk, zašpinený a roztrhnutý na temene. Možno jej ho strhli z hlavy, keď sa bránila, a potom zachytený medzi lístím a sfarbený jesennými farbami unikol pozornosti,

„A tu je ešte niečo,“ poznamenal inšpektor. „Vidíte! To som hľadal najskôr, no bezpochyby sa vy v tom vy máte lepšie ako ja, skôr si s tým poradíte.“

V zamrznutej zemi zočili odtlačok opätku. Čudný, plochý odtlačok, popretínaný krížom-krážom nespočetnými čiarami.

„Gumený opätok,“ podotkol Elk a kľakol si „Tu bola bitka. Pozri, ako sa okraj zaboril do zeme! A...“

„A toto je čo?“ spýtal sa James ostro.

Lampášom svietil na zamrznutú kaluž. Elk sa zadíval na sivobiely povrch, no nezbadal nič. James si kľakol, vytiahol nožík z vrečka a dal sa odškrabovať ľadovú prikrývku. Napokon Elk zočil, čo upútalo priateľovu pozornosť: kúsok papiera, obálku zašliapnutú do blata. Posvietil na zamrznutý papier v tvare opätku, ktorý ho vtlačil do blata. Opatrne zoškraboval blato a napokon prečítal dva riadky. Prvý bol v ľavom hornom kúte a bol dvakrát podčiarknutý.

Do vlastných rúk. Súrne.

Z adresy sa dalo prečítať iba jedno slovo, ale veľmi zreteľne 'Harlow'.

Nález zanesli do inšpektorovej kancelárie a podržali nad ohňom. Keď list odmäkol a začalo sa z neho pariť, James roztrhal obálku a opatrne vybral list.

*Vážený pán Harlow,
asi vás sklame. Ako bývalý väzeň si nemôžem dovoliť ani najmenšie*

riziko. Úprimne vám poviem prečo: možno schôdzku naraďičili moji priatelia — policajti, takže by bolo prinajmenšom hlúpe ísť na schôdzku a nevedieť, čo vlastne chcete, alebo nemať čierne na bielom, že ste si to vy želali.

Váš Arthur Ingle

Dvaja muži pozreli na seba.

„Čertovsky tuhý tabak,“ poznamenal Elk. „Čo si g tom myslíš, Carlton?“

James stál chrptom ku kozubu a s listom v ruke chmúril obočie.

„Neviem ... porozmýšľam ... Harlow požiadal Ingla o schôdzku. To som už vedel. Ingle sa mu prisľúbil, no potom si to rozmyslel a napísal mu list, ktorý Harlow podľa všetkého neotvoril, a podľa všetkého pred schôdzkou ani vôbec nedostal, lebo — dôkazom je, že som prechladol — sa chlapíci stretli oproti Horse Guards Paráde a okolo parku sa rozvážali autom takmer hodinu.

Ak je Harlow zapletený do vraždy tej chudery — ale načo mu bola jej smrť, vedia iba nebesá — nosil by u seba takýto neotvorený list, aby naň naďabil prvý plochonohý policajt?“

Sadol si na stoličku a chytil hlavu do rúk.

„Už to mám!“ zvolal o chvíľku a očí sa mu rozhoreli vzrušením. „Ak aj nie všetko, tak aspoň jedno: Gibbinsová veľmi ľúbila Williama Smitha, toho železničiara.“

Elk vyvalil naňho oči.

„Táraš hlúposti,“ konštatoval.

Aileen Riversová sa pokúsila navštíviť svojho príbuzného. Zatelefonovala ujovi a opýtala sa ho, či by mohla zájsť k nemu.

„Načo?“ zaznela nekompromisná otázka.

Dievča ho chcelo navštíviť z veľmi vážnej príčiny — čo ujovi aj oznámila v nasledovnej vete.

„Dostala som vysoký účet za vymaľovanie tvojho bytu. Pamätáš, že si mi kázal, aby som ho dala vymaľoval A maliari pýtajú peniaze odo mňa...“

„Pošli účet mne, ja ho vyrovnaním,“ skočil jej do reči.

„Nie som si istá. či sú položky presné,“ pokračovalo dievča.

„Na tom nezáleží,“ znova ju prerušil, „Pošli mi účet, ja ho vyrovnam. Do videnia.“

Trochu sa usmiala, keď zložila slúchadlo. Uľavilo sa jej, že nemusí k ujovi.

Bývali chvíle, keď Aileen Riversová bola náramne šťastná, že nemá vo svojich žilách ani kvapku krvi Arthura Ingla. Vzal si za manželku jej matkinu sesternicu a ujojský pomer sa obmedzoval na zdvorilosti, čo zdôraznila ešte toho večera Jamesovi Carltonovi — návšteva ju potešila, hoc jej dal najavo, že ho k nej priviedlo nielen potešenie vidieť ju.

Prišiel sa povypytovať, trochu nesúvislo, ako sa jej videlo, na Gibbinsovú. Zaujímala ho najmä jej povaha, či bola v práci usilovná a či sa ochotne podoberala na práce, aké zvyčajne nedávajú upratovačkám. Na každú otázku odpovedala pozorne a presne.

„Nemienim sa vás vypytovať, načo to všetko chcete vedieť,“ podotkla po výsluchu, „lebo som presvedčená, že máte istotne závažné dôvody. No nazdala som sa, že prípad uzavreli.“

Pokrútil hlavou.

„Nijaký prípad vraždy nie je uzavretý, pokým je vrah na slobode,“ odvetil jednoducho.

„A bola to vražda?“

„Podľa mňa áno, podľa Elka nie. Ba ani podľa lekára nie, je tu iba nepatrná možnosť, že ide o náhodu.“

„A čo ten váš ctiteľ?“ spýtal sa ironicky

„Á, pán Brown?“ usmiala sa, „Neviem, čo sa stalo, no odkedy ste sa s ním zhovárali, takmer som ho nevidela. Áno, stále tu býva.“

Sklamal ju, že sa zdržal krátko, hoci mala byť rada, lebo si z úradu

doniesla domov veľa roboty — pán Stebbings pripravoval ročnú revíziu účtov a Aileen mala čo robiť až do polnoci. Dost' bolestivo sa jej dotklo, keď sa James Carlton z ničoho nič rozlúčil. Hoci nemala chuť do práce, sedela za stolom až do jednej, potom zložila pero, otvorila okno, vyklonila sa z neho a vdychovala studené nočné povetie. Nebo bolo jasné, mrazivé. Po hmle, čo predpovedali večerníky, nebolo ani chýru a Coram Street bola nezvyčajne tichá a uspokojuvajúca. Občas zasvišťali z diaľky kolesá áut a taxíkov, čo uháňali po Theobald's Road, no v harmónii ticha to hol jediný nesúzvuk. Bola to jedna z pokojných londýnskych nocí. Pozrela hore-dolu po ulici — pustý chodník ju náramne vábil. Sedela pridlho a telo jej zdrevenelo. Polhodinová prechádzka je nielen žiadúca, ale priam potrebná, pomyslela si. Obliekla si kabát, otvorila dvere na izbe a tichučko schádzala dolu schodmi, aby nezobudila ostatných obyvateľov penzionátu.

O poschodie nižšie ju čakalo prekvapenie. Dvere na ctiteľovom byte boli dokorán otvorené. Keď šla popri nich, zazrela ho sedieť v kresle. Medzi zubami zacviknutá fajka, ruky neromanticky oblápali tvár a hlava mu klúčkala v driemotách. Hoc šla potichu, predsa sa zobudil s hneď sa vystrel.

„Hej!“ zašomral ospanlivo. „Idete von?“

„Aj ja som sa zberal na prechádzku,“ doložil a namáhavo vstal. „Málo sa pohybujem.“

„Idem iba list hodiť do schránky,“ vysvetľovala a potom ponížená jeho pozorným zrakom sa tvárila, že hádže do schránky list.

Prešmykla sa popri ňom, keď si zastal do dvier, mocne bafkajúc z fajky, a takmer vybehla hore schodmi nazlostená sama na seba, že ju rozčúlila taká maličkosť.

Na raňajkách ho nevidela, no keď kráčala hore schodmi do budovy, kde pracovala, zočila ho, nahnevaná, postávať na rohu námestia. Zrejme sa nezaujímal o nič inšie ako o starú utešenú rezidenciu kráľovnej Anny.

Deň mal Aileen Riversovú trochu znepokojiť. Práve upratovala písací stôl a chystala sa domov, keď sa ozval Stebbingsov zvonec. Vošla k nemu so zápisníkom a s tužkou v ruke.

„Nie, nie, nebudem diktovať. Iba vás chcem požiadať o čosi zvláštne,“ oznamoval pán Stebbings a zadíval sa jej za chrbát. „O čosi zvláštne, a predsa veľmi prirodzené. Istý starý klient... jeho sekretárku bolí hrdlo, či také dačo. Požiadal ma, či by ste nezašli k nemu po večeri, že by vám nadiktoval zopár listov“

„Prečo nie, pán Stebbings,“ odvetila prekvapená, že sa tak ospravedlňuje.

„Už nie je mojím klientom, tuším som vám ho už bol spomínal,“ pokračoval tučný pán Stebbings dívajúc sa na luster. „A ani neviem, či by som ho aj chcel mať za klienta. Ibaže ...“

„Pán Harlow?“ utvorila ústa a pán Stebbings odtrhol zrak od lustra a pozrel na ňu.

„Hej, pán Harlow, Park Lane 704. Pôjdete?“

Prikývla.

„Pôjdem,“ pristala, no chvíľu trvalo, kým sa premohla. „Prečo nie, pravdaže pôjdem. O koľkej?“

„Navrhoval o deviatej. Povedal som mu, že je to trochu neskoro, no vraj sa sľúbil na večeru. Veľmi naliehal,“ pokračoval pán Stebbings a znova vyvrátil oči na povalu, „aby sme to nikde nespomínali.“

„Čo?“ začudovala sa Aileen.

„Neviem,“ rozčuľoval ju ďalej pán Stebbings neurčitými rečami. „Možno obsah listu, a možno nechce, aby sa niekto dozvedel, že bude diktovať veľmi dôležitý list a volá si odbornú stenografku, aby mu ho napísala. Prirodzene, ubezpečil som ho, že sa na vašu diskrétnosť môže spoľahnúť ... Ďakujem, to je všetko.“

Vrátila sa do svojej izbičky so znepokojivou myšlienkou, že prisľúbila prežiť hodinu sama s mužom, ktorý v nej pred nedávnym svojím vzhľadom vzbudil hrôzu. Rozmýšľala, či nemá povedať Jamesovi Carltonovi, kde pôjde, no potom si uvedomila, že by bolo absurdné oznamovať mu každú maličkosť. Vedela, že nemá Harlowa rád, ba ho podozrieva, že mal prsty v bitke na Long Acre. A Aileen bola tou poslednou, ktorá chcela žiť v ňom zaujatosť. Občas bývala k nemu v myšlienkach nelojálna — nazdávala sa, že má trochu sklon k senzačnosti.

Neodkázala mu teda nič a o deviatej stláčala gombík na dverách do Harlowovho domu.

Nevidela ho odvtedy, čo bol v ujomom byte. Raz bol prešiel popri nich v aute, ale zbadal ho iba James.

Aileen pojala zvedavosť, či znova na ňu zapôsobí mocou, ako vtedy v ujomom byte, či sa jej vzrušením a strachom znova prudšie rozbúcha srdce, alebo či sa scvrkne na obyčajného všedného človeka.

Nečakala, že jej dvere otvorí sám Harlow. Bol v smokingu, v plisovanej hodvábnej košeli a dobre ušité nohavice mal opásané šerpou z orientálneho

brokátu. Vyzeral skvele. No niekdajšie vzrušenie...

Pomaly pokrútila hlavou, ani si neuvedomujúc, čo robí.

Bol úžasnou osobnosťou, panovačný, pánovitý, vznešene sebavedomý. Ale nebol ako boh. Takmer ju sklamal. No ak by bol býval Harlowom, akého si predstavovala, sotva by bola vstúpila do domu.

„Veľmi pekné od vás.“ Pomohol jej z ťažkého zimníka. „Aj od pána Stebbingsa! Totiž moja sekretárka má chrípku a strašne nerád volám ľudí z agentúr.“

Otvoril dvere do pracovne, vošiel a zastal pri nich, aby prešla ďalej. No len čo vošla do pracovne, pokľzla sa na vyleštených parketách a bola by spadla, nech ju nezachytí prekvapivo mocne. Keď sa spamätala a zadívala naňho, zočila mu v očiach akoby strach — iba na okamih, len čo sa objavil, už zmizol.

„Tie parkety sú hrozné,“ vyjachtal. „Neviem, prečo ešte neprišli od Herransa s tým kobercom!“

Nesúvislo sa ospravedlnila, že bola taká netrebná, no Harlow ani počuť.

„Nie, nie... kým si človek nezvykne na nich chodiť...“

Naozaj ho to mrzelo, no o chvíľu sa spamätal.

„Treba napísať veľmi dôležitý list — veľmi dôležitý list. A ja som ten najhorší pisár! Diktovanie je krutý zvyk — stanete sa otrokom stenografky!“

„Jeho držanie tela by sa mohlo opísať ako bodre improvizované. Aileen prekvapilo, že sa na ňu nesnaží zapôsobiť. Nezbadala ani raz úsmev, ani odtienok líškavej namyslenosti, akou sa biznismen v stredných rokoch snaží zapáčiť novej mladej stenografke. V istom zmysle sa správal hrubo, hoc vždy príjemne. Cítila, že ju postavil na pravé miesto — a ohodnotil ju presne — na miesto, kde patrila, nie vyššie, ale ani nižšie.

„Máte zápisník? Výborne! Sadnite si láskavo za môj stôl. Ja pri diktovaní neobsedím. Sedí sa vám pohodlne? Tak...“

Zreteľne udal meno a adresu: plukovník Harry Mayburgh, Wall Street 9003.

„Môj milý Harry,“ začal a diktoval plynule ďalej. Diktoval pomalšie, ale zreteľne. Ani raz nebol v pomykove, aké slovo použiť, ani raz neuviazol v trasovisku vsunutých viet. List zakončil nasledovne:

'... situácia v Európe zostáva pokojná a podľa všetkých príznakov si v nasledovných mesiacoch sľubujem oživenie obchodu. Čo sa mňa týka, neverím, že by taká nedôležitá záležitosť, akou bola bonnská aféra,

zapríčinila aj ten najmenší konflikt medzi nami a Francúzmi.'

Rozpomätala sa, že o incidente čítala. O škriepke medzi francúzskym poddôstojníkom a prchkým britským plukovníkom, ktorý odišiel do Bonnu.

Incident bezvýznamný, že všetečnému poslancovi, ktorý sa naň pýtal v parlamente, odpovedal výsmešný rehot. Prekvapovalo ju, že ho človek Harlowovho postavenia vôbec spomenul.

Skončil a poštipkávajúc sa na brade, zahľadel sa na ňu neprítomným zrakom. Pozrela do bledých očí — a uvedomila si, že sa Harlow akosi zmenil.

Bledé oči ustúpili hlbšie — akoby boli zapadli — a zanechali za sebou dve vrásky, špatiace hladučkú pokožku. Možno sa mýli a pri pokojnej prehliadke vidí, čo jej šokovanej pri prvom stretnutí vo Fotheringay Mansions uniklo...

„Hej,“ preriekol pomaly, akoby odpovedal na otázku, čo si sám položil. „Hádam mu to bolo treba napísať. Buďte taká láskavá a prečítajte mi list od začiatku.“

Prečítala list zo stenografického záznamu a Harlow sa usmial.

„Výborne!“ pochwálil ju pokojne. „Závidím pánu Stebbingsovi takú výkonnú mladú dámu.“

Prešiel k malému stolíku pri písacom stole, zdvihol ho a preniesol pred ňu.

„Papier a indigo nájdete v pravej hornej zásuvke,“ dodal. „Počkali by ste na mňa, keď skončíte? Vrátim sa najneskoršie o dvadsať minút.“

List s kópiami naklepala za chvíľku. Potom sa oprela o stoličku, zložila ruky do lona, očami blúdiac po pracovni.

Nádhera Harlowovho sídla sa neurážlivo prejavovala v zariadení. Nábytok, ešte aj skrine na knihy, čo obopínali steny, bol empírový. Pracovňu presycovalo bohatstvo, hoc sa o nej nedalo povedať, že by bola prepíato zdobená, aj keď boli v nej zlaté a krištáľové ozdoby, prepychové ťažké koberce a hodvábnny damask.

Napokon sa jej oči pristavili pri kozube, kde dohárali červené uhlíky. Na bielych dlaždiciach pred kozubom zočila pohodený zvitok papiera, pokrkváný teplom z kozuba. Na ňom zazrela načarbané tužkou 'Marling'.

Prečítala ho ešte raz pozorne a potom spravila, čo ju samu ohúrilo — zohla sa, zdvihla papier, vystrela ho a rýchlo prečítala, aby upokojila zvedavosť, skôr ako stačil zasiahnuť potupený zmysel pre slušnosť.

Prosím si ten papier na písanie. Dajte mi ho. Ako napíšem tie dejiny?

Marling

Kľučka na dverách sa pohla a Aileen rýchlo vsunula ušpinený papier do kabelky, čo ležala otvorená na stole. Len-len ju stačila zavrieť, keď sa v pracovni objavila kamenná tvár pani Edwinsovej.

So založenými veľkými vychudnutými rukami podišla k písaciemu stolu, kde sedelo dievča, ktoré zneváženie v prvých slovách pani Edwinsovej skôr vycítilo ako počulo.

„Tak vy ste tá mladá dáma,“ konštatovala.

„Ja som tá mladá dáma,“ usmiala sa Aileen, lebo si vážila starších ľudí.

Trochu sa znepokojila pod tichým, skúmavým pohľadom.

„Ste pisárka?“

„Pisárka — áno. Som sekretárka pána Stebbingsa.“

„Stebbingsova!“

Hlas pani Edwinsovej zaznel prekvapivo ostro a mocne. Tvár sa jej náhle zmenila.

„Stebbingsova? Toho fiškálova? Prišli ste od neho?“

Dievča sa preľaklo a chvíľku neodpovedala.

„Áno... Pán Harlow ho požiadal, aby som sem prišla. Jeho sekretárka ochorela ...“

„Ach tak!“ Zjavne sa jej uľavilo.

A vtom dievčaťu svitlo, že sa zhovára s pani Edwinsovou, tou L. Edwinsovou, ktorú spomína v závete slečna Mercy Harlowová. Možno napätými nervami zachytila žena, na čo Aileen myslí, lebo vyhŕkla:

„Som Lucy Edwinsová, viem domácnosť pána Harlowa.“

Aileen zašomrala na odpoveď ošúchanú zdvorilosť a čakala, čo bude nasledovať. Nenasledovalo nič, lebo Edwinsová sa iba mlčky poobzerala po študovni a so založenými rukami vyšla z miestnosti. Dievča zostalo v pracovni iba so svojou ľútosťou a výčitkami. A zármutku sa nevedela vyhnúť. Snorivá slúžka, ako si nahovárala, čo číta panej listy a hrabe sa v zamknutých zásuvkách, je vzorom slušnosti, akou sa pýši sekretárka, čo si prezerá pohodený papier u náhodného zamestnávateľa. Rozmýšľala, či papier nehodiť nazad ku kozubu, no bolo iba prirodzené, že si našla zámienku, aby ho nechala v kabelke. A zámienkou — odhodlane nastolenou a obhajovanou — bol James Carlton a povedomé meno 'Marling'.

Prešlo desať minút a do študovne pomaly vošiel Harlow. Kľučka cvakla za ním a Harlow podišiel na to isté miesto, odkiaľ si ju pred chvíľou chladne prezerala Edwinsová.

„Bola tu pani Edwinsová?“

„Áno,“ prisvedčila Aileen.

„Pani Edwinsová,“ pokračoval pomaly, „je najnevyváženejšia žena, ako som kedy poznal! Najpodozrievavejšia žena, akú som kedy poznal, a najotravnejšia žena, s akou som sa kedy zoznámil a zoznámim.“

Ustavične sa jej díval do tváre ...

„Rád by som vedel, či viete, prečo som vás sem zavolať.“

Otázka ju na chvíľu ohúrila.

„Nepovedzte, aby ste napísali list,“ usmial sa. „Vlastne som nepotreboval písať nijaký list! Bola to iba zámienka, aby ste prišli sem na trochu reči. Teší ma, že ste nezbledli, ani som nezbadal na vás stopy po vzrušení. Ak by sa to bolo stalo, bol by som vám otvoril dvere a zdvorilo vám zaželal dobrú noc.“

Čakal, čo povie.

„Nie celkom chápem, čo chcete, pán Harlow.“

„Naozaj? Báť som sa, že pochopíte — zle pochopíte!“

Prechádzal sa hore-dolu po pracovni s rukami za chrbtom a s vyvrátenou hlavou, akoby ho okrem rímsy nezaujímalo nič inšie.

„Potrebujem mienku — zorný uhol. A toho sa mi nedostane od bežného človeka. Vy nie ste bežný typ. Ani vynikajúci — prepáčte úprimnosť. Ste žena, možno zaľúbená, možno nezaľúbená, neviem, no normálna žena.“

Zrazu zastal, pozrel na ňu a ukázal na dvere.

„Sú zamknuté. Okrem mňa a pani Edwinsovej niet v dome nikoho. Telefón pred vami je vypnutý. Mám vás veľmi rád!“

Zmĺkol a potom pochvalne kývol hlavou.

„Trochu ste sa začervenalí — hnevom. Nechvejte sa — možno neskôršie. Stlačili by ste láskavo zvonec — tam je ... hej.“

Poslúchla ho automaticky. Dvere sa takmer zaraz otvorili a do pracovne vošiel vysoký lokaj.

„Počkáte ma v miestnosti pre služobníctvo, Thomas, pokým mladá dáma neodíde — bude treba zaniest' list do schránky.“

Lokaj sa uklonil a odišiel, Pán Harlow sa usmial.

„Ako vidíte, vyvrátil som, čo som tvrdil — že dvere sú zamknuté a že sme v dome sami. Už vás poznám! Nebol som si celkom istý. Prirodzene,

nemám vás veľmi rád — hoc sa mi páčite. A ak by ste chceli zatelefonovať Jamesovi Carltonovi, ráčte si poslužiť.“

„Prezradili by ste mi, prosím,“ prevravela pokojne, „čo to všetko znamená?“

Stál pri písacom stole a vytrvalo a ticho bubnoval po ňom bielymi prstami.

„Už vás poznám,“ odvetil, „a môžem hovoriť celkom otvorene. Vydali by ste sa za muža, na ktorom mi veľmi záleží, za veľkú finančnú odmenu?“

Pokrútila hlavou a Harlow pochválil aj odmietnutie.

„Skvelé! Neodpovedali ste, že vás urážam, ani že by ste sa nevydali za peniaze — nič z filmových, či románových klišé! Boli by ste ma sklamali!“

Aileen objavila čosi, čo ju prinútilo zapochybovať o svojom zdravom rozume; Harlow sa jej zapáčil. Verila v jeho úprimnosť. Možno je podvodník, no na úrovni. V menej vznešených oblastiach ľudských vzťahov ho nebolo možné podozrievať. Cítila sa uňho nezvyčajne bezpečne, iba sa trápila, ako sa trápia ľudia, ktorí si menia ustálený názor pred tvárou vlastných myšlienok, myslenia ovplyvneného predsudkami.

Tvár a belasé oči mal — ako jej povedal James — ako mávajú veľkí generáli a veľkí vrahovia. Hrubé pery a mäsitý nos odpudzovali. No Aileen ani v jedinom mužovi nehľadala boha, či hrdinu. Ani jeden nie je celkom dobrý, ani jediný celkom zlý, iba ak v najvyumelkovanejších drámach.

„Ktovie, či dobre hádam, na čo myslíte.“

Cítila, že vládne tajuplnou mocou: vie čítať myšlienky.

„Mysleli ste si: 'Ktovie, či je taký lotor, ako o ňom vravia ľudia ako Carlton?' Ako ma odmerať? Pôjde to ťažko, nie že reprezentujem veľkosť, ale že plátno, na ktorom maľujem, je velikánske. Slečna Riversová, dúfal som, že máte srdce voľné.“

„Myslím, že ho mám,“ odvetila.

„Čo znamená, že ho nemáte. Chcel som, aby ste sa vydali za niekoho, koho mám rád — za človeka s najmilšou povahou na svete. S povahou, čo som vytvoril zo zmätku a chaosu, z ligotavých svetiel a tajomných zvukov. Rozprávam, akoby som bol bohom, no vravím pravdu. Roky hľadám ženu.“

Nahol sa nad stôl a znížil hlas.

„Môžem vám povedať niečo?“

Neodpovedala, no v očiach jej prečítal, že môže.

„Keby ste boli pristali, bolo by po mne. Sebecky sa mi uľavilo, keď ste

odmietli. Keby ste boli súhlasili, všetko by sa zrútilo do prachu — všetka nádhra skvelého Harlowa! Zostal by iba prach, spomienky a krach!“

Na chvíľku sa jej zazdalo, že je opitý. No Harlow bol triezvy a hovoril veľmi, veľmi rozumne.

„Čudné, pravda? Mám vás rád. Aj Carltona — neškrupulózneho, ale milého chlapíka. Čaká vás pred domom. Aj ten váš spolubývajúci, pán Brown — sledoval vás až sem.“

Otvorila ústa.

„Je detektívom. Carlton sa bojí o vás — podozrieva ma z najhorších úmyslov,“ Zvučne sa zachichotal. „Možno vám raz pomôže. Strašne rád by som vám dal milión.“

Vystrel ruku a ona mu bez zaváhania podala svoju.

„Nepovedali ste mi, za koho ste ma to chceli vydať.“

„Za niekoho so zlatou bradou,“ zasmial sa. „Prepáčte mi ten žartík!“

Vyšla z domu v pomykove, no hneď zastala a z úst sa jej vydral výkrik údivu. Na chodníku stál James Carlton a pri ňom pán Brown, jej spolustravník.

Pán Harlow počkal, kým sa za návštevníčkou nezavreli dvere a potom sa pobral k liftu. Vtom sa od izby pre služobníctvo objavila žltá tvár vedúcej domácnosti.

„Čo chcelo to dievča?“ spýtala sa.

„Slobodu konania,“ odvetil Harlow.

„Nerozumiem ani spolovice, o čom rozprávate,“ ponosovala sa. „Nečudovala by som sa, keby sa z nej vykl'ula špehúnka.“

„Nečudovali by ste sa ničomu, drahá moja,“ podotkol a chytil mriežku na výťahu.

„Nepáči sa mi,“ pokračovala Edwinsová.

„Mne sa naopak páči,“ zmieril sa s rozhovorom. „Požiadal som ju, aby sa vydala.“

„Za vás!“ takmer zvrieskla.

„Nie.“ Mykol hlavou k povale a ostro pokračoval: „Nie som blázon. Mám rozum. Viem čeliť pravde — a to je to najmúdrejšie, čo človek dokáže. Idem k Saulovi Marlingovi.“

Chriplavý hlas ho nasledoval aj do výťahu.

„Šialený nezmysel... strácate čas!“

Zatvoril dvere na Marlingovom apartmáne, klesol do hlbokého kresla a zastonal úľavou. Bradáč s tvárou v šere tienidla na lampe a s podopretou

bradou sa poobzeral.

„Dnes bola rozčúlená,“ oznamoval a chápavo kývol hlavou. „Správala sa priam hrubo, keď som sa ponosoval, že mi ryba nechutila.

„Dnes bola hotová čertica!“ Harlow sa vystrel, že vstane, no rozmyslel si to. „Budeš mať, čo sa ti zažiada, drahý Saul. Ak nie, spravím tu riadny harmatanec. Čo čítaš?“

Marling zavrel knihu a pozrel na nápis.

„Vykladanie snov,“ prečítal.

„Od Freuda! Šmar ju do koša,“ poradil mu posmešne.

„Neveľmi rozumiem,“ priznával sa spoločník.

„Kto vie vykladať cudzie sny, vie čítať aj cudzie myšlienky,“ poznamenal Harlow. „Sníval som namiesto teba, Saul. Vysníval som ti manželku, no ona o tom ani počuť.“

„Manželku!“ strhol sa Marling a ruka sa mu rozochvela vzrušením. „Nechcem manželku — veď vieš!“ — Harlow si zapálil cigaru.

„Hej — ani ona nechce manžela, aj to viem! Teda vykladanie snov, čo?“

Zasmial sa sám pre seba a Marling sa naňho zvedavo zadíval.

„Snívaš dakedy?“ spýtal sa bojazlivo, takmer pateticky.

„Ja? Panebože, akoby nie! Snívam o žartoch.“

Marling nechápal. Mocný muž mu rozprával o „žartoch“ aj predtým, no hoci ich starostlivo vymyslel, okrem neho samého nerozveselili nikoho.

Anglický kriminálnik je poznačený zvláštnou črtou: nezákonný čin alebo činy nikdy neopisuje bombasticky. Akýkoľvek zločin, najmä zločin spáchaný voči osobe, mu je 'žartom'. Chlapík, čo olúpi pokladníka, si s ním 'zažartuje'. Aj podvodník si s obet'ou 'zažartuje'. Aj krádež v obchode možno opísať tak skromne.

Raz počul pán Stratford Harlow uvedený termín a už ho nezabudol. Slovo z tajomného zlodejského žargónu takmer vystihovalo jeho postoj k finančným operáciám — rovnaké pocity v duši aj na tele by mu vzbudil dobrý žart.

Raz napísal istej váženej firme obchodujúcej s kaučukom, že odkúpi všetky jej zásoby za cenu, ktorá by jej priniesla slušný zisk. Firma a jej pobočky zavetrili zisk a cena kaučuku hneď umele stúpla. Čakal tri mesiace a medzitým skupoval kaučuk od kadekoho, len nie od tej firmy a potom raz v noci osvetľovali lodnú dopravu na rieke Mersey vzbĺknuté sklady.

Bol to naozaj znamenitý žart. Pán Harlow sa chichotal celé dni, nie preto, že zarobil obrovské peniaze, ale že sa mu žart vydaril. Len takto zarobené peniaze si cenil.

„Nepáčia sa mi tvoje žarty,“ podotkol Marling vážne.

„Nemal by som ti o nich rozprávať,“ odvetil Harlow a potlačil zívnutie, „no pred tebou nič netajím, Saul Marling. Rád ich konfrontujem s tvojou veľkolepou počestnosťou. Keby ťa rozosmiali ako mňa, utráпил by som sa a ochorel. Pod' hore na strechu na prechádzku, porozprávam ti o najväčšom žarte. Začne sa večerou u mňa a skončí sa dvadsiatimi miliónmi, čo si ktosi zarobí a bude žiť šťastne až do smrti!“

Na Aileen Riversovej bolo badať, že sa musela premáhať, kým vytiahla papierik, čo bola našla pod kozubom v pracovni pána Harlowa. Trápilo ju vedomie, že nezostala na mieste, kam ju ten muž zaradil. Klesla do polutovaniahodných hlbín. Možno hol takým, za akého ho pokladal James, no na svojej úrovni si mohol nárokovať veľkosť.

Keď došla k tomuto záveru, pocítila, že je načas odovzdať papierik Jamesovi.

„Nemienim sa ospravedlňovať,“ priznala sa úprimne. „Vykonal som niečo odporné, ba ani to nemôžem povedať, že kvôli vám. Podľahla som obvyčajnej vulgárnej zvedavosti.“

Zastali pod pouličnou lampou a James roztvoril papier a prečítal odkaz.

„Marling!“ ledva vydýchol „Panebože!“

„O čo ide?“

Zarazilo ju, ako čarbanica ohromila Jamesa. O chvíľu starostlivo poskladal papier a vsunul do vrečka.

„Marling, Ingle, Gibbinsová,“ preriekol starým žartovným tónom. „Dajte dokopy kúsky tejto skladačky, pospájajte, ak dokážete, lístok od pána Marlinga, ktorý si želá papier na písanie, vášho vykričaného uja, ktorý sa pojašil do premietania filmov, kúsok, čo je namiesto Gibbinsovej a jej milovaného Williama Smitha, vysvetlite mi istý list, ktorý nehodili do schránky a nikdy nedoručili, a predsa ho našli v zamrzutej kaluži, a zo všetkého mi poskladajte zrozumiteľný obrázok.“

„O čom mi tu, prepánakráľa, rozprávate?“ spýtala sa beznádejne.

Pokrútil hlavou.

„Neviete. Ani Elk nevie. Ba nie som si istý, či ja viem, no rád by som bol, keby sa nasledovných desať dní minulo čo najskôr!“

Aileen bola podráždená á sama si nevedela vysvetliť prečo.

„Uvedomujete si, ako strašne záhadne sa správate?“ spýtala sa takmer štipľavo „Vždy som sa nazdávala, že tajuplní detektívi sú ilúziou, čo si vymysleli senzácie chtiví spisovatelia.“

„Všetky záhady sú ilúziou,“ odvetil dôležito.

Došli na Oxford Street.

„Boli ste už niekedy v Dolnej snemovni?“ spýtal sa nečakane.

Pokrútila hlavou.

„Nie.“

„Tak pod'te. Uvidíte čosi oveľa zábavnejšie ako film, či hru v divadle, no počujete veľmi málo, čo sa už napovedalo inde a lepšie.“

Snemovňa zasadala, o čom Aileen nevedela, veď ako veľkej väčšine obyvateľstva bola jej činnosť parlamentu zatvorenou knihou. James práve naopak: v politických udalostiach sa vyznal znamenite a na uvedenú tému jej láskavo predniesol stručnú vedeckú rozpravu. Niekdajší tvrdý a pevný duch stranícky umiera, poznamenal. Voliči priveľmi zmúdreli a už ich nemožno kontrolovať nijakou mašinériou. Nedávne doplňovacie voľby boli prekvapením a funkcionári sa znepokojili. Vláda, hoc má veľkú väčšinu, melie z posledného. V ministerskej rade sú nezhody a opozičná frakcia vo vláde mocnie.

Pravdu povediac, ktovieako ju to nezaujímal. No prístup do parlamentu sa jej zapáčil. Vznešený vestibul, široké schodište, hala, v ktorej sa ozývali kroky náhliacich sa mužov, a záhada, čo sa tajila za dverami na konci, vzbudzovali v nej neznáme vzrušenie.

James zmizol a o chvíľku sa vrátil s lístkami. Pobrali sa hore schodmi a onedlho ich vpustili na jednu z galérií.

Prvý dojem ju sklamal. Snemovňa bola oveľa menšia, ako si myslela. Začula hlas. Akýsi plešivý muž sa pomaly knísal z boka na bok a monotónnym hlasom obviňoval vládu, že si málo všíma basingstokský kanál. V snemovni bolo iba zo päťdesiat poslancov a poväčšine sa zhovárali. Rečníka si vôbec nevšímali. V prvom rade sedeli traja starší páni, hlava pri hlave, a radili sa. Jediný, kto rečníka pozorne počúval, bol predseda snemovne uvelebený na krytom stolci.

Snemovňa sa naplňovala. Neprestajne vchádzali ďalší poslanci a sadali si na svoje miesta, prehodiac slovo-dve usadenému susedovi. Rečník

rozprával jednotvárne a vtom James stisol lakeť Aileen a kývol hlavou.

Spoza rečníka vyšiel muž, v ktorom Aileen hneď spoznala Sira Josepha Laytona, ministra zahraničia. Bol vo večernom obleku, ibaže namiesto konvenčného smokingu si obliekol smoking z čierneho zamatu. Sadol si do prvého radu a nenútene sa pohrával s bielymi fúzikmi. O chvíľku si rečník sadol a z prvých radov ktosi vstal a čosi sa spýtal, no dievča nerozumelo čo. Sir Joseph sa strmo postavil, chytil si chlopne na smokingu a naklonil hlavu nabok ako zvedavý vrabec.

Aileen počúvala, ale nerozumela. Chrapľavý hlas a všelijaké rečnícke maniere a gestá ju fascinovali James sa jej dotkol ruky.

„Idem k nemu. Počkali by ste ma v hale?“ zašepkal a dievča prikývlo.

O chvíľu minister zahraničia vyšiel zo snemovne, kývol Jamesovi rukou na pozdrav a chytil ho pod pazuchu.

„Tak čo je nového?“ spýtal sa, keď vošli do jeho miestnosti „Zasa Harlow, však? Čo temné s zlovestné sa robí v medzinárodných diplomatických kruhoch?“

Zachichotal sa na žarte, sadol si za veľký písaný stôl a pribral sa napchať si fajku z plechovky, čo stála pred ním.

„Harlow, Harlow!“ doložil bodro, no netrpezlivo. „Každý mi spomína Harlowa! Musím sa s tým chlapíkom pohovárať. Vo štvrtok dáva večeru a prisľúbil som mu, že sa tam zastavím cestou do parlamentu.“

„A akú si našiel zámienku na večeru?“ spýtal sa James zvedavo.

Minister sa zasmial

„Je tajným diplomatom, ak vám to vyhovuje Narafičil veľmi nepríjemnú škriepku, ktorá sa mohla skončiť konfliktom — no bola z toho iba šarvátka medzi dvoma krvilačnými banditmi — a teraz dáva večeru na počesť vyslancov zainteresovaných dvoch štátov, aby ich pomeril. Na večeru nie, ale na recepciu po večeri pôjdem.“

„Tak.“ spýtal sa potom, „čo nového?“ Ja som sa prišiel opýtať, čo nového, Sir Joseph,“ odvetil James. „Z oblaku teda nebude pršať?“

„Pah!“ namietol minister netrpezlivo, „vraj z oblaku!“

„Mám na mysli bonnský incident,“ spresnil James a Sir Joseph vybuchol.

„Akýže incident! Obyčajná vulgárna výmena názorov medzi starším a nafúkaným štábnym plukovníkom a bezočivým francúzskym poddôstojníckym šteňaťom! Francúzi mladíka disciplinárne potrestali a plukovníka pozbavili miesta na ministerstve vojny. A je koniec takzva-

nému incidentu.“

O chvíľu sa James pripojil k dievčaťu a dozvedel sa, že parlament sa jej ktovieako nepáčil. James sa jej v ten deň videl dosť nudným spoločníkom. Možno bola na vine jej nálada. Rozprávala zväčša ona a James odpovedal jednoslabične, alebo vôbec nie. Poznala ho už pridobre a tušila, že sa stalo čosi nezvyčajné, a tak si neuťahovala, že mlčí.

Pred dverami do penzionátu sa jej spýtal:

„Neprekáža vám, že Brown tu ešte býva?“

„Chcela som sa o ňom pozhovárať,“ odvetila. „Prečo ma sleduje — tak sa to povie, pravda?“

„A prekáža vám to?“

„Nie,“ pokrútila hlavou. „Skôr zabáva.“

„Zmysel pre humor je znamenitá prednosť,“ poučil ju na rozlúčku.

Elk nebol v Scotland Yarde. James zašiel na Great Eastern Road, kde inšpektor býval. Priam ho zamrzelo, keď sa dozvedel, že Elk vie už všetko n večeri u Harlowa

„Dopočul som sa o nej až popoludní,“ podotkol Elk. „Keby si bol v Scotland Yarde, bol by som ti povedal — pomerenie zorganizovali až včera. Neboli by sme nič vedeli, nech nás Harlow nepožiadá o dvoch policajtov, čo majú mať službu pred domom. Šikovný chlapík ten Harlow.“ Malými očkami sa skúmavo a vážne díval na Jamesa. „Ešte ti čosi prezradím, synak — Raty si kúpili novú administratívnu budovu na Moorgate Street. Zabudol som, ako sa volá, čo budovu kupoval, no včera ju prevzal Ellenbury a dopravil do nej dupľovaný štáb. Chlapíka by sa vyplatilo navštíviť.“

„Chlapíka navštívim,“ odvetil James. „Teraz je čím: advokátom či finančníkom?“

„Advokátom, no vo financiách je doma ako v paragrafoch. Vidí sa mi, že je na zlých chodníčkoch. Nikdy sa naňho nikto neponosoval, no raz sa čosi šuškalo o jeho finančnej situácii. Kedysi bol právnym zástupcom náramne podozrivých ľudí, a vidí sa mi, že na burze prišiel o peniaze.“

„To je ten, čo býva v Norwoode?“

Elk prikývol.

„V Norwoode,“ doložil rozvážne, „odkiaľ dostávala pani Gibbinsová listy. Čudné, že ho nepoznáš — koniec koncov ani ja ho nepoznám.“ Zamyslel sa „Nechcel si, aby sa Harlow nazdával, že sa zaujímaš o prípad Gibbinsovej.“ Zadumane si počúchal nos. „Hej, to je ono. Nepozná ťa.

Zájdí k nemu pod dajakou zámienkou, no buď opatrný!“

„Ako chodíeva z Norwoodu do City?“

Elk pokrútil hlavou.

„Takých chlapíkov nestreneš vo vlaku,“ poučal ho Elk. „Chodíeva autom, čo platia Raty. Býva v Royalton House. Stará tehlová škatuľa pri Crystal Palace. Býva s manželkou-invalidom. Nech nie je Harlowovým priateľom, nemali by sme mu Čo vyčítať. A z inakade sa k nemu priblížiť nedá. Pracuje na Theobald's Road, nie v Norwoode. A keď ta zájdeš, privíta ťa úradník a povie ti, aby si prepáčil, ale za najbližších desať rokov sa pán Ellenbury nemá kedy s tebou zísť. No možno by čo to prezradil, keby si sa dostal k nemu.“

„A je isté, že Ellenbury pracuje u Harlowa?“

„Či pracuje uňho?“ Elk pohrdavo, no neomylné trafil slinou do ohňa. „Či vraj! Sú ako bratia — po istú hranicu. Možno si zabudol na policajnú stanicu, čo starý Harlow daroval vďačnému národu. Pozemok kúpil a príkazy staviteľom dal Ellenbury. Nikto netušil, že sa z budovy vyklúje policajná stanica. Keď sa položili základy a vytiahli múry meter nad zem, trochu sa štrajkovalo, lebo na stavbe robili cudzí robotníci, a tak ich všetkých poslali nazad do Talianska, Nemecka, a bohvie, kde ešte. No a tam sme si všimli Ellenburyho.“

James si zaumienil vykročiť smelšie, no advokát sa už prichystal na návštevu.

Pán Ellenbury býval vo veľkom osamelom dome medzi Norwoodom a Anerleyom. Dom bol hnusný už v dobe, keď budovy hranaté ako škatule prinášali svedectvo o zvláštnej mentalite staviteľov viktoriánskej doby a keď sa omietka pokladala za účinný a umelecký prostriedok na zakrytie zlej murárskej roboty. Dom mal tvar kocky a z dolnej strednej časti obrátenej na cestu vybiehalo dlhé kamenné schodište obopnuté omietnutým zábradlím. Okná boli z troch strán, podlhovasté a rovnako od seba vzdialené.

Royalton House stál uprostred dvoch jutár zeme a mohol sa pochváliť ružovou záhradou, kriketovým trávnikom, zeleninovou záhradou, skromnou besiedkou a cvrkajúcou fontánou. Po záhrade stálo roztrúsených viacero nevkusných sôch — predstavovali slávne mytologické bytosti — kedysi lacno kúpených na miestnej výstave božstiev a vytesaných do kameňa tak anatomicky verne, že urážali oko mladého človeka.

Keď sa pán Ellenbury kedy-tedy uvoľnil z práce, zdržiaval sa v miestnosti pochmúrne vytapetovanej. Manželka ju volala „pracovňou“, a služobníctvo „pánovou izbou“. Miestnosť bola vysoká, čudných proporcií, v zime studená a neveselá, napchatá nevhodným nábytkom — okrúhle stoly, ťažké vysoké sekretáre a križom v kúte diván vypchatý konskou srst'ou — no pretlačiť k nemu sa dalo, len ak ste odtisli ťažký hráčsky stôl. V izbe si mal pán Ellenbury práve len kde sadnúť a hádam nič viac.

V ten decembrový večer sedel za svojim písacím stolom a zamyslene si obhrýzal nechty. Na pod'obanej tvári sa mu zračila hlboká ustarostenosť. V celoživotnom boji o udržanie svojich finančných prostriedkov na úrovni ambícií pán Ellenbury predčasne zostarol. Miloval kone, nie cudzie kone, čo občas vídaval na dostihoch, ale kone, čo by mal vo vlastnej stajni, kone, čo by sa obzreli, keby začuli známy hlas, kone, čo by v ligotavom postroji uháňali bok po boku zapriahnuté v koči vidieckou cestou.

Všetci máme svoje sny. Pán Ellenbury sa maznal štyridsať rokov so svojím snom: prísť na prehliadku koní s dvoma bujnými ovenčenými tátošmi, čo by hádzali hlavou a ihrali nohami, a potom odísť za potlesku divákov a so stuhami za prvú cenu poletujúcimi od zubadiel. Nemálo nás sníva menej šľachetne.

Šťastie mu nežičilo pri koňoch, ani v rodine. Pani Ellenburyová bola invalid. Lekárom sa nepodarilo zistiť, akú má vlastne chorobu. Prišiel k nej

istý odborník z West Endu a poradil jej, aby si zavolala iného. Druhý špecialista jej poradil tretieho. Prišiel tretí a všeličo sa jej vypytoval. Nemával dakto z rodičov halucinácie? Neboli rodičia hysterici? Neskúsila by pani Ellenburyová každý deň vstať, povedzme na polhodinku?

Pravdu povediac, pani Ellenburyová prežila od narodenia takmer všetko, čo prežíva väčšina ženského pokolenia — pracovala, rozkazovala slúžkam, poriadala večierky, chodila na návštevy, do divadla, hrala kriket a tenis, no pred dvadsiatimi rokmi zistila, že niet väčšieho pohodlia, ako ležať v posteli. Stala sa invalidom, dala si nosiť z verejnej knižnice trikrát toľko kníh ako predtým a solídne sa oboznámila s rozkladom spoločnosti, ako ho zobrazujú spisovatelia pokladaní za authority vo sfére nepochopených manželiek.

V Istom zmysle manželkin neduh pánu Ellenburyovi celkom vyhovoval. Keď sa presvedčil, že manželka — prechovával k nej najpriateľskejšie city — nemá bolesti, rád sa vrátil k staromládeneckému životu. Každé ráno, aj večer — ak sa vrátil vo vhodný čas — zašiel k nej do izby a spýtal sa:

„Tak, ako sa máme?“

„Rovnako — nie horšie.“

„Znamenite! Chcela by si niečo?“

„Nie, nič — mám všetko.“

Dakedy bol rozhovor trochu inakší, ale celkove deň za dňom rovnaký.

V ten večer sa Ellenbury vrátil domov neskoro a unavený. Zvyčajne usmerňoval syndikát Rata zo svojej kancelárie, vlastne predtým ho pri operáciách spoločnosti nikdy nebolo vidieť. No nová Harlowova transakcia bola priam gigantická a Ellenbury musel vyjsť na svetlo božie, a tak sa o konexiách, z ktorých ho podozrievali všetky vážene firmy v City, dozvedela verejnosť. A to ho bolelo. On, čo kedysi tajne okrádal svojich klientov a systematicky defraudoval peniaze a čo by možno, nebyť pomoci Stratforda Harlowa, bol väzňom v Dartmoore, chodil teraz so znamením hanby na čele: verejnosť vedela, že je v styku s firmou zlej povesti.

Bol Harlowovou kreatúrou, jeho otrokom. Boľavé miesto na jeho sebaúcte sa nikdy nezahojilo. Bolo mu osviežením dumať o svojom hanebnom osude. Harlowa nenávidel zlomyseľnou nenávisťou, akú by za miernou zostarnutou tvárou nik netušil.

Jemu bol Stratford Harlow stelesnením zla, diabol na zemi, čo mu skul dušu putom peňazí. Odnedávna už nesníval o koňoch. Sen bol nejasný, bez začiatku, bez konca a celý o poníženom Harlowovi.

Harlow v reťaziach pod hrozným oblúkom a Harlow na vrchole slávy olúpený o víťazstvo. A vždy je pri tom Ellenbury, posmieva sa, chichoce, výsmešným prstom ukazuje na muža, ktorého zruinoval, alebo nočnou hodinou uteká cez kanál s kufrom napchatým rozprávkovou sumou, čo ukradol svojmu pánovi.

Pán Ellenbury si obhrýzal nechty.

Onedlho začnú do Rát prúdiť peniaze — celé dni bude podpisovať šeky, vybavovať zmenky — zmenky ...

Dáte zmenku do banky a zmenka sa premení na číslice vo vkladnej knižke. No zmenku môžete predložiť pokladníkovi a dostanete za ňu peniaze. Občas používal Harlow inú metódu — doláre vymenil za libry, libry za švajčiarske franky, švajčiarske franky za zlatky, kým sa totožnosť pôvodnej platby nezmenila na nepoznanie.

Zmenky...

V izbe nad ním mu ležala manželka v posteli pohrúžená do úlohy grófkы. Pani Ellenburyová mala peňazí málo, no dom bol jej a rozumnými výdavkami si mohla zvýšiť príjmy.

Zmenky...

Svetlofialové, belasé, červené. 'Zaplaťte podľa príkazu...' toľko a toľko tisíc dolárov, alebo rupií, či yenov.

Harlow sa do toho nikdy nemiešal. Iba mu dal presné inštrukcie, čo sa bude robiť s peniazmi, na ktoré účty ich previesť a to bolo všetko. A na konci transakcie pohodil tisíčku či dve pomocníkovi ako psovi kosť.

Ellenbury sa nikdy nemal tak dobre ako u Harlowa. Nebývalo mu zle od žalúdka, keď sa stretol s riaditeľom banky, ani pohľad na neznámeho muža pred domom ho už nenapíňal zlým tušením. A kedysi videl v každom neznámom úradníka zo súdu.

No zvykol si na blahobyt a nenávisť k zdroju hojnosti sa mu stala normálnym duševným stavom a úľavou mysle.

Otrok — prinajmenšom človek vyslobodený z otroctva. Harlow kývne prstom a on musí utekať k nemu. Harlow si vyjde dakde autom na výlet, pošle telegram 'Čakajte ma ...' hockde na neprístupnom mieste, a on musí zložiť prácu a rýchlo sa ta ponáhať. On, Franklin Ellenbury, úradník na najvyššom súde, absolvent slávnej univerzity, múdry, nadaný človek.

Nečudo, že si pán Ellenbury obhrýzal nechty a myslel na zmenky, na slnečné kaviarne, na galérie, ktoré už dávno chcel vidieť. A napokon, keď sa nasýti cestovaním, vila pri Florencii, pomarančový hájik, popínavé

rastlinstvo na stenách a nefritovozelené žalúzie.

„Prišiel k vám niekto, pane.“

Bolestivo sa vytrhol zo zasnenia.

„Ku mne?“ Hodiny na písacom stole ukazovali štvrt' na dvanásť. Všetko v dome okrem ukonanej slúžky spalo. „Ale teraz? Kto je to? Čo chce?“

„Je pred domom, vo veľkom aute.“

Mechanicky skočil na nohy a vybehol z izby.

Harlow!

Neuráčilo sa mu, svini, vystúpiť, ale si ho zavolať, ako psa, ku kolesám.

„Ste to vy, Ellenbury?“

Hlas z tmavého auta bol jeho.

„Áno, pán Harlow.“

„Budú sa vás vypytovať na tú Gibbinsovú — pravdepodobne zajtra. Akiste príde Carlton — zistil, že sa listy posielali z Norwoodu. Prečo ste ich neposielali z mesta?“

„Nazdával som sa ... nazdával som sa ... že ... Nechcel som ich posielat', kde mám kanceláriu.“

„Aj tak ste ich mohli poslať z mesta. A nesnažte sa zatajiť, že ste ich vy posielali. Gibbinsová slúžila vo vašej rodine dlhé roky. Raz ste mi spomenuli, že ste mali slúžku podobného mena ...“

„Už nežije ...“ začal Ellenbury.

„Tým ľahšie sa vám bude klamať!“ odvetil Harlow. „V Ratách ide všetko hladko?“

„Všetko, pán Harlow.“

„Dobre!“

Advokát stál pred schodmi a díval sa za červeným svetielkom, pokým auto nezmizlo na ceste.

Taký bol Harlow! Nežiadal, rozkazoval. 'Spravíte toto a toto', a ani na okamih nezapochyboval, že sa rozkaz splní.

Ellenbury sa pomaly vrátil do pracovne, poslal slúžku spať a až do včasných ranných hodín študoval európsky cestovný poriadok — Madrid, Mníchov, Bukurešť, všetko utešené mestá.

Keď šiel popri manželkinej spálni, zavolala naňho.

„Dnes sa cítim akosi zle,“ oznámila mu popudlivo, keď vošiel. „Nemohla som zaspať.“

Upokojil ju. Vedel, že o desiatej zjedla porciu, aká by stačila chlapovi, čo dvíha kolom.

Pán Harlow správne načasoval výstrahu. Ako dobrý generál vedel predpovedať pohyb nepriateľa. Na druhý deň dopoludnia prišiel James do advokátovej kancelárie na Theobald's Road. Prísny úradník ho nechcel k nemu vpustiť a James vytiahol navštívenku.

„Vezmite to pánu Ellenburymu, hádam ma prijme,“ doložil.

Úradník sa vrátil o chvíľku a zaviedol ho do komôrky ako dľaň. Pán Ellenbury vstal spoza drobnučkého písacieho stola a podával mu chabú, vlhkú ruku.

„Dobré ráno, pán inšpektor,“ privítal ho. „Zo Scotland Yardu k nám chodieva málo návštevníkov. Smiem vedieť, v akej veci ste prišli?“

„Vyšetrujem smrť istej Gibbinsovej,“ odvetil návštevník.

Pán Ellenbury sa nenaplašil. Pomaly naklonil hlavu.

„Čo ju pred niekoľkými týždňami vytiahli z Regent's Canal. Pamätám súdne vyšetrovanie,“ odpovedal.

„Jej matka Luise Gibbinsová dostávala štvrťročne dôchodok trinásť libier, čo ste jej, ako som sa dozvedel, posielali vy.“

Vystrelil naslepo, že sa advokát zľakne a prezradí sa, no pán Ellenbury znova naklonil hlavu.

„Áno, pravda-pravdúca,“ odpovedal. „Poznal som jej matku, skvelú starú dámu, istý čas pracovala u mňa. K mojej chorej manželke bola veľmi milá, a tak som jej posielal dôchodok. Kým sa prípad nedostal na súd, ani som nevedel, že sa utopila. Potom som sa však informoval.“

„Dôchodok jej prestal chodiť skôr,“ poznamenal James Carlton a advokát hneď prikývol.

„Iba sa oneskoril, nie prestal chodiť,“ opravil ho Ellenbury. „Peniaze som neposlal čírou náhodou — bol som totiž našťastie, či na nešťastie, ochorel práve v deň, keď som odosielaval peniaze. Až na úrade som sa dozvedel, že sa pani Gibbinsová utopila. Keby sa nebola utopila a ja by som bol zistil, že jej matka už nežije, bol by som ju udal na súde — veď neoprávnene prijímala cudzie peniaze.“

Carlton si uvedomil, že ho advokát očakával a že prameň informácii vyschol predčasne. Ak by sa vypytoval ďalej, Harlowovo podozrenie by sa zmenilo na istotu. Bolo treba skončiť výsluch.

„To by bolo všetko, pán Ellenbury,“ doložil s úsmevom. „Prepáčte, že som vás otravoval. Annie Gibbinsovú ste nepoznali?“

„Nie,“ odvetil Ellenbury, ale tak dôrazne, že James mu hneď a zaraz uveril. „Ubezpečujem vás, ani som netušil, že je na svete.“

Odišť od jedného advokáta k druhému bolo celkom prirodzené. O to prirodzenejšie, že pán Stebbings úradoval neďaleko a Jamesovi sa ukazovala prinajmenšom príjemná možnosť — uvidieť Aileen.

Keď vošiel, trochu sa začudovala.

„K pánovi Stebbingsovi? ... Ale načo ...? Prepáčte, nie som taká zvedavá, ako vyzerám,“ dodala kajúčne.

Pána Stebbingsa neprekvapilo nič, a tak Jamesa prijal hneď a vypočul si ho bez komentára.

„Ste si istý, že odišiel do cudziny?“ spýtal sa James.

Pán Stebbings bol advokát a priopatrný, aby si bol v niečom istý.

„Prevzal lístok a podľa všetkého odišiel na lodi. Bol v zozname pasažierov. Slečna Alice Harlowová si to dala zistiť. Nazdávam sa, že jej veľmi záležalo, aby sa Marling s pánom Harlowom už nikdy nestretol. Viac vám, obávam sa, neviem povedať.“

„Aký to bol chlapík? Hej, viem, bol divoch, akomak aj čudák, lenže vedel by Harlow ovládať takého?“

Po masívnej advokátovej tvári preletel veľmi vzácny úsmev.

„A je na svete niekto, koho by Harlow nevedel ovládnuť?“ spýtal sa sucho. „Veľmi málo viem, čo sa robí mimo mojej profesie, no i z toho, čo som sa dozvedel, sa nazdávam, že Harlow je tyran. Slovo som použil v pôvodnom historickom zmysle,“ poponáhlal sa dodať.

James sa opatrne usiloval dozvedieť ešte čo-to o Harlowovi a jeho živote spreď viacerých rakov. Zaujímal ho najmä závet, ktorého kópiu zrejme videl v Somerset House, no advokát bol neoblomný. Iba naznačoval, že by o bývalom klientovi povedal aj viac, ak by sa James preukázal súdnym príkazom, alebo ak by šlo o dajaký temný prípad. No takto ...

Aileen nebola vo svojej miestnosti, keď odchádzal. Trochu postál, že ju ešte uvidí, no sekretárka bola — čo ju zlostilo, treba dodať — u druhého šéfa. Z Bloomsbury odišiel s pocitom, že z advokátov nevytiahol všetko, čo sa dalo.

Na rohu Bedford Place stál pri chodníku belasý rolls. Zamyslený James by bol prešiel popri ňom a ani ho nezbadal, nech si muž, čo sedel za volantom, nevytiahne spomedzi bielych zubov dlhú cigaru a naňho nezavolá. James sa zvrtol. Muž za volantom bol posledným človekom,

ktorého James dúfal uvidieť v prozaickom prostredí na Theobald's Road.

„Myslel som si, že ste to vy,“ pokračoval Harlow veselo. Jeho spôsoby boli ukázkou srdečnosti. „Šťastné stretnutie.“

„Komu z nás?“ usmial sa James, laktom sa oprel o okienko a zadíval sa Harlowovi do tváre.

„Obom, dúfam. Podťe dnu, zaveziem vás, kam idete. Chcem vás dakde pozvať, aj vám čosi navrhnúť.“

James otvoril dvierka a vošiel. Harlow sa obratne prepletal rušnou dopravou a napokon došiel na Bedford Square.

„Neprekážalo by vám, keby som vás zaviezol ku mne? Hádám by ste si našli trochu voľného času.“

James prikývol zvedavý, čo mu chce navrhnúť. No Harlow celou cestou rozprával iba o maličkostiach. Návštevníka zaviedol do utešenej pracovne, pohodil ťažký zimmník a čiapku na jednu z červených pohoviek, zvrtol otáčivú stoličku, že sa zavrtela ako vlčok, a sadol si.

„Ktosi nás sledoval,“ poznamenal. „Zazrel som ho kútikom oka. Chlapík zo Scotland Yardu! Človeče, ste zákonu náramne vzácny!“ Zachichotal sa. „No nezazlievam vám, že mi nedôverujete! Podľa mojej teórie je lepšie mať pod policajným dozorom desať nevinných ľudí, ako dať ujsť vinníkovi. Iba ma dakedy akomak znervózňuje, že ma sledujú. Prirodzene, mohol by som tomu urobiť koniec raz-dva. Kuriér sa predáva — mohol by som kúpiť noviny a potvorsky vám znepríjemniť život. V parlamente by mohli zo desiatich poslancov narobiť krik a spýtať sa, čo vlastne chcete. Slovom, milý Carlton, toľko spôsobov by som vedel, ako znivočiť vás a vášho bezprostredného šéfa, že sa mi nepopracú do hlavy!“

Jamesa pojal znepokojivý pocit, že sa Harlow vôbec nechvasce.

„No nezáleží mi na tom,“ pokračoval milionár, „trochu otravuje, no väčšmi zabáva. Na mňa zákony takmer neplatia! Znie to hlúpo!“ Plesol sa po kolene a na plné ústa sa rozosmial. „A predsa je to tak, veď to viete! Nikdy sa ma ani nedotknete, ak prirodzene, nevyvediem takú hlúposť, že aj polícia pochopí, že porušujem zákon!“

Zmlkol, čo povie James, no podínšpektor Carlton bol rád, že sa hostiteľ tak rozhovoril. Vtom vošiel do pracovne lokaj, tlačiac pred sebou vozík na dvoch kolesách, a v koši na ňom prekvapený James zočil striebornú čajovú súpravu, fľašku whisky, sífón a poháre.

„Nepijem,“ vysvetľoval Harlow. „Vravím 'nepijem', no treba rozumieť 'pijem málokedy'. No zlozvyk piť čaj som pochytal už v ranej mladosti,“

Zdvihol fľašu. „Vám ...?“

„Tiež čaj,“ odvetil James a pán Harlow naklonil hlavu.

„Možno z toho dačo bude,“ dodal a keď lokaj odišiel, zanesol čaj na písací stôl a sadol si.

„Ste veľmi rozumný mladík,“ začal nečakane a Jamesovi sa zabeleli zuby v skeptickom úsmeve. „Takmer som si želal, aby ste pripustili, že máte talent. Nenávidím skromnosť, ktorou sa človek podceňuje. Ste rozumný. Sledujem vašu kariéru a zaujímali ma vaše začiatky. Keby ste boli občajným podínšpektorom, ani by som sa o vás neobzrel. No vy ste inakší ako tí druhí.“

Znova zmlkol, akoby očakával, že detektív zaprotestuje, no James Carlton ani slovom, ani gestom nenaznačil, či schvaľuje alebo popiera vysoké uznanie.

„Ja som boháč,“ pokračoval Harlow. „A predsa by sa mi zišla vaša pomoc. Nežijete v blahobyte, pán Carlton. Okrem platu môžete mať do roka takých štyristo libier, čo je niekomu, kto skôr-neskôr zatúži po vlastnom domove, žene, rodinke ...“

Sugestívne zmlkol.

„Navrhujete mi teda zlepšiť si finančnú situáciu?“ ozval sa James.

Harlow sa usmial.

„Posmievate sa. Hlas vám znie sarkasticky. Nazdávate sa, že otázka peňazí je pod vašu dôstojnosť. Môžete si dovoliť smiať sa, no na peniaze sa treba dívať veľmi vážne. Ponúkam vám päťtisíc ročne.“

Vstal, aby ponuku ešte zdôraznil, pomyslel si James.

„A čo by som robil?“ spýtal sa pokojne.

„Chránili by ste moje záujmy,“ odvetil akoby bičom pleskol. „Podporovali by ste ich svojím skvelým mozgom a chránili ma, keď žartujem! Lúbim žarty — psinu. Nezdržím sa smiechu, keď vidím mrviť sa počestného človeka. Päťtisíc ročne a všetky výdavky po najvyššiu hranicu. Máte radi hry? Ukážem vám hru, že sa budete váľať smiechom! Tak čo poviete?“

„Nie,“ odvetil James jednoducho, „žarty ma nenadchýnajú.“

„Naozaj?“ uškrnul sa Harlow. „Škoda! Možno by ste na nich zarobili milión. Nenavádzam vás na nič, čo by sa priečilo vašim zásadám, no škoda.“

Jamesovi sa zdalo, akoby v Harlowovom hlase zaznela úprimná ľútosť.

„Vážim si vaše stanovisko,“ pokračoval milionár rýchlo. „Nechcete

vstúpiť do mojich služieb. Som vám hádam nesympatický?“

„Radšej mám svoju prácu,“ odvetil James.

Harlow sa usmial široko a zhovievavo

„Mám ešte jeden návrh: pozývam vás na večeru a na recepciu, čo bude u mňa vo štvrtok na počesť delegácie so Stredného východu. Pokladajte to za znamenie mieru.“

James sa usmial.

„Pozvanie prijímam rád, pán Harlow.“ odpovedal „Kde by som našiel Marlinga?“ spýtal sa nečakane.

Ledva to vyriekol, už si v duchu vynadal za bláznivú otázku. Vôbec sa nechystal spýtať sa tak hlúpo a bol by sa najradšej nakopal za sprostý impulz, čo v zlomku sekundy vyradil z činnosti jemný mechanizmus vyšetrovania..

Stratfordovi Harlowovi sa na tvári nehol ani sval.

„Marlinga?“ zopakoval. Čierne obočie sa nachmúrilo a bledé oči sa neprítomné zahľadeli na detektíva. „Marlinga?“ zopakoval ešte raz. „Kde som len počul to meno? Hádam nemáte na mysli môjho niekdajšieho tútora! Panebože, taká otázka! Nepočul som o ňom, odkedy odišiel do Južnej Afriky, či dakde inde.“

„Nie do Argentíny?“ naznačil James.

„Do Argentíny? Nie som si istý. Haj, tak je — do Pernambuca ... zomrel tam na .. . choleru!“

Ohrnul dolnú peru. Harlow sa chystal zaútočiť.

„Pravdu povediac, s Marlingom som sa priatelil nie ktovieako. Zaobchádzal so mnou ako s dieťaťom, neviem si pomyslieť naňho bez hnevu! Marling! Mám naňho tie najnepríjemnejšie spomienky! Sťahovanie z jednej mizernej vily do druhej, upravené záhrady, jeho odporné grécke a latinské verše, diferenciálne rovnice a všetka tá hrozná takzvaná výchova, pri ktorej z bojazlivého chlapca priam zodierajú kožu. Prečo sa spytujete?“

„Informuje sa o ňom jeho bývalý kolega.“ Spomenul meno a pocítil sa istejšie — bolo to meno Marlingovho vrstovníka, konškolára z univerzity. Nie nadarmo si James celé predpoludnie prezeral staré univerzitné zoznamy. Harlowovi meno zrejme nikoho nepripomínalo,

„Tuším ho bol Marling spomínal,“ poznamenal. „No vyše dvadsať rokov je dlhá doba a človek je tvor zabudlivý! Možno vás nechtiac klamem! Ako viem...“

Pokrútil hlavou,Marling nežije. Absolútny dôkaz nemám, no ak si

želáte, dám prípad vyšetriť. Argentínska vláda urobí všetko, čo si zaželim.“

„Ste šťastlivec,“ zasmial sa James a vystrel ruku.

„Ktovie,“ zadíval sa naňho Harlow uprene. „Ktovie! A ktovie, či ste aj vy, pán Carlton,“ zatiahol pomaly, „alebo či budete!“

James Carlton mu nevedel odpovedať.

Už bol vo dverách, keď naň Harlow zavolať:

„Dlhujem vám ospravedlnenie,“ vysvetľoval James sa nazdával, že má na mysli návrh, o ktorom pred chvíľou rozprával, no mylil sa.

„Bola to surovosť a urážka, pán Carlton, no vášnivo ľúbim experimenty. Keď žili naši predkovia, boli také metódy účinné, a ja som tvrdil, že ľudská náтура sa nevelmi zmenila.“

Carlton počúval v pomykove.

„Sledujem vás, ale nie celkom rozumiem,“ priznal sa.

Harlowovi sa zabeleli zuby v úsmeve a v bledých očiach mu zažiarila radosť.

„Nie vy ste sledovali mňa, ale ja vás, Bola to surovosť. Naozaj sa hanbím za seba!“

James prešiel už polovicu cesty do Scotland Yardu, keď mu svitlo. V záhadnom ospravedlnení vyslovil pán Stratford Harlow ľútosť nad útokom, čo bol zaranžoval na Long Acre.

James zastal a poškrabal sa na hlave.

„Ten chlap mi ide na nervy,“ konštatoval nahlas.

Správa, že pán Stratford Harlow bude vo svojom dome na Park Lane hostiť delegátov zo Stredného Východu, nebola taká dôležitá, že by si zaslúžila ktovieakú pozornosť v londýnskej tlači — v trojriadkovom stĺpčeku celkom dolu sa uvádzal dátum a hodina večere a recepcie. Jamesovi ani to nebolo treba, lebo na druhý deň dostal poštou pozvanie, aby sa láskavo dostavil na recepciu.

„Mňa mohli pozvať na večeru.“ ozval sa Elk. „Najmä preto, že je zadarmo. Stavím sa, že ten vtáčik má znamenité cigary.“

„Napíš mu, určite by ti poslal celú škatuľu,“ radil mu James a Elk smrkol.

„To by bolo proti záujmom polície,“ odvetil cnostne. „Myslíš, že by mi poslal, keby som ťa spomenul?“

„Poslal by ti celú úrodu z Havany,“ ubezpečoval ho James. „Mne dal samé vybrané. Slovom, na recepcii sa ujde dosť cigár aj tebe.“

„Mne?“ Elk sa viditeľne potešil. „Ibaže mne neposlal pozvanie.“

„Neboj sa, pôjdeš,“ ubezpečoval ho James. „Rád by som vedel, čo zamýšľa s tou recepciou. Báječné, že chce pomeriť tých banditov, ale načo ten slávnostný večierok v Londýne?“

„Možno má dievča a chce sa pochváliť,“ naznačil Elk bezmocne.

„Máš biedny mozog,“ konštatoval James.

V ten týždeň sa v Londýne neobracal iba on. Každý večer chodieval s Elkom postáť si oproti novej budove Rata na Moorgate Street. Všetky okná vysvietené, posláci vchádzali a vychádzali, ba aj Ellenbury — zvyčajne si dával pozor, aby sa verejnosť nedozvedela, že spolupracuje s Ratou — býval v kancelárii až do tretej rána, ako sa James dozvedel od tajného, ktorého mal v budove.

Scotland Yard má po svete veľa agentúr a Jamesovi sa pomaly začínala črtáť činnosť Rát v plnom rozsahu.

„Ešte nepredávajú, ale sa chystajú,“ hlásil James šéfovi v Yarde. „Bude to najväčší ťah na burze, aký zažila naša generácia.“

Šéf bol nepriateľom mladíckych superlatívov.

„Ak by špekulácie na burze boli prečinom, nemal by som susedov,“ poznamenal ťadovo. „Takmer každý sa občas splaší. Ako viem, trh je ustálený a zdravý. Ak je Harlow naozaj za tým všetkým, určite púšťa peniaze dolu vodou. Prečo nezájdete za ním a rovno sa ho neopýtate, o čo

mu ide?“

James vystrúhal grimasu.

„Budem s ním dnes na večierku,“ odvetil James, „no veľmi pochybujem, že sa mi podarí votrieť sa mu do priazne!“

Elk nebol spoločenský tvor. Zarmucovalo ho, že v celom policajnom zbore londýnskom nebolo medzi šaržami menej vzdelaného človeka ako on. Rok po rok bolestivo pravidelne prepadával na skúške, bez ktorej ho nemohli povýšiť na inšpektora — nie a nie zložiť skúšku z dejepisu. Roky nástupov kráľov a vynaliezavé úkladné vraždy ho doháňali do zúfalstva. Napokon, čo mu nedožičili knižné vedomosti, zabezpečili mu zásluhy a Elk dostal hodnosť inšpektora.

„Ako vyzerám?“

Vošiel k Jamesovi vyparádený na recepciu a slávnostne sa pred ním obracal, aby poukazoval nezvyčajnú nádheru večerného obleku. Frak vyhladený, no amatérsky vyčistené nohavice páchli benzínom a košeľa zmäkla a zožltla vekom.

„Trápi ma biela vesta,“ ponosoval sa, „Vraj sa biele vesty berú iba na svadbu. No som si istý, že spoločnosť bude vyberaná. Ty budeš mať bielu vestu?“

„Pravdepodobne,“ upokojoval ho James. „Ale si fešák, Elk!“

„Budú ma pokladať za čašníka, no na to som si už zvykol,“ pokračoval Elk. „Minule som na večierku roznášal pijatiku. Toľko mi jej nikdy neprešlo cez ruky!“

„Povedz mi, kde ťa nájdem,“ zaujímal sa James, zápasíac s frakom. „Možno ťa budem súrne potrebovať.“

„Pri výčape,“ odvetil Elk lakonicky. „Ak výčap volajú bufetom, tak pri bufete!“

Pred Harlowovým domom postával hlúčik zvedavcov a uličkou medzi nimi pod pásikavou plátennou strieškou vchádzali hostia do haly, pokrytej veľkými kvetináčmi. Po prvý raz videl James všetko miliónárovo služobníctvo. Lokaj pri dverách mu vzal pozvánku, no na Elka — nedbalo prešiel popri strážcovi — sa neopýtal.

„Biele vesty!“ zasyčal. „Vedel som, že spoločnosť bude vyberaná!“

V širokých dverách do knižnice otvorených dokorán prijímal hostí Harlow. Bolo po večeri a hostia stáli v polkruhu pri domácom pánovi.

„Biele vesty,“ šomral Elk, „a výčap je v kúte“.

Pán Harlow ich už uvidel a aj Elka, hoci nepozvaného, srdečne

pozdravil. A jeho spoločníkovi úprimne a srdečne potriasol rukou.

„Sira Josepha ste nevideli?“ spýtal sa.

James bol uňho popoludní, či sa predsa len nerozhodol ísť aj na večeru, no Sir Joseph sa pridržal pôvodného plánu — zúčastniť sa iba na recepcii. Práve to vravel Harlowovi, keď pri dverách zašumelo — objavil sa

minister zahraničia. Zastal hneď za dverami a potriasol ruku akémusi známemu. Mal na sebe čierne zamatové sako a dlhá čierna viazanka mu neporiadne visela na bielej košeli. Sira Josepha pranierovali ako najhoršie oblečeného muža v Londýne, a predsa v lajdácky oblečenom pánovi bolo hneď poznať distingvovaného gentlemana.

Napravil si okuliare v kostenom ráme, priateľsky sa usmial na Jamesa a pobral sa k hostiteľovi.

„Už som sa obával, že neprídem,“ oznamoval chrapľavým hlasom. „Totiž nedávno bol v istých pochabých novinách smiešny článok, o ktorom sa veľa hovorilo, a tak som musel byť na svojom mieste a odpovedal na kadejaké otázky.“

„Dost’ neskoro na otázky, Sir Joseph,“ usmial sa Harlow. „Vždy som sa nazdával, že v Parlamente sa otázky kladú pred hlavným bodom zasadnutia.“

Sir Joseph mykol hlavou na súhlas.

„Hej, hej,“ odvetil mrzuto, „no ak ide o politickú otázku a poslanec mi vopred oznámi, že mi ju mieni položiť, opýtať sa môže kedykoľvek.“

Hodil rukou a odohnal z mysle parlament a domfzavých poslancov.

James pozoroval oboch mužov zahĺbených do vážneho rozhovoru a podľa gestikulácie usúdil, že Sira Josepha téma rozčuluje. Onedlho vyšli z preplnenej pracovne do haly. James zo slušnosti chvíľku počkal, no potom dal znamenie spoločníkovi pri bufete a pobral sa za nimi. Pán Elk si naponáhlo poutieral fúzy a dohonil ho pri dverách.

Prichádzali ďalší hostia a aj v hale ich bolo plno. Pretláčali sa pomaly. O chvíľu sa otvorili postranné dvere a James ponad hlavy zástupu zazrel v nich Sira Josepha a Harlowa. Obaja zamierili k vchodu na ulicu. Harlow sa obrátil k detektívovi.

„Krátka návšteva,“ podotkol, „ale užitočná!“

Keď James došiel na schody, auto ministra zahraničia sa už hnalo po Park Lane. Ešte letmo uvidel, ako Sir Joseph zakýval rukou na rozlúčku ...

„Krátka návšteva, no v raňajších novinách ju tak či tak spomenú, a tí, čo mi neprajú, si pomyslia, že len to som chcel! Hádám neodchádzate!“ začudoval sa pán Harlow.

„Mrzí ma, ale mám schôdzku — v parlamente!“ odvetil James bodro a pán Harlow sa zasmial.

„Chápem. Boli ste tu služobne, čo? Nuž, veľmi múdre bezpečnostné opatrenia. Vidím, že ste nielen šťastlivec, ale aj krátkozraký mladík!“

„Prečo?“ spýtal sa James, ale tak ostro, že sa Harlow zasmial.

„Onedlho vám to prezradím,“ odpovedal.

Obaja detektívi počkali, kým im zavolali taxík. Keď vošli na Palace Yard, auto ministra zahraničia sa už vracalo na parkovisko.

„Nechápem, načo si ma odtiaľ vytiahol. Carlton,“ hundral Elk. „Porovnaj tento obraz s tým! Porovnaj veselú Park Lane a špinavý starý Westminster! Stalo sa niečo?“ spýtal sa úzkostlivo, keď James neodpovedal.

„Neviem. Len sa mi vidí, že zažijeme zemetrasenie — iba to,“ zdôraznil James, keď vošli do haly.

Sir Joseph bol vo svojej miestnosti a nechcel, aby ho vyrušovali, ako im oznamoval zriadenec. James podpísal lístky a potom vošli do snemovne a sadli si na miesta pod galériou.

V snemovni zívajú prázdnotou iba vládne kreslá. Z vlády bol prítomný len podtajomník — študoval spisy, ktoré bolo treba súrne vybaviť. Úradník práve vymenúval podmienky nekonečných zmien v predlohe zákona — podľa všetkého pred chvíľou oznámili výsledok rokovania o dajakom návrhu — keď vošiel Sir Joseph a sťažka klesol do kresla. Zložil si okuliare a zahĺbil sa do spisu, čo si priniesol.

Zrazu sa z predného kresla zdvihol opozičný poslanec.

„Pán predseda, rád by som položil pánu vikomtovi otázku, na ktorú som ho súkromne upozornil. Otázka znie takto: Čítal pán vikomt správu v Daily Megaphone, že vzťahy medzi vládou Jeho Veličenstva a vládou francúzskou sú v dôsledku bonnského incidentu napäté? A povie snemovni, či sa správa uverejnila, ako sa naznačuje v spomenutých novinách, s vedomím a súhlasom ministerstva zahraničia?“

Sir Joseph pomaly vstal, zložil si okuliare v kostenom rámiiku, znova si ich založil, nervózne sa pohral s chlopnou na kabáte a naklonil sa dopredu.

„Veľavážený poslanec je informovaný správne,“ prehovoril a snemovňa stíchla.

Poslanci pozerali na seba ohúrene a zdesene.

„Medzi vládou Jeho Veličenstva a francúzskou vládou je naozaj napätie, ktoré možno charakterizovať ako vážne. Také vážne, že som pokladal za správne a potrebné poradiť ministerskému predsedovi, aby vyhlásil výnimočný stav, aby sa vojakom zrušili vianočné dovolenky a aby sa hneď zmobilizovala celá záloha.“

Zavládlo mŕtve ticho. A potom zaburácal protest. Na vládne kreslá sa

zosypali hnevlivé otázky. O chvíľu sa predsedovi podarilo utíšiť poslancov a Sir Joseph pokračoval vážnym, chrapľavým hlasom.

„Dnes nie som prichystaný odpovedať na ďalšie otázky a žiadam ctihodných poslancov, aby svoje mienky vyslovili až v pondelok, keď, ako dúfam, prednesiem vyhlásenie vlády Jeho Veličenstva.“

Sir Joseph, nevšímajúc si výkriky, sa zvrtol, prešiel za predsedovo kreslo a odišiel.

„Panebože!“

Jamesovi zbledli aj pery.

„To znamená vojnu!“

Elk si bol zdriemol a strhol sa zo spánku práve včas, ešte zočil Jamesa vybehnúť zo snemovne. Utekal za ním chodbou až k miestnosti Sira Josepha, kde James práve klopal na dvere. Nijaká odpoveď. James stisol kľučku a vošiel.

Miestnosť tonula v tme a nebolo v nej nikoho. Vybehol na chodbu a vyhl'adal zariadenca.

„Nie, pane, Sira Josepha som nevidel. Pred chvíľkou odišiel do snemovne.“

Keď James dobehol do haly, už sa v nej tlačili vzrušení poslanci. Ministerský predseda bol v západnom Anglicku, minister námorníctva a tajomník ministerstva vojny odcestovali popoludní na sever, kde sa mali zúčastniť na viacerých verejných schôdzach. No telefonicky sa usilovne hľadali ostatní členovia vlády. James nenašiel nikoho, kto by bol videl Sira Josepha, keď vyšiel zo snemovne. Napokon nad'abil na policajta, ktorý pred chvíľou zočil ministra zahraničných vecí kráčať do Palace Yardu a sadnúť si do taxíka — hoc ho čakalo jeho auto. Detektívi priam utekali na White Gardens. A tam ich čakal ďalší šok — minister domov neprišiel.

„Naozaj?“ spýtal sa James nedôverčivo, nazdávajúc sa, že lokaj nemá vpustiť do domu nikoho.

„Naozaj, pane. Prečo? Stalo sa niečo?“ spýtal sa sluha splašene.

No James nemal čas odpovedať. Na White Hall zohnal taxík a potom nedovolenou rýchlosťou uháňal na Park Lane. Možno, že sa minister zahraničia vrátil k Harlowovi. Keď zastali pred Greenhart House, začuli hudbu — tanec bol v plnom prúde, aj v pracovni, aj vo veľkom salóne s oknami na Park Lane. Harlowa našli za chvíľu — a asi ho náramne prekvapili.

„Nie, nie, pravdaže neprišiel. Povedal mi, že ide do parlamentu a že si

potom pôjde ľahnúť. Čo sa stalo?“

„Dočítate sa v zajtrajších novinách,“ odpovedal James stručne a uháňal nazad do parlamentu. Poslanci sa už rozchádzali, rokovanie sa odročilo.

Práve sa zhováral s poslancom, ktorého osobne poznal, keď pred budovou zastalo auto a z neho vystúpil minister financií, širokoplec, zhrbený človek a najskvelejší člen vlády. Všetci ho búrlivo pozdravili.

„Áno, už som to počul,“ potvrdzoval slabým, chrapľavým hlasom. „Kde je Sir Joseph?“

Kývol Jamesovi — osobne, ho poznal — a pretlačiac sa tlačenicou, zaviedol ho chodbou do svojej pracovne.

„Boli ste v snemovni, keď hovoril Sir Joseph?“ spýtal sa Jamesa.

„Áno, pán minister,“ odvetil James.

„Tak mi povedzte, čo sa stalo.“

Stručne, takmer doslova zopakoval James Carlton úžasnú reč.

„Určite sa zbláznil,“ preriekol minister dôrazne. „Všetko výmysel, ak sa, pravda, nestalo niečo, odkedy som nebol s ním.“

„Nemohli by ste to dementovať?“

Pán Kirknoll si zahryzol do perí.

„Mohol by som, veď ministerský predseda nie je prítomný, no najskôr sa musím pozhovárať so Sirom Josephom.“

Jamesovi zišlo čosi na um.

„Nie je Sir Joseph neurotik?“

„Kdeže!“ odvetil minister dôrazne. „Nepoznám zdravšieho človeka. Jeho tajomník je v parlamente?“

Stlačil cengáč a poslal zariadenca pohľadať tajomníka. Medzitým sa usiloval spojiť telefonicky s neprítomnými ministrami.

Aj sekretariát na Downing Street robil to isté, no ani tým sa nepodarilo spojiť s ministerským predsedom pred jednou po polnoci.

„Nedalo by sa zabrániť, aby to nevyšlo?“

„Už vyšlo,“ odvetil minister lakonicky. „Práve som dostal výtláčok z prvého vydania. Bohvie, prečo to spravil! Vláde je amen, a čo bude nasledovať, neopovažujem sa ani pomyslieť.“

„A čo myslíte bude nasledovať najskôr?“

Minister rozhodil rukami.

„Trh, prirodzene, vzbĺkne, no väčšmi nás trápi, čo sa bude robiť vo Francúzsku. Na nešťastie francúzsky veľvyslanec je na krátkej návšteve v Paríži.“

James odišiel, keď ministra spojili s Parížom, a o tretej ráno si prečítal doslovné znenie pozoruhodnej pochybnej reči Sira Josepha Laytona. V neskorších vydaniach sa objavilo dementi vytlačené tučnými literami.

Minister financií nás informoval, že o bonnskom incidente sa vo vláde nikdy nediskutovalo, lebo sa pokladá za celkom bezvýznamný. Minister, ako nás informoval, si nevie vysvetliť nezvyčajné vyhlásenie Sira Josepha Laytona v Dolnej snemovni.

Celú noc vysedával James na schodoch pred Whitehall Gardens a beznádejne čakal Sira Josepha. Dozvedel sa, že ministerský predseda sa vracia do Londýna zvláštnym vlakom a že vyšlo vyhlásenie dementujúce reč ministra zahraničia.

V to ráno sa na burze odohrávali scény, aké nemali páru od vypuknutia vojny. Cenné papiere klesli neuveriteľne nízko, ba aj banky podľahli panike. Čo sa robilo v New Yorku, sa nevedelo, pretože hodiny vo východnej Amerike sú o päť hodín pozadu za britskými hodinami, takže o situácii na Wall Street v Londýne sa dozvedeli až o štvrtej popoludní. Slabý predaj, znižujú sa ceny bezpečných cenných papierov, krach veľkej maklérskej firmy, to všetko boli dôsledky zaznamenané v tlači. Na poludnie sa zavrela francúzska burza, no predávalo sa na ulici, a barometer trhu — slávne juhoafrické cenné papiere — klesol celkom nízko.

O piatej popoludní sa novinám dalo k dispozícii vyhlásenie podpísané ministerskými predsedami Británie a Francúzska.

Nie je vôbec pravda, že medzi našimi štátmi je napätie. Incident v Bonne sme od začiatku pokladali za triviálny a britský minister zahraničia vypovedal nešťastné slová vo chvíli poľutovaniahodného duševného pomätenia.

V ten deň sa James vôbec nezaujímal o burzu, o pokles cien účastín, ani o bohatstvo, ktoré, ako vedel, zhŕňajú každou minútou Harlow a jeho agenti. Venoval sa výlučne záhadnému zmiznutiu Sira Josepha Laytona.

Na recepcii u Harlowa bolo veľa významných osobností, z ktorých boli mnohí priateľmi nezvestného ministra. Všetci tvrdili, že Sir Joseph sa už nevrátil na recepciu, a ani Harlow neodišiel z domu po ministrovom odchode. Ba aj policajti, čo mali službu pred schodmi domu, ho ubezpečili,

že minister zahraničia sa k Harlowovi nevrátil. Ktosi spomenul, že Sir Joseph odišiel na svoje vidiecke sídlo v Cheshire, no onedlho sa zistilo, že aj dom, aj poľovačku prenajal Sir Joseph akémusi bohatému Američanovi.

Len čo ministerský predseda pricestoval do Londýna, hneď odletel do Paríža. Keď sa vrátil, zavolať si Jamesa. Premiér bol veľmi ustarostený a unavený.

„Sir. Joseph Layton sa musí nájsť!“ začal a tresol päťou na stôl. „Vrávím vám, Carlton, a povedal som to aj vašim nadriadeným, že by Sir Joseph nebol vstal v snemovni a vyhlásil niečo, o čom vedel, že je celkom nepravdivé, a nedementoval to, ak by sa nebol zbláznil. Boli ste u toho Harlowa?“

„Áno, pane,“ odvetil James.

„Nespomenul vám náhodou, o čom sa zhovárali? Nie o tom takzvanom bonnskom incidente?“

„Harlow vraví, že za chvíľku, čo bol minister zahraničia uňho, sa zhovárali iba o Strednom východe, o ničom inom. A na dlhé diskusie naozaj nebolo kedy, veď boli spolu iba zopár minút. Podľa všetkého ho Harlow zaviedol do salónika, kde prijíma oficiálnejšie návštevy, a ponúkol ho vínom. Potom spomenuli recepciu a Sir Joseph zagrataloval Harlowovi, že sa mu podarilo zmieriť bojachtivých protivníkov. Ako mi povedal Harlow, rozhovor bol veľmi nezaujímavý.“

Ministerský predseda sklonil hlavu a prechádzal sa dlhým krokom po miestnosti.

„Nechápem, nechápem!“ šomral. „Nájdite Sira Josepha Laytona,“ vyhrkol nečakane a skončil rozhovor.

James bol v pomykove, vo veľkom pomykove, a takému popletenému mu zišiel na um iba jediný utišujúci liek: zatelefonoval Aileen Riversovej do úradu a spýtal sa jej, či by nešla s ním na čaj do klubu automobilistov.

Aileen si od začiatku uvedomovala, že záhadu, čo nezmiatla iba Veľkú Britániu, ale celý civilizovaný svet, rieši bezprostredne James. No chápala aj, prečo chce byť s ňou, a pomyslenie, že ju potrebuje, vzbudzovalo v nej veľmi príjemný pocit.

Len čo sa stretli, hneď jej povedal, čo ho trápi.

„Možno ho uniesli, vlastne určite ho uniesli, hoc Palace Yard je od Whitehall Gardens na skok. A okrem toho sa Whitehall Gardens hemží policajtmí. V novinách sme vyzvali taxikára, čo ho viezol, aby sa prihlásil, no zatiaľ sa neozval.“

„Možno uniesli aj taxikára,“ naznačila Aileen.

„Možno,“ pripustil. „Škoda, že sa ministri zahraničia cítia bohmi a chodievajú sami! Stačilo by počkať chvíľku a bol by som šiel s ním. Kladiem vám svoje bremeno na plecía a vidím, ako slabnete.“

„Nie,“ namietla.

Na chvíľku sa zamyslela.

„Mohla by som vám pomôcť?“

Zahľadel sa na ňu pobavene a začudovane.

„Ako, prosím vás? Viem, som surovec, no naozaj nechápem ...“

Jamesov skepticizmus ju skôr nazlostil, ako urazil.

„Možno sa správam náramne trúfalo, keď si dovoľujem ponúknuť pomoc polícii,“ odvetila s náznakom sarkazmu, „no nazdávam sa, že by ste teraz potrebovali — akože sa to len volá — nový zorný ohol?“

„Potreboval by som, a nie jeden,“ priznal sa smutne.

„O jednom by som vedela. Boli ste u môjho uja?“

Jamesovi ovisla brada. Na Arthura Ingla celkom zabudol. Ani raz mu nezišlo na um, že by medzi ním a zmiznutím ministra zahraničia mohla byť súvislosť.

„Som ja trubiroh!“ vydýchol sťažka.

Uprene mu skúmala tvár, akoby uvažovala, či súhlasit', či nesúhlasit', no v skutočnosti blúdila myšlienkami veľmi ďaleko.

„Len preto uja spomínam, že dnes dopoludnia bol za mnou,“ pokračovala Aileen, „totiž, počkal ma na ulici, keď som šla na obed. Odkedy sa vrátil z Devonshire, videla som ho až dnes.“

„Načo prišiel za vami?“

Zľahka sa usmiala.

„Prišiel ma požiadať o čosi veľmi nezvyčajné — či by som mu nevedla domácnosť. Ponúkol mi oveľa lepší plat, ako dostávam u Stebbingsa, u ktorého by som vraj cez deň mohla ďalej pracovať.“

„Odmietli ste, prirodzene?“

„Odmietla som, prirodzene,“ zopakovala, „no veľa si z toho nerobil. Ešte som ho nevidela v takej príjemnej nálade.“

„Ako vyzerá?“ spýtal sa James, rozpomenúc sa na neoholenú tvár, čo uvidel oknom.

„Veľmi sviežo,“ zaznela prekvapivá odpoveď. „Vraj sa zabáva — pozerá veľké filmy, čo sa premietali, kým bol vo väzení. Požičal si ich a kúpil si premietačku. Ako viem, filmy mal veľmi rád,“ pokračovalo dievča,

no aj tak sa mi vidí čudné zavrieť sa na celé dni a premietat' si filmy! A spytoval sa na vás.“ Prikývla „Čudujete sa, aj ja som sa čudovala. Akiste sa nazdáva, že som vám dôvernou priateľkou. Spýtal sa, kto mi vás predstavil, tak som mu prezradila, že vaša mizerná kára na temžskom Embankmente!“

„O mŕtvych len dobre,“ napomenul ju James rozvážne, „Líze sa pukol valec.“

„A teraz sa držte,“ pokračovala Aileen, „nasleduje šok!“

„Už sa držím,“ odpovedal James.

„Spýtal sa ma,“ rozprávalo dievča ďalej, „či by ste ho nenavštívili. Akosi z ničoho nič si vás obľúbil.“

„Vášho pána strýca nepoznám,“ odvetil James, „no bezodkladne sa s ním zoznámim a chybu naprávím. Pôjdeme k nemu vedno! Pravdaže vyskočí po povalu, lebo sa bude nazdávať, že sme snúbenci, ak znesiete takú škvrnu ...“

„Budem statočná,“ ubezpečila hu Aileen.

Iba chvíľku bol pán Arthur Ingle v pomykove, keď zočil neter a muža, čo mu zamestnával myseľ celé popoludnie. James už bol raz uňho, ale iba na chvíľu — keď vyšetroval prípad Gibbinsovej, teraz sa Ingle správal bodro.

„Kde je priateľ Elk?“ spýtal sa s úsmevom. „Vraj sa v týchto nebezpečných časoch, keď sa u nás potulujú pomätení ministri a nikto nevie deň, ani hodinu, keď ho povolajú do zbrane, nehnete od seba ani na krok! Tak vy ste pán James Carlton!“

Otvoril striebornú kazetu na cigary a potisol ju k detektívovi. James si pozorne vybral jednu.

„Aileen vám teda povedala, že by som sa s vami rád pohováral, Nuž, tak je. Som tak trochu teoretik, pán Carlton, a vidí sa mi, že moja teória je správna. Neviem, či vás to zaujíma.“

Neteri pritiahol stoličku, no inak ju ostentatívne ignoroval.

„Informoval som sa,“ začal bývalý väzeň prekvapivo, „a dozvedel som sa, že Sir Joseph má kadejaké finančné ťažkosti. Ministerský predseda o tom nevie, ba ani jeho najbližší priateľ, no ja som vyzvedel, že v hotovosti nemá takmer nič a že majetok v Cheshire je zaťažený veľkou hypotékou. Bolo by možné, pán Carlton, že by tu vyhlásenie v snemovni bol urobil úmyselne, aby sa zvýšil tlak na trhu, a že by Sirovi Josephovi za túto úlohu slušne zaplatili?“

Medzi rečou si splietal prsty, mocne zovrel ruky a pomykával nimi, keď zdôrazňoval, čo pokladal za potrebné zdôrazniť. James sa díval naňho a zrazu pochopil, prečo sa pán Ingle zavrel na celý týždeň do bytu a premietal si filmy. A pochopiť túto záhadu značilo pochopiť všetky záhady okrem jedinej: kde sa podel Sir Joseph Layton.

Mlčky počúval a Ingle ďalej vykladal a spresňoval svoju teóriu.

„Upozorním na vaše úvahy svojich predstavených,“ povedal James konvenčné, keď Ingle zmĺkol.

Takú odpoveď pán Ingle asi nečakal, lebo na chvíľu znervóznel.

„Možno pokladáte za čudné, že stojím na strane zákona o poriadku — a na strane vládncich tried!“ zasmial sa napokon. „Bolo mi smutno, keď ma prepustili z väzenia. Možno vám Elk povedal, ako pohoršlivo som sa správal vo vlaku. No odvtedy som hodne rozmýšľal, pán Carlton, a došiel som k záveru, že radikalizmus neosoží ani vrečku, ani hlavu.“

„Vidí sa mi,“ usmial sa James, „že sa naozaj polepšíte a napokon vstúpíte do dobrej starej konzervatívnej strany.“

„To by bolo tuším priveľa,“ namietol pobavený Ingle, „no usadiť sa usadím. Nemôžem povedať, že by som bol žobrák, a za všetko, čo mám, som už zaplatil — v Dartmoore.“

Na okamih mu zaznel v hlase drsný tón. Ukázal hlavou na Aileen Riversovú.

„Neprehovorili by ste ju, aby mi poskytla šancu, pán Carlton? Chápem, že sa zdráha viesť domácnosť človeku, ktorého hockedy môžu posadiť za mreže, a obávam sa, že nie celkom verí, že sa polepším.“

Ironicky sa usmial na dievča a potom obrátil zrak na Jamesa.

„Vedeli by ste ju nahovoriť?“

„Ak by som ju vedel na niečo nahovoriť,“ odvetil James rozvážne, „tak nie na to, čo navrhujete.“

„Prečo?“ spýtal sa Ingle vyzývavo.

„Pretože sa veľmi mýlite,“ odpovedal James, „ak sa nazdávate, že vám už mreže nehrozia. Nikdy vám nehrozili väčšmi ako teraz.“

Ingle neodpovedal, len dlhou perou mu myklo, akoby sa chcel niečo opýtať. Napokon iba prešiel ku stolu a vytiahol si cigaru z kazety.

„Nebudem vás zdržiavať,“ podotkol. „No mýlite sa, pán Carlton. Na políciu nemajú nič, z čoho by ma mohli obviňiť! Možno si dačo vymyslia, aby ma nachytali, ale aj na to treba mať viac pod klobúkom!“

„Vidí sa mi, že nič inšie nerobím, iba vystríham posledných ľudí na

svete, ktorých by bolo treba vystríhal,“ preriekol James trpko, keď vyšiel z budovy. „Aileen, neuháčkovali by ste mi vo voľnom čase náhubok? Veľmi by ste mi pomohli!“

Z hľadiska dievčaťa bolo v Jamesovej krátkej úvahe najdôležitejšie, že ju prvý raz oslovil krstným menom.

„Nájdete Sira Josepha?“ spýtala sa, keď už prichádzali k penzionátu.

Pokrútil hlavou.

„Pochybujem, že žije,“ odpovedal vážne.

No pochybnosti Jamesa Carltona sa rozptýlili ešte v ten večer — a nezvyčajne prekvapivo. V ten večer totiž tresol policajta po hlave akýsi opitý komediant so začiernenou tvárou a neslušný skutok zapríčinil ohromujúce dôsledky.

Jestvujú takí, čo svoj talent venujú rozveseľovaniu ľudí stojacich v rade pred lacnejšími londýnskymi divadlami. Zvyčajne tam nájdete chlapíka, čo vie trhať papier do fantastických tvarov, jedného-dvoch spevákov balád, brušnú tanečnicu a Istotne speváka so začiernenou tvárou.

Slabo snežilo a bolo práve jedenásť hodín, keď policajt, čo mal službu na konci Ivory Street, zočil tackať sa prostred vozovky postavu ohrozenú zvýšenou premávkou — končili sa predstavenia v divadlách. Chlapík si asi uhol viac, ako mu bolo na osoh, lebo z celej sily hulákal najpopulárnejšiu pesničku, pričom sa usiloval sprevádzať na banjo, čo mal prevesené na krku.

Londýnski policajti sú trpezliví ľudia a znesú kadečo. Nech sa tackavec správa tichšie, istotne by ho boli nechali na pokoji, veď opilstvo samo osebe nie je podľa zákona priestupkom. Najskôr musíte stratiť vládu nad sebou, alebo zapríčiniť výtržnosť, alebo brániť polícii pri výkone služby, a až potom sa previníte. Policajt vôbec nezamýšľal zatknúť rozhulákaného pocestného. Mienil ho len utíšiť a upozorniť, aby nevrieskal. Pobral sa teda k nemu a tu vidí pred sebou komedianta so začiernenou tvárou, krikl'avými bielymi perami, v kabáte, aké nosia etonskí študenti, so smiešnym golierom a s etonskou čiapkou zacapenou na hlave. So študentským výstrojom neladilo iba banjo, z ktorého vyludzoval komediant hrozné zvuky.

„No, no!“ privravel sa opilcovi policajt jemne. „Trochu tichšie, chlapče!“

Po takomto napomenutí by sa väčšina polnočných vtáčikov-speváčikov bola ospravedlnila, no bezprízorný mladík sa iba vyzývavo rozkročil prostred ulice a poradil policajtovi, aby sa bral kade ľahšie, a keď strážca poriadku neposlúchol, rozohnal sa a banjom ho tresol po prilbe.

„Sám sa ta žiadaš!“ konštatoval muž zákona a zdrapil obeť železnou packou.

Náhoda chcela, že na policajnej stanici na Ivory Street, kde strážca poriadku dopravil komedianta, bol aj James Carlton. Previnilec bol taký sťatý, že James v rozhovore so službukonajúcim inšpektorom iba dopoly obrátil hlavu, keď ho dovedli, hoci si komediant pospevoval ako sa patrí. Zúrivo sa vzpierajúceho chlapíka rýchlo prehládali a napokon, keď vytiahli z neho, ako sa volá — no kde býva odoprel prezradiť — ho

policajt a väzenský dozorca odsácali do chodby s celami.

Dozorca otvoril dvere na sedmičke a ta potom sotili previnilca — vzpíeral sa a hájil si banjo do konca.

„Ešte aj zupák by zbledol, keby počul nadávať toho vtáčika!“ poznamenal dozorca, keď sa vrátil do služobnej miestnosti a utieral si spotené čelo.

James Carlton prišiel na Ivory Street zabezpečiť miestny dozor nad Greenhart House a tiež požiadať o pomoc — vymyslel si istý plán — no dôstojník, s ktorým sa chcel pohovárať, nebol na stanici, James chvíľku pobudol medzi kolegami, trochu sa s nimi pohováral a potom zašiel do domu Sira Josepha. A zasa rovnaká odpoveď — na Whitehall Gardens nedošla nijaká zvesť o ministrovi zahraničia.

Dôstojník, s ktorým sa chcel James pohovárať na Ivory Street, mal na druhý deň prísť na policajný súd vo funkcii žalobcu, a tak sa James pobral ráno na súd. No skôr, ako mohol inšpektorovi z Ivory Street predostrieť, načo k nemu prišiel, dotýčny sa ho spýtal:

„Boli ste u nás na stanici, keď včera večer dopravili toho začierneného chlapíka?“

„Hej, pamätám, hulákal ostošesť,“ prisvedčil James. „Prečo?“

Inšpektor v pomykove pokrútil hlavou.

„Nechápem, odkiaľ ho vzal. Seržant ho prehládal dôkladne, akiste si ho skryl.“

„Čo odkiaľ vzal?“ spýtal sa James — komediant ho nevel'mi zaujímal.

„Narkotikum,“ odvetil inšpektor. „Ráno ho dozorca ledva prebral. Už sa zberal poslať po lekára. V živote ste nevideli ubolenejšieho chlapa! Nie a nie vytiahnuť z neho slovka! Iba sedel na prični s hlavou v rukách a vystenával. Museli sme ním poriadne zatriasť, kým sa nám ho podarilo dostať do väzenského auta.“

Prvé dva prípady sa vybavili rýchlo a potom dozorca zakričal „John Smith!“ a do súdnej miestnosti vratkým krokom vošiel čierny komediant, chudák a taký slabý v kolenách, že ho schodíkmi k lavici obžalovaných museli viesť. Po veselosti z predošlého večera ani pamiatky a Jamesa pojala nezvyčajná ľútosť nad úbožiakom v smiešnom obleku so začiernenou tvárou.

Sudca pozrel ponad okuliare.

„Prečo ste sa nedali tomu chlapovi poumývať a dopravili ste ho sem takého?“ spýtal sa.

„Darmo som mu vravel, pán sudca,“ odpovedal dozorca, „a nebolo ničoho poruke, čím by sa tá farba dala pozotierať.“

Sudca pošomral a policajt, ktorého obžalovaný udrel banjom po hlave, podišiel pred sudcu a odprisahal, že bude vravieť pravdu a iba pravdu. Po výpovedi sa sudca zadíval na ovisnutú postavu na lavici obžalovaných.

„Tak čo povie, Smith?“ spýtal sa.

Chlap nezdvihol ani hlavu.

„Viete o tom niečo? Na obžalobe chýba adresa.“

„Adresu nechcel povedať, vaša milosť.“ poznamenal inšpektor.

„Zaviesť nazad do väzenia a vyšetriť!“

Dozorca chytil väzňa za laket', no chlapík zrazu zdvihol hlavu a zúrivo sa poobzeral.

„Môžete mi povedať, čo tu robím?“ spýtal sa chrapľavým hlasom a Jamesovi ovisla brada.

Muž so začiernenou tvárou bol Joseph Layton!

Ešte aj sudcom myklo, hoci hlas nepoznal. Práve sa chystal prikázať, aby previnilca odvieďli, keď sa k nemu pretisol James a zašepkal mu zopár slov.

„Kto?“ spýtal sa sudca. „Nemožné!“

„Môžete mi povedať,“ ozval sa znova väzeň, „čo sa tu robí...? Naozaj nechápem.“

A potom omdlel a bol by spadol na zem, nech ho dozorca nezachytí.

„Zaneste ho do mojej kancelárie,“ prikázal sudca a vstal. „Rokovanie sa odkladá o desať minút.“ Sudca zmizol za závesom do kancelárie.

O chvíľku doniesli poddajné telo položili ho na diván.

„Ste si istý? Istotne sa mýlite, pán Carlton!“

„Stopercentne istý... aj keď má oholené fúzy,“ tvrdil James, hľadiac omdletému mužovi do tváre, „Je to Sir Joseph Layton, minister zahraničia. Nemýlim sa. Poznám ho veľmi dobre.“

Sudca pristúpil bližšie.

„Asi máte pravdu,“ pripúšťal, „ale ako, doparoma ...“

Vetu nedokončil a o chvíľu sa pobral nazad do súdnej siene. James poslal seržanta do najbližšej drogérie po krém na odlíčenie, a keď došiel policajný lekár, pochybnosti o totožnosti muža s čiernou tvárou zmizli zároveň s nalíčením. Biele vlasy mal zafarbené, fúzy oholené a na obleku nezazreli ani jediný steh, podľa ktorého by sa ho bolo dalo identifikovať.

Lekár mu vyhrnul rukáv a prezrel predlaktie.

„Poriadne ho omámili,“ konštatoval a ukázal na viacero stôp po pichnutí. „Neviem presne, akú drogu použili, no odprisahal by som, že bol v nej hyoscín.“

James nechal Sira Josepha v lekárskej opatere a vybehol zatelefonovať ministerskému predsedovi. O chvíľu ho s ním spojili.

„Hneď prídem,“ odvetil ohúrený gentleman. „A dajte pozor, aby sa nič nedostalo do novín — a prosím vás, požiadaajte sudcu v mojom mene, aby na súde nič nespomínal.“

Našťastie jediný novinár v súdnej sieni nezbadal nič podozrivé a na otázku, prečo väzňa odniesli do sudcovskej kancelárie, mu nebolo ťažko odpovedať.

Keď došiel premiér, Sir Joseph bol ešte v bezvedomí. Zavolaná sanitka čakala na neveľkom dvore a po márných pokusoch primat' ministra

zahraničia prehovoriť, prepašovali ho na dvor zakrúteného v prikrývadle a odviezli do nemocnice.

„Priznám sa, som hotový,“ prehovoril ministerský predseda zúfalo. „Černošský spevák ... a zaútočí na policajta! Neuveriteľné! Vravíte, že ste boli na policajnej stanici, keď ho ta doviedli. Nespoznali ste ho?“

„Nie, pane,“ odvetil James pravdivo. „Neveľmi ma zaujal — vyzeral ako obyčajný opilec. No jedno by som odprisahal: nedoviedli ho na stanicu omámeného drogou! Inšpektor povedal, že páchol po whisky.“

Premiér zúfalo rozhodil rukami.

„Nie a nie pochopiť, čo sa stalo. Všetko je priam strašidelné neuveriteľné. Akoby to bol iba sen.“

Len čo ministerský predseda odišiel, James sadol do auta a uháňal do nemocnice, kam odviezli nešťastného ministra. Inšpektor z Ivory Street — odišiel do nemocnice v sanitke s ministrom — ho ohúril.

„Čo myslíte, čo sme mu našli vo vrecku?“ spýtal sa Jamesa.

„Neohromíte ma,“ odvetil ľahostajne. „Nie azda versailleskú zmluvu?“

Inšpektor otvoril peňaženku a vybral z nej malú navštívenku bez mena, no počarbanú nejakým tupým predmetom. Pisateľ sa pousiloval postláčať na maličkom priestore čo najviac slov, ako James zistil, keď si navštívenku pozorne prezeral. Dali sa prečítať iba dve slová — napísané veľkými písmenami: Marling a Harlow. James vytiahol ceruzku, zoškrabal z končeka trochu tuhy a nasypal jemný prášok na čarbanicu. No písmo sa ani tak nedalo prečítať. Pisateľ asi použil špendlík — vizitka bola na dvoch miestach prepichnutá.

„Prvé slovo je 'ktokoľvek',“ ozval sa zrazu James. „'Prosím' je štvrté slovo, a akoby ho podčiarkol...“

Dlho študoval navštívenku, no napokon iba pokrútil hlavou.

„Zreteľné je iba 'Harlow' a 'Merling'. Čo si o tom myslíte, pán inšpektor?“

Inšpektor vzal navštívenku a pozeral na ňu neprítomným zrakom.

„O čarbanici si nemyslím nič, ani čo znamená,“ odpovedal inšpektor. „Iba rozmýšľam, ako sa mu navštívenka dostala do vrecka — nebola tam, keď ho seržant včera večer prezeral, to by odprisahal!“

Na druhý deň dopoludnia sa objavila v novinách stručná správa.

Sir Joseph Laytan, minister zahraničných vecí, leží v nemocnici vážne chorý.

No navrátiť svetové trhy na úroveň, na akej boli, keď ich vojnová hrozba rúcala ako domček z karát, prosté

oznámenie nemohlo. Najdôležitejšie články v novinách sa aj naďalej zapodievali panikou vo svete, ktorú vyvolalo vyhlásenie ministra zahraničia. Istý veľký ekonóm vypočítal, že sa cena bezpečných cenných papierov znížila o vyše sto miliónov šilingov. Klesajúca tendencia — aspoň podaktorých cenných papierov — sa už naprávala, no vraj potrvá aj mesiace, kým sa ich väčšina dostane na pôvodnú hladinu. Jedny noviny — nemali tušenia, v akom podozrení je pán Harlow v istých kruhoch — urobili s finančníkom interview.

„Domnievam sa,“ povedal nám pán Stratford Harlow, „že sa dôsledky náhleho poklesu cien veľmi zveličili. Taká panika je v mnohých smeroch koniec koncov aj prospešná. Odhalia sa slabé miesta v štruktúre financií, potrhajú sa slabé ohnivé, takže napokon je základ pevnejší a zdravší ako pred krízou.“

„Je možné, že pokles cien narafičili burzovní podvodníci?“

Pán Harlow sa iba ironicky usmial.

„Ako by mohli narafičiť bez tichého súhlasu a pomoci ministra zahraničia — lebo iba vyhlásenie v snemovni zapríčinilo paniku?“ opýtal sa pán Harlow. „Na zodpovedného ministra vyhlásenie naozaj úžasné. Sir Joseph bol istotne chorý, keď to povedal v Dolnej snemovni. Vraj bol prepracovaný, no tak či onak pokles cien zavinil on, jedine on.“

„Poznáte sa so Sirom Josephom?“

„Ani nie polhodinu pred vyhlásením v snemovni bol u mňa, práve v tejto miestnosti,“ odpovedal pán Harlow, „a môžem povedať, že v každom ohľade vyzeral normálny. Ak bol chorý, nebolo to na ňom vidno.“

Potom sa pán Harlow znova vrátil k poklesu cenných papierov na celom svete a povedal...

James si prečítal správu o interview s krivým úsmevom. Harlow povedal veľa, no oveľa viac nepovedal. Nespomenul, napríklad ani slovom

horúčkovitú činnosť v syndikáte Rata — celý týždeň noc po noc sa svietilo vo všetkých oknách — a ani slovíčkom nenaznačil, že z tragédie nešťastnej reči získa nesmierne sumy peňazí.

Harlow mu bol záhadou. Ak bol — a James bol presvedčený, že je — za všetkou tou panikou, ak svojím bystrým mozgom vymyslel a dajako tajuplne aj zapríčinil finančnú paniku, aký sleduje cieľ? Je tretím najbohatším mužom v Anglicku; nepatrí mu nijaký mamutí podnik, ktorému by bolo treba pomôcť; nemá nijaký kráľovský projekt, ktorý by bolo treba realizovať. Keby bol zatúžil stvoriť z divočiny nové ríše, keby bol veľkým filantropom, čo vymyslel a chcel uskutočniť gigantický plán na prospech ľudstva, jeho vášnivá túžba po zlate by sa hádam dala pochopiť, ak už nie ospravedlniť.

No Harlow sledoval iba jediný cieľ: zhŕňať peniaze. Prejavil obetavý záujem o verejné blaho, keď daroval štátu vzornú policajnú stanicu; veľkodušne prispieval na nemocnice, no ani jediný dar mu nevnukla dobročinnosť, či zmysel pre verejný záujem. Bol človekom bez spoločenských vlôh — ani radosť, ani utrpenie druhých nevzbudzovali v ňom pochopenie či súcit. Keď daroval, daroval chladnokrvne, a pritom nie ostentatívne.

Pravda, ponúkol sa, že na najvyššom mieste na Children Hills dá vystavať presnú kópiu Panteónu na pamiatku obetiam vojny, no vybrané miesto bolo neprístupné, a tak ponuku zamietli. V Harlowových návrhoch bola istá vrtošivosť a ako sa videlo Jamesovi, nie celkom nezištná. Chlap ho miatol — nie a nie nájsť nič, čo by ho doviedla k duši a myšlienkam, ktoré sa tajili za studenými belasými očami.

Šesť hodín sedel James tej noci pri bezvedomom ministrovi zahraničia. Čo nezvyčajného povie, rozmýšľal James. Prečo sa ponevierať po uliciach ako opitý podvodník a potulky skončil vulgárnym útokom na policajta a napokon zakotvil v neveselom obydlí väzenskej cely? Mal tajnú slabôstku, ktorú Harlow vystihol a využil ju? Žil dvojakým životom? Tú myšlienku James zavrhol. Život Sira Josepha bol viac-menej otvorenou knihou — svedčili o tom každodenné záznamy v denníku jeho tajomníka i informácie, čo získal od jeho kolegov.

Kým James bdel, ešte raz sa pokúsil rozlúštiť slová na navštívenke, no pokúšal sa márne. Pri posteli nemocného sa striedal s inšpektorom Wiltonom z Ivory Street. Lekár povedal, že sa minister môže prebrať každú chvíľu, a hoci sa na konečné dôsledky omámenia díval vážne,

nevylučoval možnosť úplného zotavenia. Pacient sa metal z boka na bok, mumlal nesúvislé, nezrozumiteľné slová, napokon sa ráno o štvrt' na štyri prevrátil na chrbát, otvoril oči, zažmurkal a poobzeral sa po šerej miestnosti. James — práve študoval navštívenku pod tienenou lampou — strčil navštívenku do vrečka a podišiel k posteli.

Sir Joseph sa prekvapene zahľadel na detektíva a zmraštil čelo nad širokým obočím v snahe rozpomätať sa.

„Ajaj!“ vyslovil ticho. „Čo sa stalo ...? Auto sa roztrieskalo?“

„Nestalo sa nič vážne, Sir Joseph,“ upokojoval ho James jemne.

Začudované oči znova blúdili po holých stenách, až napokon sa pristavili na chorobopise, čo visel na stene.

„Som v nemocnici?“

„Áno,“ prisvedčil James.

Nasledovala dlhá pauza.

„Pekelne ma bolí hlava. Mohli by ste mi dať sa dačoho napit'?" Či sa to nesmie?“

James nalial do pohára vody, podvihol ministra a priložil mu pohár k perám. Sir Joseph sa žiadostivo napil a potom so vzdychom klesol na hlavnicu.

„Akomak mi hučí v hlave, no odprisahal by som, že sa voláte Carlton,“ podotkol.

„Tak sa volám, pán minister,“ prisvedčil James a Sir Joseph sa zadumal.

„Som pochrámaný?“ spýtal sa. „Bol to tuším karambol. A povedal som tomu hlúpemu šóférovi, aby šiel opatrne. Ulica bola hladká ako sklo.“

Pohol najskôr jednou nohou, potom povzbudený druhou a napokon rukami.

„Ste celý, Sir Joseph,“ prehovoril James. „Zažili ste šok.“

Zacengal lekárovi, čo spal o poschodie nižšie.

„Šok, hej?... Nepamätám sa... A Harlow?“ Znova stiahol obočie.

„Slušný chlap, ibaže trochu vyparádený. Večer som bol uňho, pravda? ... Hej, hej, pamätám sa. Koľko hodín prešlo odvtedy?“

James mu neprezradil, že od návštevy u Harlowa ubehli nie hodiny, ale dni.

„Hej, hej, pamätám. Kde som to len šiel od neho ...? Do parlamentu, tuším. Hlavu mám celkom pomotanú!“

Vošiel lekár v župane na pyžame, no ministrovi v hlave sa už natoľko vyjasnilo, že uhádol, aké má príchodzí zamestnanie.

„Riadne ma to chytilo, pán doktor. Čo to bolo, porážka?“

„Nie, pán minister,“ odpovedal lekár. Ohmatal pacientovi pulz a videl sa spokojný.

„Sir Joseph sa nazdáva, že sa mu to pritrafilo pri autonehode,“ podotkol James a významne sa zadíval na lekára.

Minister bol hrozne slabý, no skvelý um pracoval znamenite.

„Čo sa mi stalo?“ spýtal sa podráždene, keď mu lekár priložil na srdce stetoskop.

„Užívali ste niekedy drogy?“

„Drogy?!“ zafrflal starý pán. „Panebože, aká otázka! Ani lieky, nie to ešte drogy! Keď sa necítim dobre, zídem k masérovi a ten ma raz-dva dá do poriadku.“

Lekár sa uškrnul, ako sa všetci renomovaní lekári uškrnú, keď sa spomenie masér, pretože zo všetkých profesii sú lekári najkonzervatívnejší a najpodozrievavejší.

„Drogy teda nedostanete.“ Lekár sa rýchlo vynašiel a zakryl neobratnú otázku. „Srdce máte dobré, aj pulz máte dobrý. Potrebujete si iba trochu pospať.“

„A trochu si zajesť,“ zavrčal Sir Joseph. „Som lačný ako vyhladnutý pes!“

Priniesli mu kurací vývar, horúci a tuhý, a o pol hodinku sir Joseph upadal do ľahkého spánku. Lekár kývol detektívovi, aby šiel s ním.

„Už ho môžete nechať samotného. Nebol by som si pomyslel, že sa tak rýchlo zotaví. A o tom dobrodružstve nepovedal nič?“

„Nič,“ odpovedal James a učený muž si uvedomil, že ak Sir Joseph aj vysvetlil podinšpektorovi Carltonovi čudné okolnosti, za akých ho zatkli a predviedli pred policajný súd, jemu pravdepodobne nepovedia nič.

Ráno navštívil James na Downing Street ministerského predsedu.

„Domnieva sa, že prežil autonehodu, keď odišiel z Park Lane. Na vyhlásenie v parlamente sa vôbec nepamätá. Kým celkom nezmocnie, lekári to zakázali čo len spomenúť. V jednom mám veľmi vážne pochybnosti, pane, a chcel by som si to vyjasniť. Lenže vyjasniť si to by možno znamenalo porušiť zákon.“

„Neveľmi ma zaujíma, či porušíte zákon,“ odvetil ministerský predseda, „ak sa dopátrate pravdy! Kým nebudú známe fakty, nielen na Sira Josepha, ale na celú vládu padá tieň. Vydám príkazy, aby vám poskytli carte blanche a podporím vás v čomkoľvek, čo podniknete.“

Takto ubezpečený sa James Carlton pobral do Scotland Yardu, aby si overil, či je pravdivá teória, čo pomaly vyvodzoval v nočných tmavých hodinách — taká fantastická, že sa sám ledva vedel premôcť, aby o nej vážne rozmýšľal.

Raz ráno podali štyristopätnásť telegramov a všetky zneli rovnako:

Poukážte telegraficky prostredníctvom filiálky Lombardnej banky na Carr Street zisky z transakcie 17. Potvrďte príjem telegramu.

Rata

Telegramy odoslali z Hlavného poštového úradu o tretej hodine ráno.

Vedúci zahraničného oddelenia v Lombardnej banke bol pánu Ellenburymu starý známy a mal s ním obchodne do činenia aj predtým. Popoludní zastavil pán Ellenbury auto pred Lombardnou bankou a zašiel za vedúcim zahraničného oddelenia.

„Očakávam telegrafické poukážky na veľké sumy,“ informoval ho, „a budem potrebovať peniaze v hotovosti.“

Nevľúdna tvár vedúceho ešte väčšmi znevľúdnala.

„Pre Ratu? Čudujem sa, že ste sa zaplietli s takými ľuďmi, pán Ellenbury. Tuším nevíete, čo sa povráva v City...“

Bol mu známy a bol úprimný. Pán Ellenbury ho trpezlivo vypočul.

„Nemôžem si prebrať,“ odpovedal. „Vojna kadečo zmenila a žiť treba.“

Vojnou, spoľahlivým argumentom sa dajú vysvetliť všelijaké zmeny, ale aj prispôsobivá morálka. Vedúci si Ellenburyho názor vypočul rezervovane.

„Koľko vyrobil Harlow na tom podvode?“ spýtal sa, znova využívajúc privilégium známosti.

„Raz vám to poviem,“ odvetil advokát tajomne. „Dost’ na tom, očakávam veľmi veľké sumy.“

„Šterlingov, či inakších?“

„Všelijakých a v stabilnej mene,“ odpovedal pán Ellenbury.

Predvečerom prišiel prvý poukaz z Johannesburgu. Suma nebola kolosálna, no veľká. Poukaz z New Orleansu prišiel večer a pánovi Ellenburymu ho doručili spolu s poukazmi z Chicaga, New Yorku, Toronta a Sydney. A ustavične prichádzali ďalšie telegrafické poukážky.

Pán Ellenbury si zašiel po peniaze, čo sa vršili v Lombardnej banke, až na druhý deň.

Ráno sa najskôr prešiel po svojom ušpinenom vlastníctve a až potom odišiel do City. Privykol si na Royalton House a takmer si želal, aby ho mohol vziať so sebou. Všetko bolo ošklivé, pochmúrne, sklúčujúce. Ako-by upadala ešte aj zeleninová záhrada. Bledé, mátožné kapustné hlavy sa hrbili ako zarmútení starci medzi kostrami listov, čo zostali po odrezaných kamarátkach.

Krížom zanedbanou záhradou podišiel k nemu záhradník s vrecom prehodeným na pleciach, aby ho nepremočil drobný dáždik.

„Doviezli zeminu do tej jamy,“ oznamoval, „včera tu boli.“

Priehlbina sklúčovala zrak a sklúčovala ho tridsať rokov. Bola na konci zeleninovej záhrady a pán Ellenbury veľakrát sníval, čo z nej urobí. Okrasný rybník a na násype okolo neho nasadí rododendrony. Bazén na kúpanie vyložený bielymi tehličkami a mramorové lavičky, kde by si začlenený pred vulgárnymi očami mohol posedieť za mrežami s vinúcimi sa ružami, opaľovať sa na slnku. A zrazu sa sny skončili — priehlbina sa zasype zeminou. Podišiel k nej a zasial. Preliačina, na spodku voda a z nej kúšтик zhrdzaveného okraja ukazuje plechovka na benzín.

A pri priehlbine kopa smetí, staré tehly, celé aj úlomky, štrk a popol z pece a kachlí.

„Ja ju zasypem — sľúbil som si, že si zacvičím,“ prevravel pán Ellenbury, zabúdajúc, že na druhý deň bude mať oveľa súrnejšiu robotu.

Nie a nie odtrhnúť oči od priehlbne. Keby tak mohol zatlačiť do nej Harlowa a vidieť bledú tvár v bahne a na nej vytreštené oči — to by bol pohľad!

Tvár a krk mu sčervenel a končatiny rozochveli. Napokon sa odtrhol od preliačiny a vrátil sa do domu, Auto, čo mu najala Rata, už čakalo — šofér mu úctivo zaželel dobré ráno a doložil, že ešte také zlé počasie nezažil.

Pán Ellenbury neodpovedal a pobral sa raňajkovať.

Pohľad na auto mu pripomenul garáž, kde sa dá prenajať auto bez nepríjemných otázok. Totiž v Londýne má veľa ľudí všelijaké čudné zamestnanie, pričom peniaze nie sú dôležitou pohnútkou. Lojálnosť si kúpiť nemôžu, no sú ochotní platiť za diskretnosť.

V garáži Nova sa platilo oveľa viac ako inde, no zvláštna prirážka sa investovala dobre. Keď totiž do garáže Nova prídu z polície a spýtajú sa napríklad, kto bol cudzinec, čo si v klenotníctve vo West Ende kúpil diamantový prsteň a potom ufujazdil aj s perlovým náhrdelníkom, ľudia v garáži Nova nevedia naskrze nič. Ani nepoznajú paniu, čo odviezla

bohatého obchodníka k Harlowovi a potom ho omámeného a bez haliera vyhodila do vysokej trávy na lúke.

Auto prišlo popoludní. Šofér, zavalitý chlapík s čiernymi fúzami, omieľal žuvačku a nič si nevšimal.

Pán Ellenbury nasadol do auta s dvoma kuframi. V banke zamieril do kancelárie vedúceho zahraničného oddelenia a skontroloval telegrafické poukážky.

„Úžasné,“ poznamenal vedúci pokojne. „A podľa všetkého príde ešte viac, pravda? Všetko spolu presiahne každú mieru.“

„Mieru?“

Ellenbury ani nevedel, čo hovorí.

„Akoby som chcel katedrálu sv. Pavla odmerať lineárom.“

Ellenbury, tak trochu dialektik, výzve neodolal.

„Morálne správanie sa nie je vecou aritmetiky, ale proporcie. Neodmeriate ho metrom, ale uhlom. Desaťstupňová odchýlka od kolmice je rovnakou chybou pri stĺpe na vrátach ako pri šikmej veži v Pise... Z Ameriky mi prišlo spolu stodvanásť tisíc.“

„Plus desať,“ dodal vedúci.

Pán Ellenbury urobil z bankoviek päť zväzkov a strčil ich do kufru.

„A teraz zásielky z južnej Afriky,“ vzdychol si vedúci, bolestivo trepezlivo, v každom škrte perom nesúhlas. „Tuším máte pravdu, no aj tak sa mi vidí, že prečín človeka voči spoločnosti spočíva v obrátenom pomere k peniazom, čo vypytliačil.“

„Vypytliačil!“ zašomral pán Ellenbury na protest.

„Tak ukradne. A keď bude mať milión, dosiahne hranicu, ktorá bude nad pochop poroty. Pozrú na človeka, pozrú na peniaze a automaticky vyhlásia 'nevinný'. Mali by sa vyniesť nové zákony o vlastníctve — počítajúc trestami za ukradnutie milióna a končiac obvinením vlády, že mrhá miliardové sumy. A porota by sa mala skladať z účtovníkov a spisovateľov, ktorí nikdy nevideli ozajstné peniaze, no rozmýšľajú o miliónoch — mne vychádza osemdesiat tisíc deväťsto.“

Pán Ellenbury si sumu rýchlo prepočítal na malom počítačom stroji.

„Správne,“ konštatoval, „Máte čudne poprevracané zásady, milý priateľ. Či ukradnete desať centov, či päť miliónov dolárov ...“

„Yokohamská banka,“ vedúci ďalej triedil papiere. „Yen je po sedemnáť šilingov deväť pencí, teda klesol. Zvláštne! Dakde v útrobach zeme sa odlomí z brala trochu kameňa, prehriata para vybúši a účinok na

peňažnom trhu je katastrofálny! V Harlowovi je veľa zemetrasenia a už sa dostal do protokolu vyvolencov božích — stavil by som sa o doláre — americké doláre.“

„V poriadku.“ konštatoval pán Ellenbury, kontrolujúc balíčky bankoviek, čo mu podal vedúci oddelenia.

Už sa stmievalo, keď Ellenbury vyniesol kufre z banky a položil ich do auta. Boli veľmi ťažké. Zvláštne, aké ťažké sú papierové peniaze — a aké objemné!

Dal sa zaviesť pred svoju kanceláriu na Theobald's Road a bol rád, že keď si mal pred rokmi možnosť vybrať maličkú miestnosť na prízemí a väčšiu na prvom poschodí, vybral si na prízemí.

Úradníka bol poslal už predtým domov. Bol piatok a dal mu dvojtýždennú dovolenku a vyplatil mu dopredu aj plat. Odomkol domové dvere a zavliekol kufre do svojej súkromnej. Mal tam celkom nový kufor a pas. Nedávno mu Harlow prikázal zaobstarat' pas pánovi Jacksonovi — vlastným menom Inglovi. Ellenburymu sa protivili drobné podvodíky, no ako zvyčajne poslušol a prečin ešte znásobil: podal žiadosť aj o druhý pas — priložil k nemu vlastnú fotografiu spred dvadsiatich rokov a udal meno, ktoré ani trochu nepripomínalo jeho.

Zložil kufre a sadol si. Pochytával ho nepokoj. Nie žeby ho trápilo svedomie — chorá manželka mu neprišla na um ani raz a myšlienka na nesprávnosť, ktorej sa dopúšťa voči svojmu chleboďarcovi, ak mu vôbec hlesla hlavou, bola úľavou.

Znervózňovali ho peniaze — boli ťažké a bolo ich veľa.

V Callais alebo v Havre mu colníci nazrú do kufru, istotne ich zbadajú. Mohol by ich poukladať na spodok a poslať kufor doporučené, no batožiny na francúzskych železniciach často kradli — o tom vedel každý. Mohol by, prirodzene, cestovať v exprese Simplon alebo v Blue Train, kde sa batožina prezerá iba povrchné a vo vlaku; ak by si vymenil lístok do Monte Carla, pokladali by ho colníci za blázna a tým by sa všetko skončilo.

No aj Simplon aj Riviera Express sú už vypredané na celú sezónu a zaobstarat' kupé sa mu nepodarilo, hoci zaňho intervenoval kdekto. Mohol by odletieť lietadlom, no obával sa, že prehliadka na letisku bude ešte prísnejšia.

Zostávala jediná alternatíva; polovicu peňazí dať do kufru, čo sa dá, popratať po vreckách a zvyšok rozposlal na svoju adresu po hoteloch vo Francúzsku a Španielsku. Lenže to bude dlhá práca a nudná. Vyšiel do pri-

jímacej kancelárie a priniesol si balíček hrubých obálok. Nesmie ich poslať
doporučene — poštári vo Francúzsku a Španielsku sú strašní punktičkári
— všetko si značia.

Sadol si ta stolík a pustil sa do roboty. Vypísal všetky obálky a znova vyšiel do prijímacej kancelárie pohľadať ďalšie, no nijaké súce už nenašiel. Zhasil svetlo a zašiel do neďalekého papiernictva. Na stole sa vršili napchaté obálky. Vypísal už polovicu z druhého balíčka a práve písal:

Hotel Riena Christiana, Algericas...

keď sa za dvermi za hrubou zelenou látkou ozvalo zaklopanie. Len-len prestrašený nevykríkol.

Oválnym zaskleným otvorom na dverách ho pozorovali dvojce vážnych očí. Skočil na rovné nohy, zaťal zuby v preľaknutom úškrne a otvoril dvere.

Na prahu stálo dievča. Malo na sebe dlhý modrý kabát a z hlavy a pliec jej stekali kropaje dažďa. V rukách mala dáždňík. Pán Ellenbury ani nezbadal, že prší.

Vytreštila oči na otvorené kufre, na žvachle bankoviek a na navfšené obálky. Toľko peňazí nevidela Aileen Riversová ešte nikdy.

„No!“ vybl’abotal Ellenbury drsne.

„Hľadáš vášho úradníka,“ vysvetľovala Aileen. „Dvere boli otvorené...“

Otvorené? V chvate, aby čo najskôr skončil prácu, zabudol Ellenbury zatvoriť dvere — ba aj dvere za zeleným súknom.

Spoznal ju.

„Stebbingsova sekretárka,“ vydýchol. „Čo chcete?“

Vytiahla z kabelky poskladanú obálku — boli sa zapotrošili dajaké nájomné zmluvy alebohej slečny Alice Harlowovej a ako zistil pán Stebbings, nedopatrením ich nepojali do dedičstva. Ellenbury sa snažil porozumieť, čo je v liste, usiloval sa z celej sily vypudil z mysle to najdôležitejšie... dvojce sivých očí, čo sa naňho dívali oválnym otvorom... čo sa dívali na balíčky bankoviek v kufroch, v obálkach...

„A,“ povedal neprítomné... Rozumiem... nájomné zmluvy. Vybavím to zajtra.“

„Popoludní sme telefonovali pánu Harlowovi.“ namietla Aileen, „a požiadal nás, aby sme vás o tom vyrozumeli s priniesli mu papiere ešte dnes večer.“

Myklo mu hlavou.

„I... idete k Harlowovi — teraz?“ vyjachtal.

Dost' zvláštne, že sa na návštevu tešila celé popoludnie — veľmi zvláštne, čo sa mužovi, ktorý ju ľúbil, možno — či istotne — zazdá neuveriteľné. Tak či onak, pristala ochotne — priochotne, keď sa jej pán Stebbings nesúvisle, ako to robieval, opýtal, či by nezašla k pánovi Harlowovi.

Keby sa čaro, ktoré mal v sebe Harlow, zredukovala na hanebné prvky, zostala by perverzita, čo by sa nikdy nedala uspokojiť — čaro, čo vábilo bojazlivcov na pokraj sopky, kde sa triasli a obdivovali roztavenú hĺbčinu, čo dolu syčala a bublala.

„Áno, idem na Park Lane,“ odvetilo dievča.

Mysel' pána Ellenburyho znečitlivela — nevedel ju usmerňovať, nehýbala sa, stála.

„Idete k nemu.“

Harlow vybočil z vychodených koľají, keď sa v Princetowne zoznámil s týmto dievčaťom. Informoval sa o nej, kde býva, kde pracuje. Ako zámienku udal záujem o jej uja. Zo všeobecných skúseností vedel Ellenbury uviesť ďalšie. Také priateľstvá sa vyvíjajú náramne rýchlo. V pondelok prejdú podaktorí popri sebe ako navzájom neznámi ľudia, a už v sobotu plánujú spoločnú budúcnosť. Veľmi pekné dievča... kolieska v Ellenburyho hlave sa rozkrútili a o chvíľku sa vrteli ako šialené.

'Boli ste u pána Ellenburyho,' bude prvé, čo sa jej spýta Harlow. 'Áno, na stole v kufroch mal strašne veľa peňazí,' odpovie dievča.

„Manželka mi je veľmi chorá,“ zaškrípali kolieska, „veľmi chorá. Už dvadsať rokov nevyšla z domu.“ Kútiky na ústach mu ovisli. „Zvláštne... že ste takto prišli. Ráno sa na vás opytovala.“

„Na mňa?“ Aileen ledva uverila vlastným ušiam „Veď ju nepoznám!“

„Ona vás pozná — poznala vás, keď ste boli malá — poznala vašu mamičku či otecka — neviem koho.“ Upokojil sa, hoci si nebol istý. „Zvláštne ... Chcel som zatelefonovať Stebbingsovi a poprosiť vás... dal by som vás zaviezť nazad autom.“

„Ísť k pani Ellenburyovej — teraz?“

Nie a nie uveriť. Pán Ellenbury prikývol.

„Lenže — sľúbila som pánovi Harlowovi, že prídem.“

„Aj to stihnete — je to prosba starca, nerozumná — viem.“

Vyzeral veľmi starý, chatrný a nešťastný.

„Bývate ďaleko?“

Povedal jej, kde býva, i najkratšiu cestu. Čo sa stane potom, nevedel. Získa čas, pouvažuje. Akiste čosi strašné. Len ju nepustiť k Harlowovi, možno jej milencovi — to bola prvá myšlienka. Miesta sú zabezpečené, kajuta rezervovaná, odíde ranným vlakom. Prečo nie cez Ostend? Postranné myšlienky ho neprestávali miast’.

„Mohla by som zatelefonovať pánu Stebbingsovi?“

„Ja mu zatelefonujem,“ odvetil takmer bodro. „A vy, slečna, by ste mi mohli pomôcť s tými kuframi. Hľba peňazí, čo? A všetky Harlowove, všetky Harlowove! Šikovný človek!“

Prikývla a podávala mu zväzky bankoviek.

„Áno — veľmi šikovný.“

„Dobrý človek?“

Nebola si celkom istá, či aj dobrý. Nazdal sa, že mu chce zatajiť lásku k Harlowovi. Istotne ho má rada. Veď ako priateľka Jamesa Carltona by bola povedala, že sa jej protiví. Unikol veľkému nebezpečenstvu.

Spomenula si, že jej sľúbil zatelefonovať Stebbingsovi. Až v aute — celý čas čakalo v daždi pred budovou — keď už uháňali dolu po Kingsway.

„Mám doma telefón,“ odpovedal.

Telefón doma mal, to je pravda — súkromnú linku do Harlowovej pracovne — no tomu sotva zavolá.

Učupený v kútiku na sedadle, s kuframi pri nohách — zakaždým, keď auto spomalilo, či zrýchlilo, mu udierali do kolien — rozprával pán Ellenbury o svojej manželke, no myšlienkami bol pri dievčati, čo sedelo pri ňom. A dospel k záveru, že dievča je jediným človekom na svete, ktorý by ho mohol prezradiť, jediným, čo vie, že má dva kufre napchaté peniazmi. Bolo treba zabudnúť na riaditeľov bánk, na Harlowa, na kolegov z Raty. Zabudol na nich. Iba toto dievča mu stojí v ceste k báječnej budúcnosti — ku galériám, k slnku na pásikavých plátenných strieškach, k záľahé rozkvitnutých kvetov pod belasou oblohou, od hmly a daždivých oblakov, čo presycujú ušpinené mesto, a od riedkeho blata, čo fľka na okná prenajatého auta.

Už sa blížili k domu, keď Ellenbury spustil okienko, čo ich oddeľovalo od šoféra.

„Bývam v štvrtom dome za najbližšou uličkou. Zastavte pred bránou, chvíľu počkajte a až potom odídete.“

Strčil chlapovi do ruky tri bankovky. Šofér-žuvačkár pozrel na bankovky a bol spokojný.

„Môžeme zastať pred bránou? Po cestičke k domu prejdeme peši — manželka je veľmi nervózna, strhne sa na každý hrmot...“

Aileen nenamietala. Keď vystúpili do blata na ulici, ponúkla sa, že odnesie jeden kufor a Ellenbury pristal. Bol ťažší, ako sa nazdala.

„Harlowove, všetky Harlowove!“ zašomral, keď prechádzal cez ošklivú bránu so zohnutou hlavnú, aby mu dážď nešibal do tváre. „Zarobil ich na 'žarte'.“

„Ako to myslíte, na 'žarte'?“ spýtala sa.

„Na harlowovskom žarte ... ťažko vysvetliť.“ Vietor mu trhal slová.

Zočila dom — hranatý, bez života.

„Naľavo — vojdeme zadným vchodom.“

Kráčali po škvarovom chodníku, čo sa vinul pomedzi holé ružové kríky. Vpredu sa objavil nízky domec. „Kotolňa, odkiaľ sa vykuruje skleník,“ vysvetľoval Ellenbury. „Pozor, dva schody,“ upozorňoval ju.

Načo, prepánakráľa, idú do kotolne večer? Odvetil na otázku, ktorú nevyslovila.

„Bezpečnejšie ... zamkneme ... kufre,“ zakričal.

Vietor sa zmenil na víchor. Strhla sa búrka — zabľýskalo sa. Nevedela, že sa blýskava aj v decembri. Ellenbury zložil kufre a vopchal kľúč do hrdzavej visiacej zámky. Dvere sa so škripotom otvorili.

„Tadeto,“ prehovoril a Aileen sa pobrala za ním.

Škrtol zápalkou a zapálil kýpeť sviečky v špinavom lampáši. Dievča sa poobzeralo. Kotolňa bola z tehál, bez okien. Na zemi sa povalovala škvara a rozbité kvetináče. Na drevenej lavici ležala kopa zeme a z nej vyrážali zelené výhonky buriny. Hrdzavé dvere na peci boli otvorené a na ohnisku popol, škvara a smeti zo záhrady.

„Počkajte chvíľku, donesiem tašky.“

Srdce mu bilo, že ledva dýchal — našťastie mu nevidela do tváre a zostala pokojná.

Vytackal sa von a pribuchol dvere za sebou, hodil lampáš na zem, zohol sa, nahmatal zámku a založil ju na dvere. Napokon sa vypotkýnal hore dvoma schodmi a rozbehol sa k domu.

Posedel si chvíľu na schodoch, kým sa upokojil. Najskôr počúval za dverami, potom ich otvoril, vkradol sa do haly, potichučky zavrel za sebou dvere a na prstoch prešiel do pracovne. Bol celkom premoknutý a triasol

sa. Mokré kožené kufre sa ligotali. Vyzliekol si premoknutý kabát a zacengal. Slúžka prišla hneď.

„Nazdala som sa, pane...“ začala prekvapená, no Ellenbury jej skočil do reči.

„Chod'te hore do mojej izby — ale potichu — a prineste mi suché šaty. Panej môžete povedať, že nakrátko odcestujem.“

Popichal kutáčom do dohorievajúceho ohňa v kozube a otrčil ruky, aby sa mu zohriali. Slúžka sa vrátila s oblekom, oznámila mu, že uvarí čaj, a diskrétno sa vzdialila.

Obliekol si župan a vzal z police dve knižky, ktoré často čítaval. Volali sa Kronika zločinu — poznámky napísané jednotvárnym strojeným štýlom z raného viktoriánskeho obdobia. Knižky zdobilo päťdesiat Phizových ilustrácií.

Začítal sa, kde sa mu knižka otvorila.

... keď sa žena, mladá, krásna a nevinná, stane obeťou útlaku, niet muža jednoduchých citov, čo by neriskoval život, aby ju vytrhol zo zúfalstva a biedy...

Tak moralizovala veta, čo prečítal. Obrátil stranu, neuvedomujúc si jej iróniu.

Maria Martenová — zastrelená v stodole. Iná žena preklatá mečom. Netrepezlivo zalistoval a ľutoval, že o zločinoch vie tak málo. Voľakde majú veľkú sekeru — ale kde? Za kuchynskými dverami. Pobral sa dolu kuchynskými schodmi, práve keď nimi šla hore slúžka s čajom. Sekera bola hneď za dvermi, presne tam, kde ju bol videl ráno. Vyniesol ju hore pod županom.

„Môžete ísť spať,“ povedal slúžke. Vypil čaj a vtom v hale zacengal telefón. Zaváhal a potom sa poponáhlal zdvihnúť slúchadlo.

„Áno, tu Ellenbury,“ usiloval sa hovoriť pokojne. „Slečna Riversová? Áno, bola u mňa v kancelárii hneď po šiestej s listom od pána Stebbingsa — nie, odvtedy som ju nevidel...“

Obliekal si premoknutý kabát a vyšiel do búrky.

Náramne nepríjemné! ... Prečo mu nedajú odísť pokojne ... starcovi — šedivému, s niekoľkými rokmi života pred sebou? Slzy sa mu skotúľali dolu tvárou nad toľkou nespravodlivosťou. Prekliaty Harlow! Chuderka dievčina neurobila nikomu nič zlé — utešené stvorenie a musí umrieť pre Harlowa!

Vytrel si slzy z očí spakruky, zdvihol zámku a otvoril dvere.

Kýpeť sviečky práve dohorel. No v poslednom blikote života, v zlomku svetla, skôr ako knôť melancholicky zapadol do zabudnutia, Ellenbury zazrel stáť bledé dievča zmeravené hrôzou. Vzdychol si a rozohnal sa sekerou.

Keď Elk v to odopoludnie zašiel k priateľovi Jamesovi, našiel ho zahĺbeného do veľkého plánu Londýna, rozloženého na stole. Zrejme ho urobili či odkopírovali zvlášť preňho, lebo na miestach, kde po ňom prešiel rukávom, zostali modré atramentové škvrny.

„Kupuješ dom?“ spýtal sa Elk.

James opatrne zroloval plán a vložil ho do zásuvky.

„Najlepšie je kúpiť majetok,“ pokračoval Elk, „tak zbohatneš najľahšie. Nemôžu ta vydierať, ani ti ho ukradnúť. Istý môj známy kúpil vo Finchley lúku a postavil na nej vilky — a dnes sa rozváža vo vlastnom jaguári. Poznám istého ...

„Pomohol by si mi dnes v noci pri menšom vlámaní?“ skočil mu do reči James.

„Na vlámanie si potrpím,“ odvetil Elk. „Pamätám, raz ...“

„Kedysi,“ rozjímal James, „som sa vedel škriabať ako mačka. Ale aj tak som doteraz neprišiel na chuť názvu 'vlamačský kocúr', hádam preto, že som ešte nevidel liezť mačku po múre.“

„Lepší by bol názov 'vlamačská húsenica', lebo húsenica vylezie aj po skle, ako sme sa učili v prírodopise. Aj muchy to vedia. A kde sa vlastne ide?“

„Na Park Lane, na menšie by som sa nedal,“ odvetil James. „Mienim si prezrieť jeden zo vznešených domov v Anglicku — sídlo baróna Harlowa, čo zdedil po predkoch.“

„Ved' ho nepasovali za rytiera, či hej?“ čudoval sa Elk, pretože o šľachtických tituloch mal tie najchaotickejšie predstavy. „Hoci nechápem, za čo by ho boli. Ak,“ spomenul známu politickú figúru, „bol vo vláde, Harlow by už bol vojvodom, či grófom, či čím.“

James vyzrel oknom na temžský Embankment, hemžiaci sa ľuďmi, čo sa ponáhľali domov z práce. Malo sa ako z vedra a dul mocný vietor. Po hmle, čo predpovedal meteorologický ústav, ani pamiatky.

„Meteorológovia ma sklamali,“ povedal James. „Ak nebude hmla, operácia sa bude musieť odložiť na zajtra.“

Elk mal svoje názory na meteorológiu, aj mu ich vyložil, ale ho aj povzbudil.

„Vlamačovi pomôže hmla tak ako zaviazané oči. Dážď, čo policajtov nepustí na ulicu, a tajným nedovolí pchať nos kadekde, posieľa vlamačovi samo nebo.“

Keď James Carlton vyšiel v policajnom aute popod oblúkovú bránu na Thames Embankment, lialo sa ako z krhly a na rohu Birdcage Walk mu víchor len-len neprevrátil auto. Fičal cez Hyde Park Corner.

Dom číslo 704 patrila na Park Lane medzi tie málo, čo stáli samostatne a čo ich obopínal múr. Za prístavkom, kde bola pracovňa, bola záhradka a v nej čerešňa. Z temravy sa vynoril seržant, ktorého mu prideliť, a postaral sa o auto. O chvíľku boli už za múrom, vlečúc za sebou rebrík s hákmi — vypožičali si ho odpoľudnia od hasičov.

Kupolovité okno v krove na pracovni tonulo v tme a detektívi sa poľahky dostali na strechu prístavku. Tam James nechal Elka ako prednú stráž. Nerobil si ilúzie, na akú ťažkú úlohu sa podujal. Na všetkých horných oknách boli okenice. No na leteckej snímke, čo si zaopatril, zistil tehlový výstupok, pravdepodobne striešku nad schodmi na strechu. Teda by tam mali byť aj dvere.

James sa vytiahol k prvému oknu, pričom mu veľmi pomohli mreže. Potom odpojil hák z rebríka a zachytil ho o mreže na okne vyššie. Našťastie bol na záveternej strane Greenhart House a vietor, čo fičal za rohom, mu neprekážal.

Za desať minút sa vyškriabal na strechu a zamieril na gumených podrážkach k štvorcovej búde z tehál. Potešil sa závetriu, čo mu poskytla, lebo ho z ničoho-nič zachytil vietor.

Ako očakával, na búde z tehál boli pevné dvere s patentnou zámkou. Možno znútra zaistené aj závorou. Načúval, no okrem skuvňania vetra nepočul nič. Znova sa pustil do prehliadky strechy — lampáš držal iba niekoľko centimetrov nad strechou. Nezistil nič a znova zamieril k dverám. Vytiahol z vrecka kožené puzdro s nástrojmi, poskladal nebožiec a zavrtal ho do hrubých dverí. O chvíľu narazil na čosi tvrdé — na oceľ. Dvere boii vystužené oceľovou platňou. Vsunul nástroj do puzdra a vydriapal sa na výstupok. Vietor zadul z celej sily a bol by Jamesa zhodil, nech sa mocne nezachytí.

Strieška bola betónová. Bez kováčskeho mlatu a veľa preveľa času by sa ňou neprelomil.

Možno je dakde okno bez okenice. Nahol sa nad múrik na kraji plochej strechy a zadíval sa do uličky, čo spája Park Lane s ulicou, kde nechal

auto. Vtom zočil muža — ponáhlal sa k domovým dverám, otvoril ich a vošiel. Vzápätí začul James buchnúť dvere. Pravdepodobne Harlow. Nikto tak zvláštne nekolíše pri chôdzi plecami. Čo robil vonku v takom nečase? A potom Jamesovi zišlo na um, že postava prišla od garáže.

Odbilo jedenásť. Čo si počať? Už sa zmieril, že sa vráti k Elkovu a prizná sa, že nič nepokonal. Pobral sa k rebríku a vtom aj vo vetre začul zaštrkotať kľúč v zámke a potom Harlowov hlas.

„Hej, prší, prirodzene, prší, milý môj priateľ. V Londýne prší ustavične. Lenže ja som bol vonku, a ty nie! Doparoma, ale sa leje!“

Slová hašterivé, no hlas znel dobrosrdečne, akoby sa Harlow zhováral s dieťaťom.

„Máš šál? Tak to má byť. A pozapínaj si kabát. A rukavice sú ti kde? Aký si ty len mládenec!“

„Načo by mi boli rukavice,“ odvetil neznámy hlas. „Nie je mi zima. A, Harlow, môžem ťa znova poprosiť ...“

Ďalej nerozumel — muži sa vzdŕaľovali. James vytušil, že sa prechádzajú popri múriku na kraji strechy. Ak Harlow nemá lampáš, rebrík nezbadá. James sa zakradol za výstup a vykukol. O chvíľku rozoznal obe postavy. Pomaly sa blížili, s hlavami sklonenými proti vetru. James sa znova stiahol za búdku.

„... nemôžem ti dať. Čítaš priveľa, nedovolím ti zaťažovať si hlavu toľkým písaním! Maj rozum, milý môj Marling...“

Marling! James zatajil dych. Keby pokročil čo len o krok a vystrel ruku, dotkol by sa jedného z nich.

Na pozadí svetla z ulice sa odrážal múrik na kraji strechy a pri ňom obe postavy. Harlowov spoločník bol vysoký ako miliónár, ibaže sa trochu hrbil. Víchor mu ustavične strapatil bradu... Muži sa znova vracali a James opäť začul hlasy. Zrazu čosi zaškrabotalo a finančník skríkol.

„Čo to bolo, dočerta?“

Zdola zaznel slabý hrmot. James stúpol. Harlow sa akiste otreľ o rebrík a zhodil ho z múrika.

„Dačo si zhodil dolu,“ konštatoval neznámy.

„Akoby hák,“ odpovedal Harlow a James si ho vedel predstaviť, ako sa nakláňa nad múrik a snaží sa preniknúť zrakom tmú. „Čo to bolo?“ zopakoval.

Nadišla Jamesova príležitosť. Prikradne sa k dverám, prešmykne nimi dnu a ujde. Tichučko sa zakrádal k dverám, no za nimi sa svietilo a na

takom pozadí by ho muži na streche hneď zbadali, ak by sa, prirodzene, neotočili k nemu chrbtom. No chlapi sa nehýbali a ustavične sa zhovárali, čo vlastne Harlow zhodil z múrika.

„Náramne zaujímavé,“ rozprával miliónár, „nepamätám, že by som tu dopoludnia bol niečo zbadal. Poďme dolu.“

Bolo po príležitosti. James stál a počúval. Muži schádzali dolu schodmi a potom buchli dvere. Zostal na streche a nemal tušenia, ako sa dostane na pevnú zem.

Zakričať na Elka a nevzbudiť pozornosť bolo nemožné. Vytiahol z vrecka notes, napísal pár slov, vytrhol stránku a obkrútil ju okolo medenej mince. Hodil mincu čo najbližšie k miestu, kde mal stáť Elk, a aj ju počul cvengnúť. Prešla štvrt'hodina, ale zdola nijaké znamenie. Opäť podišiel k dverám, no vôbec nedúfal, že sa mu ich podarí otvoriť. Stlačil kľučku a ohúrený zistil, že nie sú zamknuté. Žeby ich Harlow bol zabudol zamknúť! Harlowovi sa to nepodobalo.

James ich ešte trochu odtisol a pozrel dolu. V miestnosti pod ním svietilo matné svetlo. James uvidel roh sekretáru a pás červeného koberca. Potichu schádza! pevnými schodmi — ani raz nevzli — a po chvíli zišiel celkom dolu.

V miestnosti nebolo nikoho. Pri záclone na okne stál veľký písací stôl, v kúte politúrovaná posteľ a pred ním odchýlené dvere. Izbu osvetľovala iba stolná lampka. Prešiel k písaciemu stolu a zhasil svetlo. Miestnosť sa ponorila do tmy. Za odchýlenými dverami sa svietilo. Opatrne pozrel za ne, no nikde známky života. Za dvermi boli schody, ktorými sa zostupovalo na nižšie poschodie. Na ľavej strane chodbičky boli ešte jedny dvere a prvé, čo si všimol, bol kľúč v zámke. Nech do miestnosti vošiel ktokoľvek, urobil to v takom chvate, že nemal čas vytiahnuť kľúč. James v okamihu vystihol príležitosť — nahol sa, zdrazil kľúč a rýchlo ho zvrtol. Za dverami zaznel tlmený výkrik. Detektív sa uškrnul a na prstoch zišiel dolu schodmi.

Dolu bola tma. Občas blikol lampášom, opatrne ohmatávajúc schody nohami, až sa napokon dostal do matne osvetlenej haly, kde sa len nedávno hemžili známe osobnosti. Všade ticho a James rýchlo zamieril k dverám a chytil kľučku. Vtom ho odhodila, ani čoby ho ovalila úžasná neviditeľná sila.

Ležal bez dychu na zemi omráčený úderom. Potom sa hore otvorili dvere a detektív začul šepot. Znova chytiť kľučku nabitú elektrickým

prúdom by možno znamenalo smrť. Prúd, čo sa tajil v dverách a znamenal smrteľnú pascu vlamačovi, ktorému sa podarilo vniknúť do domu, sa musí dať niekde vypnúť, zišlo Jamesovi na um. Na stene zazrel dva biele gombíky, hoci vo vestibule svietilo iba jedno svetlo. Stlačil horný gombík, no svetlo svietilo ďalej. Určite vypál prúd vo dverách! Povzbudený dotkol sa kľučky končekom prsta. Prúd bol vypnutý. Stlačil kľučku a vybehol na ulicu, pričom na rozlúčku tresol tak dvermi, že sa zatriasol celý dom.

Rozbehol sa k autu. Elk sedel na múre ako na koni a vážne sa zhováral so seržantom.

„Práve som sa chcel vrátiť, čo sa ti stalo,“ oznamoval Elk a zoskočil z múru na chodník.

„Našiel si papierik?“

„Papierik? Čosi spadlo, videlo sa mi, že rebrík. No nemohol som ho nájsť.“

Polnoc sa už dávno minula, keď šofér stlačil brzdu pred Scotland Yardom. Prvého, koho James uvidel v hale, bol Brown. Pojalo ho zlé tušenie.

„Čo sa stalo?“ spýtal sa.

„Slečna Riversová sa nevrátila domov,“ odpovedal detektív. „Telefonoval som Stebbingsovi. Vraj odišla o šiestej s dvoma listami, s jedným k Ellenburymu a s druhým k Harlowovi. Zatelefonoval som Ellenburymu — slečna Riversová bola uňho o šiestej a odvtedy ju nevidel.“

James Carlton horúčkovo rozmýšľal.

„Tesne pred jedenástou!“ vyhrkol Elk. „Doparoma! Celkom som zabudol!“

„Čo?“

„Tesne pred jedenástou prešiel popri nás a šiel do garáže — auto som videl zo strechy nad pracovnou — nebolo jeho, tak som ani nevedel, že v ňom sedí Harlow, pokiaľ nezabočil do brány na konci dvora. A v garáži bol veľmi dlho! Stavím sa ...“

Stopa nepatrná, no Jamesa primalá k okamžitému činu. O druhej po polnoci, keď Harlow dofajčieval poslednú cigaru, prišiel James Carlton a Elk s povolením urobiť domovú prehliadku ...

„Boli by ste taký láskavý a dali mi urobiť kópiu toho zaujímavého dokumentu! Rád by som ju mal v autobiografii!“

„Šetrte hlasom, Harlow,“ odpovedal James drsne. „Terajšou návštevou vám robím iba maličkú nepríjemnosť. Nezatýkam vás za násilie na Sirovi

Josephovi Laytonovi, ani za vraždu pani Gibbinsovej!

„Ste mocný, buďte milosrdný!“ zašomral Harlow. „Vražda je nepekne slovo.“

Pobledol a na tvári sa mu od poslednej Jamesovej návštevy ukázali nové vrásky.

„O akej vražde sa tu hovorí?“

Podinšpektor sa zvrtol, len čo sa ozval drsný hlas. V dverách stála žena s prísnu tvárou — pani Edwinsová. Videl ju prvý raz, no z Alleeninho popisu ju hneď spoznal. Stála meravo vystretá, so zopnutými rukami pred sebou a tvrdé čierne oči jej zlostne blčali. Vyzerala ešte hrozivejšia ako Harlow.

„O akej vražde sa tu hovorí? Rada by som vedieť, koho zavraždili,“ spytovala sa nástojčivo.

No Harlow zdvihol ruku a prstom ukázal, aby odišla.

„To nepatrilo vám, Lucy Edwinsová,“ podotkol milo „Ten váš zmysel pre dramatickosť vás raz zahubí!“

Chvíľu váhala, či poslúchnuť panovačné gesto. Napokon pozrela naňho zlostne, takmer nenávisťne, zvrtila sa meravo a zmizla.

„Tak, pán Carlton, upokojme sa. Čo dúfate nájsť v dome? Podľa všetkého niečo náramne dôležité.“

„Podľa všetkého!“ zopakoval James stroho. „Harlow, vyložím karty na stôl a poviem vám, čo chcem nájsť. Predovšetkým slečnu Riversovú — včera večer vám doniesla list od pána Stebbingsa. Odvtedy ju nikto nevidel,“

Harlow sa neusmial.

„Naozaj? Vy ste ju nevideli. Tuším ste chceli...“

„Moment, ešte som nedokončil. O pol šiestej videli spred Ellenburyho úradu Theobald's Road odísť auto, v aute bola slečna Riversová — kde je?“ Harlow sa uprene zadíval na detektíva.

„Nevravím, že neviem — zbytočné lži sú hlúpe,“ Rozvážne vytiahol zásuvku na písacom stole, vybral z nej zväzok kľúčov a položil ich na pijk.

„Prehľadajte si všetky miestnosti,“ poznamenal, „a potom mi povieť, či ste taký múdry ako ja!“

Pracovňu prehľadali raz-dva. James sa pustil hore schodmi. Za ním Elk. Na poschodí ich čakal Harlow.

„Tu je izba vedúcej domácnosti,“ ukázal rukou. „Dvere akiste poznáte

— zamkli ste ich pred niekoľkými hodinami.“

„A tieto?“ spýtal sa James.

Harlow stlačil kľučku a otvoril dvere dokorán.

V miestnosti sa spreď polnoci nezmenilo nič — nebola obývaná.

„Začneme od strechy,“ povedal Carlton a vkročil na úzke schody. Otvoril dvere a vyšiel na plochú strechu. Svietil si veľkým lampášom, no aj tak nenašiel nič. Obišiel popri múriku celú strechu a napokon sa vrátil k Harlowovi, čo stál pri otvorených dverách.

„Nenašli ste tajné schody?“ Harlow bol nevinnosť sama. „Na Park Lane sú celkom bežné. Stlačíte gombík, čosi cvakne a kde nič — tu nič zjaví sa tajné úzke točité schody do ešte tajnejšej miestnosti.“

James si nevšímal miliónárov sarkazmus a pobral sa dolu schodmi. Chodil z izby do izby, no po dievčati, či bradáčovi ani stopy. Napokon zišiel na prízemie,

„Máte pivnice? Rád by som sa ta pozrieť.“

Harlow odomkol nevelké dverka v hale. Ocitli sa v dosť vysokej vydláždenej chodbe. Na konci chodby bola kuchyňa a miestnosť pre služobníctvo. Klenutou chodbou z jednej zo stien zostupovali kamenné schody do pivnice. Pivnica pozostávala z troch miestností, v dvoch mával Harlow víno.

„Pivničný priestor sa mi vidí malý,“ podotkol James podozrievavo, keď dokončil prehliadku.

„Viac pivníc nemám,“ odvetil Harlow a unavene si vzdychol. „Človeče, ale ste podozrievavý! Chcete sa pozrieť do garáže?“

James šiel za ním hore schodmi.

Harlow sa s ním pohrával — James Carlton to vedel, no akosi ho to nerozladilo.

„Pán Harlow, kde je slečna Riversová? Naznačili ste, že viete.“

Harlow milostivo naklonil hlavu.

„Ak sa dáte trochu previezť, sľubujem vám, že sa vaše pochybnosti skončia.“

Pozerali na seba — Harlow stál tvárou k jasnému svetlu, čo sa lialo z garáže.

„Mne neprejdete cez rozum,“ odpovedal James napokon.

Harlowovi sa pomaly objavil na tvári úsmev.

„Koľkí si to mysleli, a stále som tu so všetkými tromfami v ruke! A tí, čo si to mysleli — kde sú ich aduty?“

Otvoril dvierka na aute. James zaváhal, no potom nasadol a Elk za ním. Harlow zavrel dvierka.

„O polícii mám vysokú mienku,“ poznamenal, „a uvedomujem si, že som vás veľmi zosmiešnil. Lutujem! O predposlednom Harlowovom žarte neporozprávam nikomu.“

James videl, že čosi chystá, a hodil sa k dvierkam. Zamknuté! Rýchlo sťahoval okienko a vtom zahučal stroj a auto sa pomaly prepadávalo pod podlahou. Pomaly klesalo aj s plošinou, na ktorej stálo, a keď kleslo pod podlahou, plošina sa navážila dopredu, auto sa skĺzlo z nej, narazilo na gumené nárazníky a zastalo.

James medzitým stiahol okno a už sa ním vyťahoval von, keď sa vystrčili hydraulické stĺpy pod plošinou a jemne uzavreli otvor v podlahe. O chvíľku sa vyslobodil aj Elk. James prudko otvoril dvierka na šoférovej strane a rozsvietil reflektory.

Stáli tam ešte dve autá. Jedno ho upútalo — staré a celé zastriekané mokrým blatom. Boli v obyčajnej podzemnej garáži, hoci v súkromnej garáži ešte nikdy nevideli také drahé zariadenie — hydraulický lift. Steny boli z tesaných kameňov, na jednej boli nízke železné dvere, nie zamknuté, ako videl, ale zaistené dvoma oceľovými zástrčkami. Pravdepodobne sklad benzínu, pomyslel si James, veď je pod dvorom.

Pozrel na Elka.

„Ako hlúpo sa cítiš ty?“ spýtal sa zatrpknuto.

Elk pokrútil hlavou.

„Vôbec sa necítim hlúpo,“ odpovedal veselo, „no taký skorý koniec som naozaj nečakal.“

„Koniec?“

Elk prikývol.

„Nie môj — ani tvoj. Harlowov. Je hotový. Iba čo chcel povedať tým predposledným žartom?“

Keď sa to vysvetlilo, Elkovi sa vyjasnila tvár.

„Ešte chce vyviesť dačo veľké? Stavím sa, že to bude najväčší žart, aký kedy odobral smiech polícii. Vravím ti...“

Zamĺkol. Obaja obrátili hlavy k malým železným dverám. Ktosi na ne slabo klopal a Jamesovi prestalo bit srdce.

„Dakto je za dvermi.“ ozval sa Elk. „Nebol by som si pomyslel, že starý Harlow má aj väznicu.“

James pobehuj k železným dverám, odtisol zástrčky a otvoril ich. Z

temravy za dvermi sa na svetlo vytackal neogabaný a strapatý starší muž. Chvíľu trvalo, kým ho James spoznal. Bol bez kabáta, pokrčený golier nezapnutý, no detektívov prekvapil a ohúril pohľad na jeho tvár.

„Ellenbury!“ vyhŕkol James.

Bol to naozaj advokát Ellenbury, no taký zmenený, že ho ohromený James ledva spoznal. Vyvalenými očami po zrel na Jamesa, potom na Elka a napokon zdvihol roztrasenú ruku k ústam.

„Kde je?“ zašepkal „Čo s ňou urobil?“

Jamesovi oťaželo srdce.

„S kým? So slečnou Riversovou?“

Ellenbury sa zahľadel na Jamesa. Hlas mu bol známy, no detektíva nepoznával.

„So Stebbingsovou sekretárkou,“ zahundral. „Schytil sekeru — Harlow!“ Starý muž sa rozohnal akoby sekerou... „Juj! zabil ju!“

James Carlton sa rukou oprel o stenu. Zbledol a nemohol vypovedať ani slovíčko. Vypytovať sa teda začal Elk.

„Zabil ju?“

Ellenbury prikývol.

„Kde?“

„Pri zeleninovej záhradke... je kotolňa. Zavriete tam dakoho, a nikto nič nezbadá. Vedel o kotolni. Netušil som, že šofér je on — mal čierne fúzy a vozil ma celý deň.“

Elk jemne položil človečikovi ruku na plece a Ellenbury zaúpel a cúvol.

„Počúvajte, pán Ellenbury, všetko nám porozprávajte a snažte sa upokojiť. Nikto vám neublíži. Teda zabil slečnu Riversovú?“

Chlap prudko prikývol.

„Sekerou — mojou sekerou... Videl som ju, ležala na zemi v kotolni. Bola taká krásna a bledá a videl som, že ju zabil a potom som odišiel preč — nechcel som, nechcel som...“ striaslo ho a Ellenbury si zaboril tvár do dlani, „nechcel som sa dívať na ňu v tej kotolni, bola tam voda .. . zelená voda ... juj... juj!“

Bránil sa predstave a prstami hýbal, akoby hral na klavíri.

„Hej... putom ste ju ešte videli?“ spýtal sa James chrapľavým hlasom.

Videl ju.

„Kde?“

„Vzadu — v aute — kde boli kufre — ležala na zemi a na nej prikrývka.

Sedel som pri ňom, diablovi, a on rozprával! Tichučko! Panebože! Nazdali by ste sa, že sa nikoho ani len nedotkol! Vraj ma vezme na dovolenku — že sa budem mať dobre. Lenže ja som vedel, že cigáni — vedel som, že diabol cigáni a že kuje ďalšie ohnivky v reťazi, do ktorej ma sputnal.“

Posledné slová priam zvrieskol a roztraseným prstom ukázal na otvorené dvere.

„Ellenbury, porozmýšľajte, prepánaboha — Aileen Riversová žije?“

Starý muž zavrtel hlavou.

„Je mŕtva!“ kývol hlavou. „Mŕtva, mŕtva, mŕtva!“ zakaždým kýval hlavou. „Mojou sekerou... bola za kuchynskými dverami... Videl som ju ležať... krv...“

„Počúvaj, Carlton,“ ozval sa Elk ostro. „Neverím mu! Chlap sa zbláznil...“

„Zbláznil! Zbláznil som sa!“ Ellenbury sa buchol po prsiach. „Je hore — niesol ju hore — aj s tou ženskou so žltou tvárou, aj s tým bradáčom... nasilu ma dopravili sme... , a nechali ma v tme a potom ma prinútili — pozrite!“

Ťahal Elka do komôrky. Stála v nej posteľ a skriňa. Na zemi koberec. Zariadená izba pod zemou.

Hmatal po stene a zažal svetlo. Izbu zaliala ružová žiara. Vychádzala spoza kamennej rímasy v kúte.

„Pozri — pozri!“

Advokát otvoril skriňu. Na spodku ležal pohodenný oblek — mužský oblek. Pokrčená košeľa, zamatový kabát...

„Šaty Sira Josepha!“ Elk otvoril ústa.

„Sem ho zavreli,“ zašepkal Ellenbury, akoby sa bál vlastného hlasu.

Celkom na konci izby zbadal James ešte jedny dvere. Na tých zástrčky nebolo — iba malá kľúčová dierka.

„Pozrite“ zakričal vtom Ellenbury.

Malý advokát zatiahol skriňu z celej sily a tá sa skrútila celá ako brána na pántoch. Objavili sa podlhovasté dvere.

„Tamto... odtiaľ ma doviedli. Výt'ah...“

Elk sa započúval a začul slabý bzukot výt'ahu.

„Do ktorej izby ju vzal?“ spýtal sa James drsným hlasom. „Prehľadali sme všetky.“

„Do Edwinsovej. V kredenci je falošná zadná stena. A za ním je izbička... Prečo ju neskryli v kotolni? Bolo by to bývala lepšie...“

„Budeme sa musieť dostať von odtiaľto, a čo najrýchlejšie,“ povedal Elk a poobzeral sa, či nezbadá, ako by unikli. „Predposledný žart nás ešte nerozosmial — skôr sa mi vidí, že predposledný žart privedie mojich príbuzných do smútku!“

Snažil sa vyškríabať po zaolejovanom hydraulickom stĺpe no — hoci sa mu s Jamesovou pomocou napokon aj podarilo dotknúť plošiny — veľká útecha to nebola. Plošina bola zo železobetónu. O mechanizme hydraulických liftov nevedel nič ani James ani Elk a okrem toho bola rozvodná doska zamknutá za oceľovou mriežkou.

Vyjsť sa dalo iba dvermi za skriňou. Elk prehľadal auto a vytiahol z neho nástroje.

„Na chvíľu sme v bezpečí — plyn sa neopováži pustiť, aby mu nevyletel dom do povetria, a narýchlo nemá čo vymyslieť. Carlton, v dome si si nič nevšimol?“

„Všimol som si všeličo. Čo máš na mysli?“

„Všimol si si, že sme Edwinsovú, či Edwardsovú, či ako ju volajú, už potom ani raz nevideli, keď jej Harlow kázal odísť?“

To Jamesovi nezišlo na um. Prehľadali dom od strechy po pivnicu a ženu s prísnu tvárou naozaj ani raz nevideli.

„Kde bola ona,“ pokračoval Elk, „bol možno aj ten chlapík — akože sa volá — Marling? A ja ti poviem, kde boli — v malom výt'ahu!“

A bola to pravda! James si všimol výt'ah na poschodí, keď ich tam čakal Harlow, no potom zmizol. Nič ľahšie na svete, ako chodiť vo výt'ahu hore-

dolu, unikajúc detektívom.

Dvere sa ani nepohli. Sochora nebolo, a aj keby bol, sotva by sa dvere poddali.

Musia sa pustiť do steny omietnutej betónom. Len tam nebol múr z kameňa. Našťastie vo všetkých troch autách boli nástroje a v jednom dokonca zdvihák a oceľová tyč — použili ju ako páku.

Práca utišovala Jamesovi rozrušené nervy, ktoré sa zakaždým, keď pozrel na Ellenburyho, napáli do prasknutia.

Advokát čupel pri posteli a hľadel na nich, tichučko si pomrmlávajúc. Raz ho James začul povedať:

„Zásady sa nedajú merať metrom. Také utešené dievča! A mladučké!“
A potom sa ticho rozplakal.

„Nevšímaj si ho,“ zavrčal Elk, „a rob!“

Odstrániť čo len kúsok omietnutého betónu si vyžadovalo namáhavú a ťažkú robotu a ešte riskovali, že ich začujú v dome. No o hodinu odstránili z tehál betónovú vrstvu asi na štyridsiatich štvorcových centimetroch. Skrutkami namiesto dlát vybrali prvú tehlu a ďalej rozširovali otvor. Druhá tehla šla ľahšie, no vtom sa presvedčili, aká potrebná bola opatrnosť.

James práve pchal koniec skrutky do otvoru v malte medzi tehľami, keď sa mu takmer pri lakti ozval tlmený hlas:

„Nechajte ich, počkajú do zajtra.“

James len-len neskočil na rovné nohy. Povedal tu Harlow!

No hneď si to vysvetlili. Hlas došiel k nim výťahovou šachtou. O chvíľu buchli dvere na výťahu a zaskučal motor. Lift zastal trochu powyše nich, dvere sa otvorili a znova zatvorili a akustika ich znova oklamala — počuli mužské kroky na tehličkami vykladanej podlahe v hale.

Teda do zajtra. Uľavilo sa im. Pustili sa znova do práce, no občas počúvali. Napokon uvoľnili a vybrali prvý rad tehál, potom druhý a o pol hodiny bola v múre diera, ktorou sa mohol pretiahnuť štíhly muž. Štíhlym mužom bol James. Ocitol sa na zamastenom dne výťahovej šachty, potkýnajúc sa v tme o trámy a kladky. Strčil ruku do otvoru v múre a Elk mu podal lampáš. Výťah bol nad ním vo výške prinajmenšom štvormetrovej a pod ním viseli dva hrubé elektrické káble. Načiahol sa, ale sa iba dotkol nižšej slučky. Oznamil Elkov, čo a ako, a inšpektor mu poprepchával dierou všetky podušky zo sedadiel v autách. James ich pokládol jednu na druhú a balancujúc, pevne sa chytil kábla, vyskúšal, či ho udrží.

Vydržal. James sa dal šplhať po ňom a napokon dotiahol hrubú oceľovú tyč spojenú so záchrannou brzdou a začal odtisť podlahu na lifte v nádeji, že sú tam sklápacie dvierka. V malom výťahu sklápacích dvierok nebola, podlaha sa ani nehla. Rozmýšľal, či skočiť dolu na podušky, keď sa vo vestibule ozvali rýchle kroky a do výťahu vošiel ktosi ťažký. Dvierka buchli a hneď nato James začal rýchlo stúpať. Na treťom poschodí výťah prudko zastal a podinšpektor len-len nezletel do tmavej priepasti, hoci sa nohami mocne držal rozkolísaného kábla.

Horné poschodia boli nižšie ako dolné. Kolená mal zároveň s okrajom dvierok na druhé poschodie. Keby sa mu podarilo dostať sa na uzučkú rímsu, čo je pod dvierkami, ponad mriežkované dvierka by sa poľahky pretiahol. Pokus stál za to. Pomaly sa spustil zároveň s dvierkami, rozkolísal sa a zachytil sa prstami o rímsu pod nimi. Potom pozbieral všetku silu a vrhol sa na dvierka. Nohy mu skĺzli z rímsy, no rukami sa už bezpečne držal mriežok. Za chvíľku sa upokojil a preliezol ponad ne.

Tichučko sa zakrádal hore schodmi a len-len nenad'abil na vysokú ženu, čo zohnutá pritláčala ucho na dvere, za ktorými, ako James tušil, väznili Aileen Riversovú. Spoza rohu na schodoch, kde sa James tajil, počul Harlowov hlas — ponosoval sa.

„Bolo to vulgárne teatrálné! Nehnevám sa, iba som urazený! Písať na navštívenku bola hlúposť... a ešte pripináčikom. Keby som bol vedel...“

Zaznela vzrušená, šomravá odpoveď a potom nečakane Harlowov smiech.

„Dobre, dobre, si chumajko — len to som ti mal povedal. A také už nestváraj. Našťastie na polícii tvoj rukopis nerozlúštia.“

James takmer zabudol, že je na svete aj bradáč. Vtom sa dvere otvorili a podinšpektor zbehol rýchlo dolu schodmi až do haly. Strieborné hodiny na mramorovej rímse ukazovali päť hodín.

Výťah sa spúšťal dolu a James sa schúlil do výklenku. Vysoký muž zamieril do knižnice a zavrel dvere za sebou.

O chvíľku bol James vo výťahu a stlačil gombík na tretie poschodie.

Ak je Aileen tam, nájde ju. Neopovážil sa rozmýšľať o človečikovi, čo zostal v garáži — je normálny, či nenormálny?

Bude tam? ... Mŕtva?

Zavrel oči, aby zmizol hrozný obraz, čo mu vykreslil advokát... sekera... kotolňa...

Výťah práve zastal na treťom poschodí, keď sa stalo čosi nezvyčajné.

James chvíľu nechápal čo, iba sa mu videlo, že sa v šachte zablyslo belasým plameňom a svetlo v lifte zhaslo.

Potlačil dvierka — na vrchnom poschodí siahali celkom hore — no dvierka sa nehli. Kopol do nich — boli z kovaného železa.

Za tri hodiny už druhýkrát v pasci. Ticho zahrešil a zaťal zuby. Začul, že sa otvorili domové dvere, a potom zavládlo ticho.

„Elk!“

Z diaľky odvetil dutý hlas.

„Vypol poistku — vedel by si sa vyštverat' do haly?“

„Pokúsím sa.“

Dvierka, za ktorými bol v pasci a bezmocný, boli proti izbe pani Edwinsovej. James práve pozrel na ne, keď sa kľučka pohla — pomaly... pomaly.

Dvere sa odchýlili... potom pootvorili a na chodbu vyšla Aileen Riversová.

„Aileen,“ zavolať chrapľavo.

Zadívala sa naňho — rukami držal dvierka a utrápenú tvár pritískal k mriežke.

„Policajt-záletník,“ prehovorila ľahkovážne, „prosím vás, vezmite ma domov!“

„Kto vás sem priviedol?“ spýtal sa, neveriac vlastným očiam a ušiam.

„Prišla som dobrovoľne — ach, James, je skvelý!“

„Panebože!“ zastenal podinšpektor v kletke, „a ja som si to nikdy nevšimol!“

Približne dvanásť hodín pred touto bolestivou chvíľou sa šofér, milovník žuvačky, ocitol v nezvyčajnej situácii.

„Blázon a omdletá ženská!“ zašomral šofér. „Náramne trápne!“

Zohol sa, zdvihol dievča a mätko si ju prehodil cez plece. Voľnou rukou schytil omráčeného starého advokáta a postavil ho na nohy.

„Udrelí ste ma!“ zaľňukal Ellenbury.

„Ste nažive,“ odvetil šofér namyslene, „čo dokazuje, že som vás neudrel.“

„Škrtilí ste ma!“

„Nono!“ zavrčal šofér netrzeplivo. „Pod'me, modrofúz!“

Šesťdesiatpäť kilogramov ženského tela nebolo šoférovi ktovieakých ťažkých, lebo druhou rukou vliekol za golier uľňukaného človečika a ešte si tichučko pohvizdoval.

Vyšiel hore kamennými schodmi a potom vošiel do haly. Stará slúžka vykukla spoza rohu a takmer zletela dolu kuchynskými schodmi — v Royalton House, kde bol vždy pokoj, sa čosi dialo.

Šofér zložil dievča do kresla. Otvorila oči a cítila sa smrteľne chorá.

„Niet na svete nad čaj,“ poznamenal šofér a zavolať na slúžku, ale tak veliteľský, že sa na svojho pána ani nepozrela. Ellenbury ešte stále držal v ruke mokrú sekeru. Bol veľmi skormútený.

„Tú sekeru by ste mali radšej odložiť,“ poradil mu šofér jemne.

Len vtedy si ho Aileen všimla. Mal smiešne fúzy ako mrož a čierne, a keď hovoril, behali mu hore-dole. Bolo jej do smiechu, no uvedomovala si, že smiech je na polceste k hystérii. Očami zablúdila k sekere — vyzerala kruto, porisko bolo celé mokré a klzké. Striaslo ju a zahľadela sa na šoféra. Stál akoby v rečníckej póze a kohosi jej pripomínal. Aj on ju pozoroval, čo ju priviedlo do rozpakov.

„Musíte mi pomôcť, slečna,“ prehovoril fúzač vážne.

Prikývla. Chcela mu pomôcť, ved' vedela, že by už nebola nažive, nebyť jeho.

Šofér skrútol oči k Ellenburymu.

*„Ó, akú zamotanú pavučinu pradieme,
keď prvý raz klameme!“*

zacitoval vyčítavo a s bolestivou grimasou si strhol čierne fúzy.

„Chvalabohu, že sú už dolu?“ vzdychol si a pritiahol si stoličku ku kozubu. „Raz som garáži Nova veľmi pomohol — Nova sa mi odvdáčila a prišla o zákazníka. Prečo ste v tom kabáte? Už sa parí z neho.“

Pozrel na sekeru, mokrým poriskom opretú o kozub, načiahol sa po nej, položil si ju na kolená a skúsil ostrie.

„Neveľmi ostrá, no aj tak hrozná,“ podotkol a položil ruku odťahujúcemu sa advokátovi na plece. „Ellenbury, človeče, snívalo sa vám!“

Ellenbury čušal.

„Nepekný sen, čo? Ja som na vine. Napínal som vás — mal som vás prepustiť už dávno.“

„Ste Harlow?“ zašepkal Ellenbury.

„Harlow, hej.“ Kufre si ledva všimol. Pozrel na ne raz, a to bolo všetko. „Skvelý Harlow. Lúpežný barón z Park Lane. Znamenitý titul, ak by ste raz písali moju biografiu!“

Pán Harlow sa zadíval na dievča a usmial sa — veľmi priateľsky sa usmial.

Ellenbury sa nevzpieral, keď mu vysoký muž vyzliekol kabát a vábivo mu podával župan.

„Vyzujte sa.“

Starý muž poslušol, Harlowa vždy poslušol.

„Kedy cestujete?“

„Zajtra,“ vyhŕklo z neho. Nevedel odporovať.

„Jednému je jeden kufor napchatý peniazmi dosť,“ povedal Harlow. „Vyberte si, ja risknem.“

„Sú vaše!“ Ellenbury priam vykrikol.

„Nie — sú hockoho. Peniaze sú toho, kto ich má — to je moja zhubná doktrína. Choďte do Švajčiarska, do vrchov a čo najvyššie. Sv. Moritz by bol najsúcejší. Asi ste blázon. No blázna ťažko vyliečiť medzi bláznami. Bolo by hlúpe dať vás zavrieť do ústavu choromyseľných — bola by to hlúposť a hriech. Ak už nebudete myslieť na vraždy, Ellenbury. Nesmiete myslieť na vraždy!“

„Nie!“

Starý muž sa rozplakal.

„Náš priateľ Ingle odchádza z Británie zajtra — choďte s ním. A ak

začne rozprávať o politike, stiahnite záchrannú brzdu a dajte ho zavrieť. Nevieť, kam sa zberá, no určite nie do Ruska...”

Neprestával hovoriť. Aileen vycítila, že mu je úzko. Vtom slúžka priniesla čaj a veľký chlap sa upokojil.

„Vypite ho horúci,“ prikázal, a keď slúžka odišla, pritiahol si stoličku bližšie k dievčaťu a stíšil hlas.

„Neodpovedá. Všimli ste si. Nereaguje. Neopovažujem sa ho ďalej pokúšať. Nazdá sa, že som ho udrel. Ja som na vine. Žil v ustavičnom napätí — veľkom napätí. Keby som ho bol prepustil... och!”

Pokrútil hlavou a ohrnuté pery mu ovisli.

„Oboch vás musím odviezť,“ ozval sa po chvíli. „Mohli by ste mi veľmi pomôcť. No ak chcete ísť ku Carltonovi porozprávať mu o ... ňom,“ hlavou ukázal na nevedomého advokáta pri kozube, „nebudem vám brániť. Aj tak nadišiel koniec!”

„Aký koniec?“ opýtala sa.

„Koniec Harlowa, figliara,“ odpovedal milionár. „Nechápete? Je tu človek, čo vás chcel zavraždiť — pomätený človek. Prečo? Lebo sa nazdal, že viete, že chce ujsť. A je tu aj vznešený Harlow, v maškaráde ako detektív z románu, s komickými fúzami. Prečo? Predstavte si otázky na políciu. A prirodzene, Ellenbury by im narozprával kadečo — rozumné, aj nerozumné. Na polícii sú aj múdri ľudia — nie veľmi, ale sú. Vetria — všelijaké žarty. Aby sa mi to podarilo, potreboval by som jeden deň. Šli by ste na jeden deň na Park Lane?”

„Rada!“ odvetilo dievča a Harlow sa začervenal.

„Kompliment za milión libier,“ poznamenal. „Budete sedieť na parketách zakrútená v deke. Nikto vás nesmie vidieť. Ak sa totiž zistí, že ste zmizli, váš prchký milenec — povedali ste niečo?”

„Nie!“ zdôraznila.

„Ak sa dozvie, že ste zmizli, mojich dvadsaťštyri hodín sa skráti.“

Pozrela na Ellenburyho.

„A čo ... s ním?“ spýtala sa.

„Bude sedieť pri mne — neopovážim sa ho nechať samého.“

Zdvihol jeden z kufrov a potiahol ho.

„Chceli by ste pol milióna?“ spýtal sa milo.

Aileen pokrútila hlavou.

„V tých peniazoch niet veľa šťastia,“ odpovedala.

Zasmial sa.

„Prepáčte! Prišiel mi na um žartík — možno vám o ňom porozprávam!“

Porozprávala mu všetko v aute, v ktorom ju viezol domov, keď bola doviedla do domu policajta, aby ho vyslobodila z výťahu.

„Je veľmi milý,“ zopakovala a keď sa zamračil, stisla mu lakeť a zasmiala sa. „Vidí sa mi, že ho nezatknete. No ak, tak ho poriadne držte!“

Zišiel jej na um Harlowov žartík.

Keď o hodinu vstúpila do domu číslo 704 na Park Lane skupina policajtov v civilných oblekoch, našli tam iba pani Edwinsovú, s rukami zapnutými pred sebou.

„Pán Harlow odcestoval ráno na vidiek,“ oznámila, keď prehládali dom a nenašli ani skvelého Harlowa, ani muža so zlatou bradou zvaného Marling.

„Zatkňte ma!“ posmievala sa. „Na starenu treba schopného policajta. No Lemuela nedostanete.“

„Lemuela?!“

Uvedomila si, že urobila chybu.

„Volala som ho Lemuelom, keď bol malý, a aj teraz ho tak volám,“ povedala vyzývavo. „Všetkých vás zničí — pamätajte moje slová!“

Neprestala šomrať hrozby, ani keď jej dvaja detektívi našli kabát a klobúk a odviekli ju na policajnú stanicu.

Pozemok, na ktorom stál dom 704 na Park Lane, nebol jediným pozemkom, čo patrilo Harlowovi Mal veľký majetok v Hamshire — chodieval ta zriedka, no tamojšie sídlo udržiavalo značný počet služobníctva. Vedelo sa, že v Brighton má luxusný byt, a povrávalo sa, že aj v Londýne má ešte jeden drahý byt.

Stratford Harlow rozmyšľal ďaleko dopredu. Nevidel iba zajtrajšok, ale aj pozajtrajšok. Vyše dvadsať rokov si bol vedomý, že je pokarhania hodný figliar, a že mu ustavične hrozí možnosť, ak už nie pravdepodobnosť, že ho pri najlepšom „žarte“ prichytia.

Bol vydaný na milosť a nemilosť mnohým, lebo len obyčajný zlodej pracuje samostatne. Nemohol sa zaobísť bez pomocníkov, ktorým sa musel trochu zdôveriť. No celú pravdu poznala iba jedna osoba.

Jeho šofér vedel veľa, ale o mnohom nemal tušenia. Ellenburymu bol podvodníckym burzovým špekulantom a Inglovi obdivuhodným nepriateľom spoločnosti. Čím bol sebe? Prevažne „figliarom“. Takmer každý jeho skutok by sa dal charakterizovať ako „žart“. Keď vypol poisťku

a James zostal trčať vo výťahu, uvedomoval si, že sa bude „žartovať“ na jeho účet. Pohla sa mašinéria zákona a skrývať sa vše tu, vše tam, by mu nepomohlo. Zostávalo mu iba ujsť, alebo nič.

Podišiel k schodom a zapískal. O chvíľku sa ukázala Edwinsová s vysokým bradatým mužom.

„Marling, trochu ťa preveziem autom,“ oznámil Harlow priateľsky. „Si aj problémom, aj stebлом trávy. Len-len si mi nezlomil krk a ja sa ťa chcem zmocniť“ Zasmial sa jemne. „Pomotaný obraz, pravda?“

„Kde idete?“ spýtala sa pani Edwinsová.

„Ste veľmi zvedavá a veľmi hlúpa,“ odpovedal. „O čo horšie, neviete sa ovládať a takmer ste ma zahubili. Nie že by som vám to vyčítal.“ Gestom bielej ruky ju zbavil zodpovednosti. „Zatelefonujte Reissovi, aby došiel autom. Možno vám odpovie, že nemôže. Ba možno sa vám ozve neznámy, autoritatívny policajný hlas.“

Ovisla jej brada.

„Nechcete hádam...“ vyhrkla.

„Zatelefonujte mu, prosím.“

Povedal to veľmi trpezlivo a veselo, no nepozrel na ňu. Oči, v ktorých hrali ohníčky humoru, zacieli na znepokojeného muža pred sebou.

„Dúfam, že som neurobil nič zlé...“ začal Marling.

„Vôbec nie — nič si neurobil!“ odvetil pán Harlow veľmi srdečne. „Už som ti povedal, a verím ti aj teraz, že sa ma nemáš prečo báť. Si obeťou okolností a nedokážeš spraviť nič zlé. Radšej by som umrel, ako ti dal čo len vlások skriviť na hlave! Nespravodlivosť ma bolí. Mnohotvárna spravodlivosť, ktorú zvyčajne voláme „poetickou“, mi napĺňa dušu hlbokým a trvalým pokojom. Čo je?“ zavrčal na ženu vo dverách.

„Čo mám urobiť s dievčaťom?“ spýtala sa.

„Dajte jej pokoj,“ odpovedal Harlow podráždene, „a pri najbližšej príležitosti ju pošlite k priateľom. Pomôžte pánu Marlingovi do kabáta, noc je studená. A na hrdlo šál... Dobre!“

Pozrel von oknom.

„Reiss prišiel. Spoločlivý chlapík,“ poznamenal a kývol Marlingovi, aby šiel za ním. Z domu vyšli vedno a nasadli. Auto sa rýchlo rozbehlo. Takmer štvrt'hodiny stála pani Edwinsová v opustenej hale, vystretá, prísna, so žilovatými rukami zovretými pred sebou a upierala oči na dvere, ktorými odišli.

Auto prebehlo po Mayfair, zabočilo do vedľajšej uličky a zastalo. Dom

bol na rohu a na prízemí bola banka. Harlow odomkol bočné dvere a zdvorilo v nich postál, aby Marling mohol prejsť. Dlhým schodišťom vyšli k druhým dverám a Harlow aj tie odomkol.

„Tak, tu sme, drahý môj priateľ,“ prehovoril a ticho privrel dvere. „Sme v takzvanom modernom byte. V jednom z tých moderných výtvorov drahých architektov, ktoré slúžia bohatým nájomníkom, ale takým čertovsky skúpy, že služobníctvu odvažujú stravu! Tu si požíjeme v pokoji týždeň-dva.“

„Čo sa stalo?“ opýtal sa Marling.

Vysoký muž pokrčil ramenami.

„Neviem — tuším čo musí prísť, no nie som si istý. Izbu budeš mať tu, vzadu. Páči sa ti?“

Byt bol luxusnejší ako dom, z ktorého odišli. Aj kníh bola záľaha. Len to sa Marlingovi nepáčilo, že na sklách v oknách bola jemná vrstva bielej farby takže holi nepriehľadné.

„Byt som ti dal prichystať pred dvoma, ba pred troma rokmi,“ pokračoval Harlow „Týždeň-dva, kým sa postarám u obsluhu budeme si domáce práce, obávam sa, robiť sami.“

Potľapkal spoločníka po pleci.

„Si dobrák. Niekedy by som bol radšej na tvojom mieste. Vivit post fumer a virius! Lenže beda-prebada! Ja nemám cnosti, iba spaľujúcu túžbu roztáčať kolesá.“

Ohrnul pery.

„Naozaj veľmi milé dievča!“ preriekol z čista-jasna. „... a má zmysel pre humor. Aká vzácna vlastnosť u ženy!“

„O kom to rozprávaš?“ spýtal sa bradáč trochu v pomykove.

„O žene, čo by možno...“ odvetil Harlow ľahkovážne. „Sny sa nemôžu upierať k hriešnikom. Nazdal by si sa, že som sentimentálny, Marling?“

Marling zavrtel hlavou a Harlow sa neprirodzene zasmial.

„Si najčestnejší človek, akého som kedy poznal,“ preriekol s obdivom v hlase, „a tuším jediný na svete, ktorého mám naozaj rád.“

Marling uprel naňho široko otvorené oči a Harlow vydržal pohľad bez žmurknutia. Povedal pravdu. Za posledných dvadsať rokov sa hrozil iba jediného: aby tento prostoduchý človek neochorel. Lebo ak by Stratforda Harlowa postihlo také nešťastie, bol by riskoval všetko, aby mu len navrátil zdravie. Marling bol jediným „žartom“ v jeho živote, ktorý bral vážne.

Každé ráno a už tri roky strkal poštár pod dvere na Harlowovom byte dvojce novin a už tretí rok ich odtiaľ brala slúžka, čo chodievala byt upratovať. Tretí rok kládol mliekár na rohožku pred dvermi veľkú fľašu mlieka a aj tú odtiaľ zakaždým vzala tá istá slúžka a bola by ju brala aj naďalej, keby nebola dostala v deň, keď sa do bytu nast'ahoval Harlow a jeho spoločník, list, ktorým ju Harlow prepustil zo služby. V liste nebol podpis 'Stratford Harlow', ale meno, ktoré slúžka poznala.

Prvý deň bol nudný. Harlow nerobil nič a nečinnosť ho dráždila. Včasráno zišiel dolu po noviny a mlieko a potom dlho vysedával s tenkou cigarou medzi zubami a s chladnúcou kávou pred sebou čítal o svojom zmiznutí. Prístavy pozorovali, detektívi sledovali konečné stanice a letiská. Lietajúci policajný oddiel prečesával Londýn. Veta mu bola povedomá. Lietajúci policajný oddiel z policajného riaditeľstva prečesával Londýn odjakživa, no Londýn nevyzeral preto upravenejší.

V šírke troch stĺpcov bol v novinách jeho portrét a nad ním nápis 'Skvelý Harlow', a potom iba stručne, z čoho ho vinia. Dočítal sa aj o zatknutí Edwinsovej, ale nepocítil ani ľútosť, ani smútok. Nikdy ju nemal rád a Edwinsová nikdy nemala rada jeho. Nedokázala pochopiť jeho postoj k životu. Nechápala, prečo nežije v cudzine v luxusnom a exotickom prostredí. Hárem by mu bola odpustila, no nevedela mu odpustiť pracovitosť a zdržanlivosť.

Neprezradila nič, písali v novinách, no Harlow bol presvedčený, že naňho nadávala, v článku spomenuli aj Marlinga.

Polícia sa snaží vypátrať aj muža, ktorý odišiel z Park Lane s Harlowom. Je vysoký, bledší a má dlhú žltú bradu. Nikto zo služobníctva ho nikdy nevidel. Harlowova domácnosť bola nezvyčajná. Všetko služobníctvo spávalo v dome, ktorý im Harlow prenajal...

Harlow prevrátil stranu a zadíval sa na športovú karikatúru. Humor Toma Webstera ho zakaždým rozveselil. Znova sa vrátil na predošlú stranu prečítať si burzové správy. Trhy sa z úderu rýchlo spamätávali. Na margu novin vypočítal, koľko zarobil, a zapriadol ako mačka.

Zaplavil ho pocit spokojnosti, hoci sa skrýval pred spravodlivosťou, hoci mu hrozilo všeličo, hoci ho pravdepodobne nič nezachráni pred väznicou — v Brixtone, Pentonwille, či Dartmoore — ak nie pred dačím horším. Ak nie pred dačím horším.

Vytiahol cigaru spomedzi zubov a pokojne sa zadíval na ňu. Gibbinsová umrela prirodzenou smrťou, no vyžiada si trochu práce dokázať to. Bola to náramne nezvyčajná a jednoduchá nehoda. Zablatené topánky sa jej pošmykli na klzkých parketách v pracovni a keď ju zdvihol, bola už mŕtva. Bola to pravda, nič iba pravda. Aj slečna Mercy Harlowová umrela prirodzenou smrťou a v zelenej fľaštičke, čo videl Marling, nebola otrava, ale iba posilňujúci prostriedok, ktorý mu predpísal lekár na srdcové záchvaty, a ktorému podľahla.

Vstal, povystieral sa, vypil studenú kávu s kyslou tvárou a v papučiach sa lenivo pobral k izbe Saula Marlinga. Zaklopal, nijaká odpoveď. Stlačil kľučku a vošiel.

Nikde nikoho. Ani v kúpeľni.

Harlow prešiel chodbou k dverám, odkiaľ sa šlo dolu schodmi k domovým dverám. Boli otvorené. Otvorené boli aj domové dvere.

Chvíľu stál hore na schodoch s rukami vo vreckách a s vyhasnutou cigarou medzi zubami. Potom zišiel dolu, zavrel dvere, vrátil sa do salónu, odhodil ohorok do ohňa, zapálil si novú, sadol si a zamyslel sa. Čelo sa mu zmraštilo v bolestivých vráskach. O chvíľku vyslovil, čo ho znepokojovalo.

„Hádam bude chudák opatrný — nie je zvyknutý na pouličný ruch!“

No bojazlivému bradáčovi určite pomôže prejsť cez ulicu policajt a včas ráno nebyva ktovieaký ruch na uliciach.

Upokojil sa. Zdvihol noviny a zahĺbil sa do akéhosi rozvodu — venovali mu takmer celú stranu.

Aileen Riversová by bola poľahky našla zámienku a nešla do úradu, no protivil sa jej zhon, ktorý by svojou neprítomnosťou vyvolala. Koniec koncov sa na poludnie, keď sa zobudila, cítila báječne.

Pán Stebbings ju pozdravil, ako by ani nebol zbadal, že prišla až popoludní, hoci za ten čas prežil všelijaké nepríjemnosti. Rozprával vecne, nuž sa nedalo vybadať, že za posledných dvanásť hodín ho ustavične znepokojoval telefón a návštevy z polície.

Dobrodružstvo, čo prežila, spomenul až neskoršie, keď mu priniesla listy na podpis. Starostlivo ich popodpisoval a potom zdvihol oči.

„James Carlton pochádza z veľmi dobrej rodiny. Otca som mu veľmi dobre poznal.“

Začervenala sa, vyvedená na chvíľku z rovnováhy, pretože sa ho nemohla spýtať, čo majú rodičia Jamesa Carltona spoločné s prozaickým a komplikovaným listom o nájomných zmluvách.

„Veľmi sa o vás bál, prirodzene,“ pokračoval pán Stebbings nesúvislo. „Spal som, keď ma navštívil — ešte som nikoho nevidel utrápenejšieho. Zvláštne, že ľudské emócie, ktoré sú nám všetkým spoločné, nehl'adáme v policajtoch. Priznám sa, veľmi ma prekvapil — príjemne prekvapil! Celkom pekný mladík. Plat nemá veľký, no vidí sa mi, že je v ňom čosi, čo by obšťastnilo ktorúkoľvek ženu.“ Zmĺkol. „Ak vôbec možno ženy obšťastniť,“ dodal — znova sa v ňom prebudil mizogín.

„Naozaj nechápem, čo ste tým chceli povedať, pán Stebbings,“ zajachtala, červená ako ruža, ale vôbec nie skormútená.

„Odpísali by ste mi tento list?“ spýtal sa pán Stebbings a vypustil z hlavy pojašených detektívov a zapýrené dievčatá a Aileen sa zaraz pohrúžila do odborného jazyka akéhosi neznámeho poručenstva, o ktorého priazeň sa firma Stebbings uchádzala.

Ako sa Aileen upokojovala, šok z objavu sa menil na bôľ. Keď dievča zistí, že sa zamilovalo, cíti sa akosi čudne opustená a osamelá. A s takým duševným stavom sa nemožno podeliť s nikým. Čím väčšmi myslela na Jamesa Carltona, tým bola presvedčenejšia, že jej láska je jednostranná, že márne čas, keď myslí na muža, ktorému nezáleží na nej väčšmi ako na ostatných dievčatách, a že láska je choroba, ktorá sa najskôr vylieči postením a sebazaprením.

Z takýchto neveselých myšlienok ju vytrhlo zaklopanie na dvere.

Zavolala 'prosím' — kľučka sa pohla a do miestnosti nervózne vošiel neznámy muž. Vysoký, bez klobúka, bez goliera, čudne poobliekaný. Do zvrchníka, čo mal na sebe, a pozapínaného až po krk, by sa zmestili dvaja takí, obutý bol, ale naboso a spod kolien mu miesto nohavíc visela tmavomodrá pyžama. Nervózne si pohladil dlhú bradu a pochybovačne sa zadíval na dievča.

„Prepáčte, slečna,“ prehovoril napokon, „som v úrade Stebbings, Filed a Farrow?“

Vstala ohromená.

„Áno. Chcete sa zhovárať s pánom Stebbingsom?“

Prikývol, bojazlivo sa obzrel a zavrel dvere za sebou.

„Keby ste boli taká láskavá.“

„Ako sa voláte?“ spýtala sa Aileen.

Zhlboka sa nadýchol.

„Povedzte mu, prosím, že sa chce s ním zhovárať Stratford Harlow.“

Prekvapením otvorila ústa.

„Stratford Harlow? Je tu?“

Prikývol.

„Ja som Stratford Harlow,“ odvetil jednoducho.

Keď sa ozval cengáč, gentleman, čo dvadsaťtri rokov nosil meno Stratforda Harlowa, pil práve čaj zo šálky z čínskeho porcelánu. Zvonec ešte raz prenikavo zacengal a pán Harlow s úsmevom vstal, oprášil z kabáta omrvinky, na chodbe zvesil z vešiaka zvrchník a klobúk, zišiel dolu schodmi a otvoril dvere.

Na chodníku stál James Carlton a pri ňom traja páni — na prvý pohľad detektívi.

„Prišiel som po vás, Harlow,“ prehovoril James.

„Myslel som si, že prídete,“ odvetil Harlow priateľsky. „Došli ste autom?“ Tl'apol si po vreckách. „Dúfam, že mám všetko, čo treba do väznice. Ak chcete, založte mi putá, no radšej by som išiel bez nich. Zbraň nenosievam — kto sa bráni pri zatýkaní zbraňou, je podľa mňa zbabelý barbar! Lebo aj policajti majú povinnosti — dakedy veľmi nepríjemné, dakedy príjemné, nie som si celkom istý, ako sa vy cítite pri takejto povinnosti.“

Elk otvoril dvierka na aute a Harlow sa pohodlne usadil do kúta.

„Môžem fajčiť?“ spýtal sa.

Vytiahol cigaru z vrecka a Elk mu pripálil. Auto zamierilo na Ivory Street.

„Rád by som vás o niečo požiadal, Carlton,“ ozval sa Harlow a napoly sa obrátil k podinšpektorovi. „Čítal som v novinách, že strážite všetky prístavy a letiská a že ste urobili kadejaké opatrenia, aby som nemohol ujsť. Dúfam, že tým bedlivým gentlemanom čo najskôr oznámite, že ste ma zatkli. Trápilo by ma, keby sa ponevierali po zime a vyzerali niekoho, kto je už za mrežami. Ani by som nezaspal.“

James ho pochopil.

„Oznámime im to,“ prisľúbil.

„Marling sa našiel, prirodzene. Nestalo sa mu nič? Chvalabohu. Ťažko si predstaviť zmätok v mysli človeka, čo dvadsať rokov žil oddelený od sveta a zrazu sa ocitne na uliciach napchatých ľútymi autami uháňajúcimi nedovolenou rýchlosťou.“

„Áno, pán Harlow je v dobrých rukách,“ odpovedal podinšpektor Carlton.

„Volajte ho Marling,“ pripomenul zatknutý spoločník. „Zostane Marlingom, kým sa nad všetky pochybnosti nedokáže, že ním nie je. Uľahčím vám prácu — priznám sa, že Stratford Selwyn Mortimer Harlow je on.“

Nečakane sa rozhovoril o inšom — ako to robieval.

„Bol by som odišiel už dávno a nedal vám možnosť obviniť ma z porušenia zákona, no som strašne zvedavý a mojím najvrúcnejším želaním, keby sa mohlo splniť, by bolo nastávajúcich dvestotisíc rokov pozorovať, v akomsi stave bez tela, vývin sveta! Rád by som videl národy, čo vzniknú, nové veľmoci, čo ovládnu svet, nové svetadiely, čo sa vynoria z mora, kým staré zmiznú pod hladinou. Dvestotisíc rokov! Bude nový Rím, nová barbarská Británia, nový kontinent americký obývaný tvormi, aké nemožno opísať! Noví ptolemajci a faraóni sa dajú zabalzamovať, a ani im na um nezíde, že ich veľkolepé hroby zasype piesok a že sa na ne zabudne, dokiaľ ich neobjavia, aby mali turisti na čo vyvaľovať oči — dva piastre za nazretie!“

Vzdychol si a odklepol popol z cigary na podlahu.

„Nuž, som na konci. Dočkal som sa ho. Viem, kde dopadla rozkrútená guľôčka osudu. Úžasne zaujímavé.“

Zaviedli ho do vyšetrovacej miestnosti a posadili do železného boxu. S úsmevom sa poobzeral po miestnosti.

„Dalo by sa zariadiť,“ tlmene povedal Jamesovi, „aby noviny nekomentovali môj príchod na policajnú stanicu, čo som daroval národu, ako 'iróniu'? Takmer sa mi žiada ponúknuť novinám, čo by sa zdržali pochopiteľného komentáru, milión libier!“

Mlčky si vypočul obžalobu — čítal ju Elk — a iba raz mu skočil do reči.

„Podozrivý, že zapríčinil smrť pani Gibbinsovej! Úplne absurdné! Koniec koncov advokáti to objasnia.“

Väzenský dozorca položil pánu Harlowovi ruku na plece a odviedol ho do cely.

„Konečne!“ vydýchol si James s úľavou.

„A kde je pravý Harlow?“ spýtal sa Elk.

„Na Park Lane. Všetko nám porozpráva. O deviatej večer vezmem ta policajného stenografa.“

O deviatej sedel bradatý muž v Harlowovej pracovni a váhavo rozprával svoj úžasný príbeh.

Volám sa Stratford Selwyn Mortimer Harlow a ako dieťa som býval, ako viete, u tety, slečny Mercy Harlowovej, veľmi bohatej a výstrednej dámy, ktorá vzala na seba všetku zodpovednosť za moju výchovu a škriepila sa s ostatnými tetami, ako sa treba starať o mňa.

Na rané detstvo sa pamätám veľmi nejasne. Vidí sa mi, a Marling to dosvedčí, že som zaostával — duševne zaostával — čo vzbudzovalo veľký strach u slečny Mercy. Ustavične trpela hrôzou, aby som nezostal slabomyseľný, lebo jej sestry ju do istej miery pokladali zodpovednú za mňa. Strach ju napokon tak posadol, že ma zakaždým dakde odpratala, keď prišla návšteva. Nevídal som teda nikoho, iba slečnu Mercy, jej slúžku Edwinsovú a slúžkinho syna Lemuela — tuším dvakrát ho ukázala — akože mňa — lebo bol veľmi zdravé dieťa.

Neviem, ako a kde sa narodil, dosť na tom, Edwinsom ho nevolal okrem slečny Mercy nikto — volala ho tak, aj keď už mal chodiť do školy a už bol poruke rodný list, podľa ktorého sa volal Marling — po otcovi.

Bol jediným mojím kamarátom a mal ma úprimne rád a ľutoval ma, že som slabomyseľný. Ambície pani Edwinsovej, čo sa týkali jej syna, nemali hraníc — usilovala sa a drela, aby len mohol chodiť do školy, a neskôršie, keď podrástol — ako mi sám rozprával — prehovorila slečnu Mercy, aby ho dala študovať na univerzitu.

Dovoľujem si pripomenúť, že informácie mám zväčša od Marlinga — čudné pomenovať ho menom, ktoré tak dlho patrilo mne! V tom čase bola moja myseľ určite zatienená. Bol som vraj nevľúdnym, bojazlivým chlapcom a deň po deň som dumal a dumal. Myslím, že to vystihol dobre.

Strach, že príbuzní zistia, v akom som duševnom položení, dennodenne gniavil slečnu Mercy. Prestažovali sme sa do menšieho domu na vidieku, a keď jej sestry čo len naznačili, že prídu na návštevu, zakaždým odcestovala čo najďalej. Tri roky som Marlinga takmer nevidel a potom mi raz slečna Mercy oznámila, že mi dopraví vychovávateľa. Pochytil ma odpor, no keď mi povedala, že vychovávateľom bude Marling, bol som celý preč od radosti. Prišiel k nám na návštevu do Bournemouthu. Dal si narásť dlhú žltú bradu, nebol by som ho poznal — a veľmi sa ňou pýšil. Dlhو sme sa zhovárali — spomenul zopár dobrodružstiev a galíb, do ktorých sa zaplietal.

Bol som jediným, komu dôveroval, a viem všetko, aj o Gibbinsovej.

Zoznámil som sa s ňou, keď ako pekné dievča slúžila u rektora. Po dvorení prišla búrlivá láska a jedného dňa pricestovala do Oxfordu jej matka a pohrozila Marlingovi, že pôjde za rektorom, ak si nevezme jej dcéru. Ak by bola hrozbu splnila, bolo by bývalo po patronáte slečny Mercy, po štúdiu, po všetkých matkiných nádejav. Nečudo, že si vybral najľahšiu cestu — v Cheltenhame sa tajne zosobášili a potom bývali v akejsi dedinke hneď pri Oxforde.

Marlingovi, prirodzene, bolo manželstvo nešťastím. Dievčinu znenávidel a ona znenávidela jeho. Nenávidela ho zlomyseľne. Napokon od nej odišiel. O tri roky sa od jej matky dozvedel, že už nežije, čo nebola pravda, lebo sa bola zoznámila s istým Smithom, s ktorým potom žila — zahynul vo vojne.

Medzitým, vďaka okolnostiam, ktoré tiež objasním, disponoval Marling veľkým bohatstvom. Bol nezvyčajne štedrý a libra na týždeň, čo dostávala od neho manželkina matka, bola skôr znakom vďaky za slobodu. Peniaze dostávala pravidelne štvrťročne. Tušila, kto je odosielateľ, no nebolo dôkazov, a tak sa uspokojila a ďalej užívala dôchodok. Neskoršie dôchodok neoprávnene dostávala jej dcéra, keď po matkine smrti prijala dievčenské meno.

Marling bol mojím vychovávateľom a čestne vám vravím, že pod jeho starostlivým — povedal by som láskavým vedením — som sa uzdravil — hoci som bol, keď si ma vzala teta Mercy, na tom veľmi zle. Pamätám, že som v pomätenom zúfalstve obvinil Marlinga, že ju zavraždil. Videl som totiž, že zo zelenej fľaštičky nalial do pohára a pohár vtlačil medzi bledé pery slečny Mercy. Som presvedčený, že som mu veľmi krivdil.

Keď umrela slečna Mercy, tak strašne som ochorel, že ma museli zamknúť, a tuším vtedy vyrukovala Edwinsová s plánom, ktorý neskoršie uskutočnili — aby sa Marling vydával za mňa. Možno vás prekvapí a hádam mi neuveríte, ale Marling nikdy neodpustil matke, že ho nahovorila na tento podvod. Raz mi povedal, že ho sputnala do horších okov, v akých som ja. Z jeho hľadiska bol, myslím, úprimný. Mňa rýchlo odviezli do domca v Berkshire a o výmene som sa dozvedel oveľa neskoršie — keď ma doviedli na Park Lane. Tam mi povedal, že som Marling a on že je Harlow. Opakoval to ako lekciu, kým som si nezvykol.

Ktovieako mi na tom nezáležalo. Čoraz väčšmi ma zaujímali knihy a on ten záujem vo mne neúnavne živil. Tvrdil, a oprávnene, že ma síce väznil, ale ma zachránil pred imbecilitou. Pokojný a bezstarostný život, pohodlie a

duševné uspokojenie, čo mi poskytoval, bolo najlepšou liečbou, akej sa mi mohlo dostať. Oboznámil ma s patologickou stránkou môjho neduhu, čítal mi knihy a vysvetľoval, prečo mi je taký spôsob života najosožnejší — opakujem, myslel to úprimne.

Postupne sa mračná na mojej mysli rozptyľovali a ja som začal rozmýšľať logicky a po poriadku. Už som chápal, čo som čítal. Čoraz jasnejšie som si uvedomoval, ako mi ukrivdil, čo ani netajil, pravdu povediac. Vlastne netajil sa pred mnou ničím! So všetkým sa mi zdôveroval. Dopodrobna ma zasvätil do všetkého, čo sa chystal urobiť.

Raz večer došiel domov nezvyčajne vzrušený, vraj počul manželkin hlas! Bol u akéhosi Ingla a v upratovačkinom hlase spoznal jej hlas.

V tom čase plánovali s Ingлом veľký podvod — Ingle, skvelý herec, mal predstavovať ministra zahraničia. Najskôr mali ministra zväbiť na Park Lane, potom omámiť a miesto neho mal z domu odísť Ingle. Aby ministra zahral dokonale, týždeň sledoval na plátne jeho spôsoby, ba raz bol ukradomky na verejnej schôdzi, kde Sir Joseph rečnil, aby sa naučil napodobniť aj hlas. Plán sa podaril. Sir Joseph vošiel s Marlingom do miestnosti, vypil pohár vína a hneď a zaraz bol hotový — tak sa vraví, pravda: Ingle prichystaný čakal za dvermi. Marling mi povedal, že vyzeral celkom ako minister. Vyšiel z domu, dal sa zaviesť do Dolnej snemovne a predniesol reč, ktorá mala také katastrofálne následky na trhy.

No ešte predtým sme na Park Lane číslo 704 prežili tragédiu. Keď sa Marling snažil získať Ingla, bývalý herec a väzeň zrejme váhal, či sa má s nimi stretnúť. Sprvoti sa Ingle nazdával, že mu nastavili pascu, a napísal Marlingovi odmietavý list. Neskôr si to rozmyslel, no list zabudol na písacom stole. Gibbinsová, upratovačka, uvidela obálku, na nej nápis 'Súrne, do vlastných rúk' a v snahe zavďačiť sa pánovi — myslela si, že odišiel do mesta — zanesla list na Park Lane. Otvoril jej Marling a priam zdúpel, keď ju spoznal. Pozval ju do pracovne, no Gibbinsová sa na klzkých parketách pošmykla a padla, pričom hlavou narazila na okraj písacieho stola. Robili, čo mohli, aby ju prebrali — to môžem dosvedčiť. Aj mňa zavolali dolu, aby som pomáhal, no pomoci nebolo — bola mŕtva. A potom rozmýšľali, čo si počať s mŕtvou.

Marling sa nikdy neprestal viniť, že nezatelefonoval na políciu. Bol by určite povedal pravdu, nech sa nebojí, aby nespomínali jeho meno v spojitosti s mužom, ktorého len nedávno prepustili z väzenia. Napokon s Edwinovou odviezol mŕtvolu do Hyde Parku a hodil ju do vody. Vravíte,

že na zemi zostali stopy po bitke, no nie je tak, odtlačky nôh boli Edwinsovej, nie Gibbinsovej...

List, ktorý mu priniesla Gibbinsová, Marling ani nevidel a akiste jej vypadol z vrecka, keď ju niesli ku kanálu. Zdôveril sa mi so všetkým a viem, že vravel pravdu.

Na tomto mieste sa príbeh pána Harlowa prerušil, lebo rozprávač sa unavil. Pokračoval na vlastnú žiadosť tesne pred polnocou.

Marling pokladal svoje zločiny za žarty a aj vždy o nich tak rozprával. Výraz, zrejme bežný medzi kriminálnymi živlami, sa Marlingovi zapáčil. Veľký „žart“ so Sirom Josephom spočíval v tom, ako ho navrátiť priateľom. Čiastočne to bola tuším Inglova myšlienka.

Zaobstarali dva navlas podobné komediantské obleky, aké nosievajú černošskí potulní speváci, a potom sa mal dať Ingle zatknúť a zavrieť do „záchranného člnu“, ako sa Marling zakaždým vyslovoval.

„Do záchranného člnu?“ skočil mu do reči James. „Načo taký názov?“

„Hneď vám to vysvetlím,“ pokračoval pán Harlow. „Ako viete, daroval štátu policajnú väznicu, čo dal postaviť ani nie päťdesiat metrov od domu, kde býval. A darovaná budova mala poslúžiť jedinému účelu — aby ho, ak ho raz zatknú, zavreli do nej!

Sir Joseph ležal omámený drogami v izbičke pri podzemnej garáži a potom ho, keď nastala pravá chvíľa, vyzliekli, oholili mu fúzy a tvár začiernili farbou, akou sa maskujú potulní speváci. Napokon ho cez dvierka, čo ste videli, a úzkou chodbou dopravili ku schodištu pod celami a podhodit' ho namiesto Ingla bola hračka. V každej cele sa dá — ak poznáte tajomstvo — zdvihnúť posteľ ako vrchnák na Škatuli a pod každou pričnou na schodíky, ktorými sa dá chodbou dôjsť do garáže...”

James vběhol na policajnú stanicu na Ivory Street.

„Rýchlo ma zaveďte k Harlowovi!“ vyhrkol zadychčane.

„Všetko v poriadku, práve zaspal,“ odvetil službukonajúci inšpektor.

„Chcem ho vidieť,“ skočil mu do reči James netrpezlivo a potom so žalárnikom zišiel dolu a zastal pred celou číslo 9.

Žalárnik zaškútil dierkou na dverách, skríkol a zvrtol kľúč v zámke. Cela prázdna!

Keď dobehli do garáže, po tmavomodrom aute ani chýru — neskoršie ho našli opustené na Harwich Road — a Harlow akoby sa bol prepadol pod zem. Ani ho odvtedy nikto nevidel, iba spoza druhej strany Kanálu občas došli chýry o neznámom plutokratovi, ktorý prostredníctvom španielskych

bánk znepokojoval svetové trhy smelými operáciami.

Skvelý Harlow väčšinu svojich peňazí uložil v Španielsku. James navštívil aj Španielsko, no nepátral po nikom.

Mladomanželia na svadobnej ceste nemajú kedy zaoberať sa kriminálnymi otázkami.

„Keby som len bol vedel o tej policajnej stanici!“ vzdychol si raz, keď sa túlali pri Puerta del Sol.

Aileen čo najskôr skrútila reč na inšie — vedela o pričniach dverách na slobodu.

Žart bol znamenitý a Harlow sa nezdržal a bol jej povedal o pričniach, veď neriskoval veľa. Bol výborný znalec ľudských pováh.

EDGAR WALLACE
JOKER

Z anglického originálu Edgar Wallace: The Joker, PAN books,
Londýn 1968, preložil Michal Breznický

Dobrodružné romány č 161

Vydalo vydavateľstvo Smena, Bratislava, Pražská ul. č. 9,
ako 1432, publikáciu. Rok vydania 1969

Zodpovedný redaktor edície Ladislav Švihran.

Obálku navrhla Renáta Vlachová.

AH H,12. VH II,-22.

Vytlačili Tlačiarenské závody Pravda závod Bratislava.

Rozširuje PNS

73-063-89

Cena 5,- Kčs

Digitalizácia a oprava - Davis